radu cârneci

ISBN 973-21-0581-x

1486

Lei 10 000

editura minerva

...Radu Cârneci, opera sa - amestec rafinat de sensibilitate şi inteligenţă artistică, de virtuozitate de ofervu şi de inspiraţie tumultoasă, precum şi de încredere limitată în puterea Cuvântului şi a frumosului - va dăinui. Pentru că această *apologie a iubirii* prevesteşte viitorul. Cel puţin şansa noastră cea bună. Deoarece, în acest veac de hipertrofie a inteligenţei, a gândirii calculatoare, a lucidităţii adesea deznădăjduite, trebuie să reînvăţăm să iubim, să nu mai comprimăm puterile afective ale sufletului uman, pasiunile sale generoase.

Iar această sever selectată antologie reprezintă un popas înalt pe drumul indispensabiie şcoli a dragostei autentice.

RADU ENESCU

1486

fondată în 1895 bpt serie nouă

radu cărneci

heraldica iubirii

radu cărneci

bpt

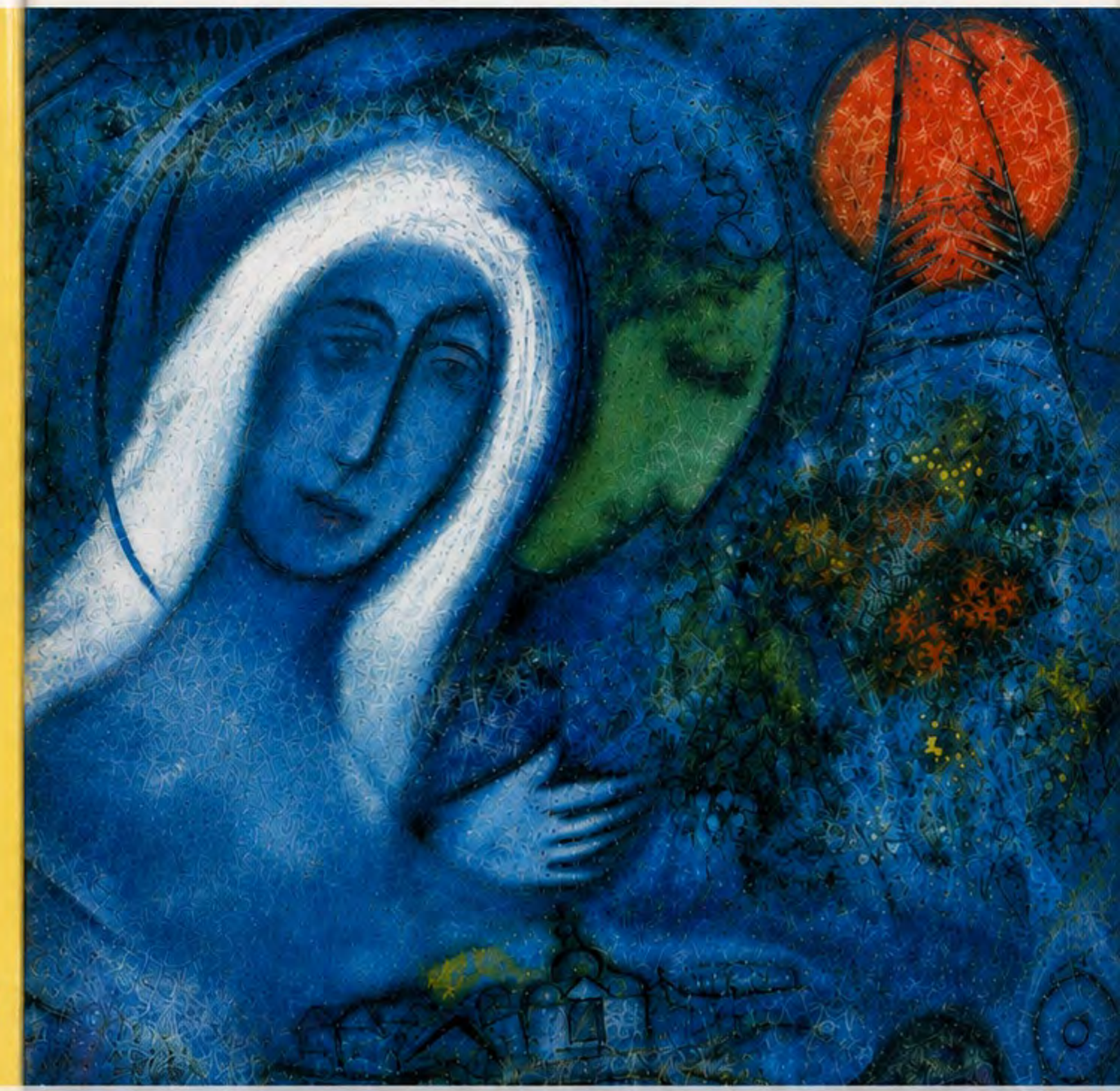

CLUBUL CĂRȚII DIGITALE
BIBLIOTECA ALEPH

Ilustrația copertei I:
reproducere după *Le Champ de Mars*
de MARC CHAGALL

radu cârneci
heraldica iubirii

POEZII
ȘI
POEME

PREFAȚĂ DE RADU ENESCU
TABEL CRONOLOGIC DE FLORENTIN POPESCU

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1998
EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

ISBN 973 – 21 – 0581 – x

POEZIA EROSULUI COSMOGONIC

Încă din primele sale cărți, poezia lui Radu Cârneci a evoluat în două direcții fundamentale. Pe linia desăvârșirii formale și spre o esențializare, prin restrângere, prin renunțare, printr-un act de asceză artistică, a universului său poetic, a viziunii sale lirice.

Poet cu sensibilitate echilibrată și cu o certă propensiune spre clasicism (în accepția de realitate tipologică), Radu Cârneci a manifestat întotdeauna o consubstanțială mefiență față de „modernismul" de paradă, optând însă tot atât de categoric pentru o modernitate de substanță. Dacă în plachetele până la *Cântarea Cântărilor* (1973), poetul preferă cu deosebire versificația liberă și versul alb, în ultimii cinci lustrii ai activității sale lirice, prodigioasă de altfel dar fără ușurătăți artificiale, el e tot mai atras de formele fixe, de rigoarea și dificultatea lor. Dar, poetul n-a optat pentru soluțiile „canonice", îndeosebi sonetul, în primul rând pentru a-și disciplina tumultul lăuntric, spre a-și cenzura elanuri prea debordante, ci, cum pertinent remarca Petru Poantă, pentru că în formulele versului clasic a aflat mai degrabă o modalitate, inerentă sensibilității și concepției sale artistice, de rostire solemnă, somptuoasă, rituală. De altfel, el însuși se vede „tăind iubirii somptuos portic", unind sculpturalul cu fastuosul într-un gest de înfiorată oficiere.

Radu Cârneci manifestă o deosebită preferință pentru sonet, înscriindu-se ca o prezență aparte în istoria acestei specii în literele române, ilustrată adesea cu strălucire de la Asachi până la Dimov. Desigur, sonetul, acest *brever e amplissimo carme*, cum îl numește G. Carducci, are statuate anume reguli pe care spiritele doctoral-rigide le socot imuabile. Cu toate acestea sonetul a evoluat, legile

sale de fier s-au modificat de la Giacomo la Lentini și până la parnasieni, Dante Gabriel Rosetti sau D'Annunzio. Radu Cârneci se mișcă cu suverană stăpânire printre aceste norme tradițional consfințite recurgând la rime alternante sau încrucișate, la formele sonetului petrarchizant sau, uneori, elizabetan. Dar totodată inovează. Nu e vorba de derogări care ar pune în cauză, prin alterare, însăși specia lirică, ci de noi combinații în cadrul normelor prestabilite, capabile să inculce prospețime unei modalități amenințată, prin stereotipie, de o inevitabilă desuetudine. Deși sonetul reprezintă o specie scurtă, în care concizia expresiei, adesea sentențiozitatea ei este obligatorie, iar un sonet impecabil realizat *„vaut un long poème"*, cum spune Boileau, Radu Cârneci izbândește să nu repete rimele atât în bucățile din „coroana" de sonete, ca și în unele poeme de mai lungă respirație (*Poetul și orbul pe Vârful cu dor, Isis, Femeia vegetală* etc.). Este aceasta, într-adevăr, o remarcabilă performanță de virtuozitate, care investește elementul artizanal, iscusința tehnică cu netăgăduite atribute artistice. Totodată, poetul creează o specie nouă, *rondosonetul*, după cum nu se dă înapoi să ne ofere sonete în vers alb, o *contradictio in adjecto* care însă ne comunică o aparență de indiscutabil firesc. Radu Cârneci utilizează adesea motivul ciclic, ideea revenirii periodice, acel *corsi i ricorsi* transpus în lirism, conștient de efectul artistic deosebit al procedeului (*Banchetul în doi*). Exemplare, în acest sens, sunt *glossosonetele* din *Triumful iubirii*, ciclu de 16 sonete în care fiecare vers al primului sonet devine, succesiv, întâiul vers al celor următoare, ultimul dintre sonete fiind de fapt cel inițial dar în ordine răsturnată. De remarcat e însă că reiterarea unui vers nu e echivalentă cu repetarea unei semnificații identice. Versul reluat aidoma are un accent axiologic și emoțional diferit printr-o deviere aproape imperceptibilă de nuanță, *spiritul geometric* ce prezidează la elaborarea sonetelor alunecând astfel într-un *ésprit de finesse*. Plasticitatea sculpturală și contururile pregnante nu sunt de fapt fluidificate, ci plasate într-o nouă perspectivă optică, sunt puse, astfel, într-o lumină inedită cum se întâmplă în poemul *Turnul de fildeș*, structurat contrapunctic, în

care dialogul dintre un poet și un critic fictiv (ideal) desluşeşte o *ars poetica* încorporată într-o *ars amandi*, poem care, din fericire, nu lipsește din această selecție.

*

În primele sale volume aria demersului poetic al lui Radu Cârneci era destul de largă. În ode, elegii, imnuri, litanii, invocații, poetul exulta într-un univers edenic în versuri de o frustă jubilație care își aveau temeiul și noima într-o viziune naturistă asupra firii („*eram singuri ca-n ziua întîi/ copacii se sărutau peste noi lângă cer/ și noi pe pământ...*"). Adesea naturismul alunecă în panteism, prevestind poetul *Erosului cosmogonic*, ca să întrebuințăm o formulă de notorietate în epocă a filosofului Ludwig Klages. „*Urmele se sărută*", iarba freamătă de iubire, „*cea mai femeie dintre femei*" pulsează în sângele fierbinte al poetului etc. Acest lirism al naturii nealterate este solar și silvestru, organic însă și nu doar decorativ, în versuri ce ne amintesc prin rezonanța lor incantatorie descântecele, eresurile și basmele populare, formulele exorcistice sau recurg la un travestiu legendar, mitologic, fie autohton având ca figură centrală pe Zamolxe, fie de proveniență antică fiind populate de Diana, Endymion, Orfeu, Acteon, Apollo, Euterpe, chiar și Zeus, râul Lethe, barcagiul care trece Styxul etc. Indiferent de localizarea spațiului mitologic, la Radu Cârneci *mitul e de certă sorginte păgână*, iar zeitățile sale sunt uranice sau silvestre, răsărite dintr-un tărâm arhaic și ancestral. S-ar părea că soarele și pădurea prefigurează principiul diurn, masculin și cel nocturn, ctonic, feminin care vor guverna lirica lui Radu Cârneci în faza ei de deplină maturitate. „*Primește-mi iar pădure-ngenuncherea/ sunt fiul tău...*", „*mă ocrotiți deci zeități silvestre*", – așa invocă poetul universul păduros, depozitar al unor taine impenetrabile cu foșnete ciudate al clar-obscurului încărcat de mister, cu dulcele lui miros de reavăn și putrefacție ca orice simbol al unei regenerări eterne, cu invizibilele dar presupusele lui făpturi de basm, imperiu al umbrei ocrotitoare, dar și al unor luminișuri discrete, unde razele orbitoare pătrund în surdină estompându-se („*lumină dulce și uitată/ tu, taina mea încercănată*"). Dacă pădurea cu reverberația ei cromatică atât

de înșelătoare ne comunică un sentiment de maternă protecție, soarele e divinitatea activă, principiul fecundității (în *Fiul lui Zalmoxis* poetul clamează: *„dă-i semințe* – pământului – *ca unei femei dornice de rod"*), întruchiparea logosului patern, rațional (cine se teme de cuvinte *„de Soare se teme"*), iar poetul exclamă ca un adorator al lui Mithras: *„Soarelui mă rog dimineața și seara"*. Lirica vitalistă a lui Radu Cârneci departe de a fi ostilă Mumei fertile – Natura, reprezintă, dimpotrivă, o integrare entuziastă în sânul acesteia, erosul fiind indestructibil legat de fecunditate și devenind, astfel, un act ritual și solemn de sorginte inițiatică, de adeziune la armonia universului.

Încă de la începuturile demersului său liric, iubirea între bărbat și femeie, cu alte cuvinte *poezia de dragoste* pe plan de creație artistică, ocupă o poziție centrală, care va deveni dominantă și în final exclusivă. Dar și această iubire personală se va răsfrânge, la rândul ei, asupra întregii lumi *erotizând cosmosul*. Aria gestului liric se va restrânge cu timpul, dar va câștiga în intensitate, în adâncime, printr-o netă intelectualizare a emoțiilor și o hotărâtoare coloratură afectivă a intelectului artistic.

De aici câteva note definitorii ale acestei lirici, convențional numită erotică. Poezia lui Radu Cârneci e păgână pentru că la el dragostea nu atrge după sine culpabilitatea, ci constituie un temei al Ființei; iubirea nu este, deci, o degradare demnă de oprobiu moral ci reprezintă o stare de grație și fervoare față de care atitudinea umană corespunzătoare e cea de adorație contemplativă, nu de posesiune efemeră. Din acest motiv, lirica lui Radu Cârneci e sensuală, fără a fi în mod paradoxal hedonistă. *Această poezie de dragoste nu e bântuită de concupiscență, nu urmărește plăcerea carnală, ci e mistuită de o fervoare purificatoare, trupul spiritualizându-se, iar sufletul dobândind consistența acestuia*. Dacă această lirică nu e dominată de dorința fizică, ea stă totuși sub *semnul iubirii-tendință, a iubirii ca impuls și forță motrice universală*. Nu plăcerea, satisfacerea dorinței e finalitatea ei. Întrucât, cum ne spune Hegel, împlinirea dorinței e autodestructivă, satisfacerea sensuală reprezintă o realitate efemeră, o obiectivare care nu-și atinge

niciodată scopul, ci atrage după sine doar un „progres" la infinit. Această perpetuă insatisfacție a dorinței carnale e doar realizarea „infinitului rău". Or, *la Radu Cârneci iubirea nu urmărește plăcerea, ci tinde la împlinire, la restaurarea platonicului simbol androgin, la cufundarea cuplului amoros în „Marele Tot", la realizarea unui infinit pozitiv*. Semnificativ în această privință este mai întinsul poem *Jurământul*, pe alocuri ușor discursiv, date fiind implicațiile filosofice ale ideii poetice.

O dată cu ultimele volume, poetul ne propune un „cod" al iubirii, coerent exprimat, fără ambiguități. Paradoxal, farmecul acestei lirici rezidă tocmai într-o incongruență. Iubirea, *„axul cerurilor toate"*, temă exclusivă și exclusivistă, acum e prin însăși natura ei o realitate muzicală, fluidă, vaporoasă (*„topite veșnicii, văpaie pură"*), care refuză prin inefabilul ei, formularea în concepte pregnante, Radu Cârneci o captează în această fază a creației sale tocmai la modul sculptural în formele fixe, de rigoare și observanță parnasiană, ale sonetului, glossosonetului sau insolitului *rondo-sonet*, respectând cu strictețe regulile jocului tehnicii poetice. Efectul liric însă, în loc să fie umbrit de o aparentă împreunare hibridă, e dimpotrivă potențat. Totuși severitățile formale îl obligă pe poet să recurgă uneori, din necesități prozodice, la licențe. Spre deosebire de perioada de început a liricii sale în care opulența luxuriantă a imagisticii, amplozitatea barocă, somptuozitatea alunecând într-un fastuos prea strălucitor sunt dominante, în *Pasărea de cenușă*, mai ales, universul poetic este epurat de balastul metaforic și de supraîncărcarea abundentă; acum el e populat doar de elemente primordiale și sempiterne sau stări elementare ale naturii: *soare, lună, cer, iarbă, ploaie, vânt, frig, ceață* etc. Totodată, aluziile mitologice sau la spații geografice îndepărtate sunt drămuite cu o cumpănită măsură (ca în excelentul poem *Isis*). Percepția realității lirice e nemijlocită, îndeosebi de natură olfactivă, lumea fiind legănată de miresme tari, cufundată în exotice fragranțe de smirnă, aloe, mosc, chiparoși, lămâie *„și duhuri de arome în suspin"* spre a imprima discursului poetic un aer ceremonios de rit lustral înaintea împlinirii depline a iubirii într-un conubiu nu lipsit de sacralitate.

Consecința acestei maturizări a viziunii artistice este devalorizare a fenomenului morții. *Extincția nu e nicidecum sfâșietoare și ireversibilă ruptură, ci o reintegrare în ordinea cosmi* Totodată, procesul destrucție-creație e văzut la modul pronun dialectic. Încă într-o fază mai timpurie a creației sale poe mărturisea că toamna *„mă curăț de splendori și de rugine"*. De tocmai toamna, sau mai exact în clipa în care anotimpul v fecunde se prelinge în melancolia autumnală? Pentru că poe care declară că *„sângele meu e-al verii pe sfârșite"*, când *„ascu doruri se topesc"* și *„vechi patimi îmi zâmbesc amar"* resimte *„la marginea dinspre apus a verii"* e regimul său sufletesc prefe anotimpul său prin excelență. De ce? Pentru că în această perioa a fertilității maxime dar și a semnelor premonitorii ale stingerii, o iubire se află în zenit, iar împletirea dintre *eros* și *tanathos* îi conf un spor de revelatorie adâncime. Dar vara târzie alunecând li începutul toamnei este de asemenea anotimpul virtualității depl când realitatea se află doar în germene, în stare de idee. De ace dragostea este pentru Radu Cârneci mai mult decât un fenon firesc; ea îndeplinește funcția de idee platonică, cu valo arhetipală, în stare de virtualitate neconsumată, *„visând la bucu absente/ chemând împreunări, dorind a fire/ la început ideea iubire..."* Mai mult chiar. Ca în viziunea presocraticului Empedo la care tetrada elementelor originare se asociau și uneau ca a să se disocieze și să se destrame sub impulsul a două f primordiale, *philia* și *neikos* (dragostea și ura), în această po exemplar erotică iubirea devine, cum am văzut, un *primum mo* cosmic, ce prezidează și garantează viața universală. Numai că *neikos*, ura, principiul destructiv lipsește. Radu Cârneci profese cu vocație de artizan deplin al versului, un panerotism liric, în însăși natura exultă într-o stare de amoroasă jubilație; elemer firii se iubesc; totul este supus unei inexorabile atracții univer (*„în zare marea cerul își sărută,/ albastre păsări se sărută-n z și însăși stânca-n bucurie mută/ își aurește proaspătul izv* lubirea joacă rolul de principiu cosmic (*„din când în când ne-amintim iubirea/ ea, care a născut și naște firea"*) î

desăvârșirea universului, „*un timp în care timpul crește bun*", în care „*cresc energii și neființa scade*". Deci un principiu ontologic hotărât cu accente pozitive, spornice, creatoare. Guvernat de iubire universul este dominat și se împlinește prin două principii polare și complementare: *cel masculin* și *cel feminin*, ca în viziunile romanticii târzii în care un Lorenz Oken căuta să dezvăluie în aforisme cu caracter ezoteric și imperativ secretul eternei iubiri a naturii, iar Jakob Grimm sau Joseph Görres clasificau părțile de vorbire, corpurile minerale sau astrele în realități de ordin viril sau femeiesc. Deci... „*iubirea-i totul, ... iubirea este atotstăpânitoare*" (exemplar pentru viziunea poetului acest *Sonet XCVII*), iar indivizii, împinși de o polaritate ce-i transcende, se împlinesc extatic (a se lua cuvântul în accepția sa elină, *stricto sensu*, de ieșire din sine) târâți irezistibil de *gravitația universală a erosului*, în miracolul dragostei, melopee somptuoasă, logodnă a puterii cu grația, într-un sublim *festivism* cosmic. În aceste condiții, firește, poezia de dragoste nu mai e simplă rostire artistică ci oficiere sacerdotală, iar *Sonetele* sau revizuita *Cântare a Cântărilor* invocații cu un aer de sacru ritual sau laude ale Firii.

*

Investigând miturile despre iubire din cultura europeană Denis de Rougemont a enumerat modelele ei emblematice: Tristan și Don Juan. Care este *pattern*-ul erotic în poezia lui Radu Cârneci? Pe Don Juan îl excludem pentru versalitatea, inconsistența, automistificarea și iresponsabilitatea sa. Dealtfel, lirica lui Radu Cârneci, sensuală și sentimentală, e lipsită de jocul cu finalitate posesivă al eroticii pure în sens donjuanesc. Iubita nu se subsumează după poet categoriei lui *a avea* și a lui *a fi*, mai mult chiar, ea reprezintă un ideal eterat spre care el tinde („*ești vârful meu de sânge și idee;/ sublim al florii: miez de orchidee*"), o realitate aspirată pe care poetul o învăluie într-o uimită adorație „*asemeni credincioșilor din templu*". Totuși acest ideal se împlinește în ec-staza nupțială, deci nu e vorba de o ipostază a iubirii care refuză imediatul, creează premeditat o distanță, inventează un plan de imaginație, spre o paroxistică exaltare, o ființă asupra căreia proiectăm o sumă de calități super-

lative – ca în arhetipul medieval al lui Tristan (ce aproape e acest model de teoria cristalizării a lui Stendhal !). Deși versuri răzlețe ca *„O, dragostea e țara-ndepărtată/ în care nu ajungem prea curând"* – par să infirme detașarea poetului de iubirea tip-Tristan, *iubirea invocată în sonuri clare și înmiresmate de Radu Cârneci este una de tip păgân rinascimental de sorginte platonică cu acuzate inflexiuni de proveniență antic-orientală, chiar arhaică și mitologic-biblică.* Bărbatul, cu majusculă, este în primul rând un cuceritor și un mire. În acest sens, el se plasează pe orbita erotismului, așa cum îl vede Kirkegaard, între spontaneitatea demonică a dorinței sensuale și spontaneitatea înclinației amoroase, între *seducător* și *soț*, între opțiunea negativă a cărnii și decizia pozitivă a spiritului. Femeia este *mireasă* și *regină*. Dar totul rămâne încremenit în actul nupțial, astfel că entuziasmul masculin nu se aplatizează într-o banală repetiție, nici sfiala feciorelnică a femeii nu se destramă în plictis casnic. Extazul stăpânește erosul, cum spune Nietzsche, iar acea *agapé* nu e doar pasiunea dezinteresată, ci un sentiment nobil, pe care poetul, din stirpea trubadurilor, l-a învestit cu atributele artei metamorfozând entuziasmul în venerație. De unde acea impresie de sensualitate purificată și de puritate carnală – ca în *Maja desnuda* a lui Juan Ramon Jimenez de exemplu, în care voluptatea transfigurată în imaculare și goliciune nu mai constituie o rușine ci un prilej de tandră contemplație (*„mi-e trupul doar cu somn acoperit/ Așteaptă, sânii să-i ascund de lună/ pe umeri voalul nopții să mi-l pun"* etc.). Firește că iubirea *„acel sublim etern, ceresc supliciu/ în dăruire și în sacrificiu"* nu e lipsită, datorită inexorabilei *ananké* de suferință. Desigur că în *Pasărea de cenușă* de exemplu, întâlnim și sentimente ca gelozia care acompaniază inevitabil dragostea, după cum amestecul de bucurie și angoasă din stadiile incipiente (*„mă doare cerul, soarele mă doare"*) ale iubirii este sugestiv surprins. Punctul forte însă al acestei lirici este sesizarea nuanțată a stărilor sufletești premonitorii, a emoțiilor dinaintea consumării eroticii prin împlinire, într-un dozaj suveran de virginal și sensualitate, elogiul iubirii triumfătoare – *amor vincit omnia* – în hiperbole entuziaste (*„Vor hohoti păduri la pasul tău/ și ierburile suspina-vor dulce,/ iar*

leii și pardoșii cu gând rău/ nămângâiați vor merge să se culce"), lauda înfiorată a eternului feminin, grațios și irezistibil totodată. Ar mai fi de relevat o melancolie, estompată de înțelepciune, generată de eroziunea temporală sau întrebările simulat naive care nu știi dacă sunt rostite de un copil inocent sau formulate de C. Noica („*dar dincolo de dincolo ce este* ?").

*

Indubitabil, lirica lui Radu Cârneci are sorgintea într-o atitudine specifică în fața lumii, în acea *Enthusiastische Einstellung* de care vorbește Jaspers, în care iubirea constituie o valoare universală, absolută, pozitivă dar care nu poate fi încorporată decât de către indivizi absolut concreți, unici și nesubstituibili, care iubesc spre a-și „*re-ivi un sens în veșnicie*". Totodată, atitudinea entuziastă refuză travestirea iluzionistă care alterează iubirea și reclamă limpiditatea lucidă a privirii. „*Patimile dându-mi transparență*" – zice poetul – cu sufletul *limpezit de jale* –, convins că iubirea, entuziasmul sunt maladii benefice: „*...mult necesară mi-e această boală/ a gândului ce gânduri îmi răscoală/ făcându-mă corabie de ceruri/ cu fruntea căutând în adevăruri...*" În fond, lirica lui Radu Cârneci nu este doar un imn dedicat iubirii care ne demonstrează că omul „*ne-iubind, se sinucide-o floare*". Ci și o mărturie că iubirea înseamnează și clarviziune, transparență a privirii, confirmare poetică eclatantă a două maxime celebre, ale lui Goethe și Leonardo: *orice mare iubire este fructul unei cunoașteri adevărate și orice cunoaștere este fiica unei mari și adânci iubiri.*

La începutul itinerarului său liric poetul era convins că „*drumul începe dintr-un miez de dragoste*". A optat pentru această *cale regală* și nu a greșit. Această *Carte a cărților* (sale), cum o denumește Radu Cârneci, nu constituie doar mărturia unei îndelungi și în ascensiune experiențe poetice, nu reprezintă doar o simplă antologie, ci o operă care a restaurat dragostea la rangul de superioară instanță și de principiu cosmic. Iar dacă poetul rostește profetic și grav: „*spre-a înflori iubirile depline/ sufletul meu e-al veacului ce vine !*" – cred că această exclamație și-a cucerit de pe acum acoperirea, iar Radu Cârneci, opera sa, amestec rafinat de sensibilitate și inteligență

artistică, de virtuozitate de orfevru și de inspirație tumultuoasă, precum și de încredere ilimitată în puterea Cuvântului și a Frumosului – va dăinui. Pentru că această *apologie a iubirii* prevestește viitorul. Cel puțin șansa noastră cea bună. Deoarece, în acest veac de hipertrofie a inteligenței, a gândirii calculatoare, a lucidității adesea dezabuzate, trebuie să re-învățăm să iubim, să nu mai comprimăm puterile afective ale sufletului uman, pasiunile sale generoase.

Iar această, sever selectată, antologie reprezintă un popas înalt pe drumul indispensabilei și salvatoarei școli a dragostei autentice.

Oradea, sept. 1988

RADU ENESCU

TABEL CRONOLOGIC*

1928 La 14 februarie, în satul *Valea lui Lal* – component al comunei *Pardoşi*, din fostul judeţ Râmnicu Sărat (ţinutul Slam–Râmnic) – vede lumina zilei *Radu Cârneci*, al patrulea din cei şapte copii; tatăl, *Nicolae Cârneci* (dintr-o veche răzleţită ramură de români macedoneni); mama, *Dochia-Stanca*, dintr-o numeroasă familie de moşneni din aceleaşi locuri.

1935-1942 Şcoala elementară (şapte clase) o face în comuna vecină, Mărgăriteşti, unde vrednici învăţători i-au fost *Matei Ilie* şi *Mihai Boghianu*, iar în anii războiului neuitatul preot *Aurel Popescu*. La sfârşitul ciclului primar a avut norocul să fie descoperit ca elev eminent de către inspectorul şcolar *Ion Ghinioiu*, care l-a îndrumat şi ajutat (în ciuda greutăţilor materiale) să-şi facă studiile liceale. Acestui *om de aleasă ţinută intelectuală şi de o generozitate exemplară*, viitorul poet i-a rămas, pentru totdeauna recunoscător.

1942-1948 Elev la Liceul „Regele Ferdinand" (azi „Al. Vlahuţă") din Râmnicu Sărat, unde i-a avut ca profesori de elevată ţinută pe Ion Săndulescu şi Elena Grigoriu la limba română iar la limbile clasice pe excepţionalul latinist şi elenist Dumitru Crăciun (traducător din: Cicero, Vergilius, Tibullus, Propertius, Claudius Claudianus, Ovidius), director fiind Stelian Cucu – poet şi eseist bine afirmat. Coleg întru aspiraţii lirice i-a fost Al. Săndulescu, azi cunoscut şi preţuit istoric literar.

1948 Radu Cârneci intră prin concurs la Facultatea de Litere şi Filosofie a Universităţii din Bucureşti, pe care o părăseşte, apoi, pentru Politehnică.

---

* În alcătuirea acestui tabel de viaţă şi creaţie, am cercetat ediţiile anterioare, antologiile în care figurează, precum şi o serie de interviuri date de Radu Cârneci. De un real folos ne-au fost, mai ales, convorbirile cu autorul însuşi.

1949 Începe cursurile la Facultatea de Silvicultură din Câmpulung-Moldovenesc (mutată aici din București, după reforma învățământului din 1948, unificată, după cinci ani, cu cea din Brașov).

1950 Debut literar, împreună cu elevul Nicolae Labiș, în ziarul „Zori Noi", a cărui pagină culturală era redactată de scriitorul Dragoș Vicol. Mai lucrau în redacție, la acea dată, prozatorii George Sidorovici și Pan Solcan.

1951 Participă, la Iași, la prima Consfătuire a scriitorilor din Moldova.

1952 Încă student fiind, Radu Cârneci se căsătorește cu colega sa, Emilia Romaniuc, mariaj din care s-au ivit și afirmat mai târziu poeta și eseista Magda Cârneci și compozitoarea și dirijoarea Carmen-Maria Cârneci.

1954 Își susține examenul de licență la Institutul de Silvicultură din Brașov cu tema: *Amenajarea pădurilor din Munții Făgărașului*. Ca inginer, după o scurtă practică la Ocolul silvic Noua, din Brașov, se stabilește la Bacău, lucrând la *Stațiunea de Cercetări și Experimentări Silvice* Hemeiuși – Bacău, apoi, pentru puțină vreme, ca șef al *Ocolului Silvic Fântânele*. În această perioadă colaborează cu poezii și diverse articole la: „Iașul literar", „Steagul roșu" – Bacău și „Tânărul scriitor", revistă în care îi apare în 1956 un grupaj de poeme cu o prezentare elogioasă, semnată de Demostene Botez, redactorul șef al publicației.

1955 Prezintă Editurii Tineretului placheta de poezii *Numai de dragoste*, ce i-a fost refuzată printr-o adresă oficială. Din această cauză, Radu Cârneci și-a amânat debutul editorial până în 1963.

1958 Este numit și lucrează, rând pe rând (până în 1964), ca: director al Casei regionale a creației populare, secretar și, apoi, președinte al Comitetului regional Bacău de cultură și artă, funcții în care a desfășurat o intensă activitate cultural-administrativă și publicistică. Este prezent – ca invitat – la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la Moscova; cu acest prilej vizitează și Leningradul – „orașul erou".

1963 Anul debutului editorial, cu *Noi și Soarele*, Editura pentru literatură – colecția „Luceafărul", cu o prefață de Marcel Breslașu.
În acest an, *Comisia de îndrumare a tinerilor scriitori*, împreună cu *Comitetul regional pentru cultură și artă*, organizează la Bacău Consfătuirea cercurilor literare din Moldova. De la Uniunea Scriitorilor au participat, între alții: Eugen Jebeleanu, Radu Boureanu,

Marcel Breslaşu, Ion Bănuţă, Mihu Dragomir, Corneliu Leu, Mihai Gavril şi mulţi alţii. S-a subliniat atunci necesitatea unei reviste de cultură în oraşul lui Bacovia.

1964 Radu Cârneci fondează la Bacău revista de cultură *Ateneu* (serie nouă), care a grupat în jurul său un număr apreciabil de tineri talentaţi – George Bălăiţă, Ovidiu Genaru, Vlad Sorianu, Ernest Gavrilovici, George Genoiu, Ioanid Romanescu, Mihail Sabin, Sergiu Adam, Constantin Călin, Carol Isac, Ion Ghelu-Destelnica, C. Th. Ciobanu şi alţii – unii dintre ei fiind azi nume de primă mărime ale literelor române. „Ateneu" s-a dovedit a fi (şi a rămas) o publicaţie de linia întâi, care a jucat un rol important în mişcarea ideilor, în impunerea unui ton mai demn şi mai ferm publicisticii româneşti în anii 70-80, prin încurajarea tinerelor talente.

1966 Apare volumul *Orgă şi iarbă*, Editura pentru literatură, *poeme din şi despre natură*, caracterizându-se, ca mai toate cărţile sale de tinereţe, printr-o vitalitate luminoasă, printr-un tradiţionalism ce aspiră la modernitate.

1967 Prima călătorie într-o ţară capitalistă: *Israel*, ca participant la Congresul Mondial al *Federaţiei Internaţionale a Jurnaliştilor şi Scriitorilor de Turism* (FIJET), prilej cu care vizitează *locurile sfinte*, cunoscând şi adâncind istoria dramatică a acestui popor. Se naşte ideea parafrazei moderne la *Cântarea cântărilor.*

1968 I se tipăreşte cartea *Umbra femeii* (sonete de încântare şi admiraţie), Editura Tineretului, despre care criticul şi istoricul literar Dumitru Micu nota în „Gazeta literară": „(...) *În tot: o ştiinţă a versului demnă de invidiat, perfecţiune care nu e a veacului nostru agitat, ars pe dinăuntru, posedat de mişcarea* ***qui deplace les lignes*** *şi, mai ales, o sensibilitate în autenticitatea căreia aproape nu ne vine să credem, în care ne regăsim, în cazul cel mai fericit, cu intermitenţe. Sensibilitate pe care o credeam rămasă departe, în alt veac(...)*"

În luna august a aceluiaşi an participă la „*Serile de poezie*" de la Struga – Macedonia, împreună cu poeta Violeta Zamfirescu, unde este aplaudat pentru poemul *Psalmii lui Zamolxe.*

Iarba verde, acasă, Editura pentru literatură, constituie una din piesele de rezistenţă ale liricii de tinereţe a lui Radu Cârneci, în care

iubirea față de ființa aleasă se identifică, nu o dată, cu dragostea pentru natura patriei, cu patria însăși.

1969 Apare *Centaur îndrăgostit*, Editura pentru literatură, colecția „Albatros", volum selectiv din cărțile apărute anterior, care încearcă o definire a personalității autorului în ascensiunea-i poetică.
Începutul afirmării sale ca traducător.
Apare prima ediție din *Jertfe negre* de Léopold Sédar Senghor (președintele Senegalului), în Editura Univers – colecția „Orfeu", cu o scrisoare a autorului către cititorii români. Între marele poet și traducătorul său se leagă o excelentă prietenie, nedezmințită de-a lungul anilor.

1970 *Grădina în formă de vis*, Editura Cartea Românească, *noi sonete de iubire*, dă întreaga măsură a sonetistului, care trăiește voluptatea spirituală a adâncirii în tainele universului din care face parte. Referitor la aceasta Mircea Tomuș scria: *„(...) Poezia lui Radu Cârneci tinde să exprime o dimensiune interioară dintre cele mai importante ale omului: **iubirea**. De aici ipostazierea în elevație și sublimitate a protagoniștilor, cuplul de îndrăgostiți fiind înnobilat de actul artistic care îi detașează și înalță ca pe niște purtători de gând și simțire ai întregii umanități(...)"*

1971 Apare volumul de poezii de inspirație istorică *Cântând dintr-un arbore*, Ed. Junimea, distins cu *Premiul Uniunii Scriitorilor*, carte despre care profesorul Constantin Ciopraga sublinia în „Cronica": *„(...) Sub aparențe autobiografice, «Cântând dintr-un arbore», Radu Cârneci construiește, de fapt, un imn Istoriei și Pământului nostru. Nu e nici descriere, nici anecdotă, nici evocare, ci, mai degrabă, un mod de comunicare apropiat de incantație, situat pe undeva între ritual și vis (...)"*
Călătorie de documentare culturală în Polonia (Varșovia, Cracovia, Gdynsk) împreună cu Ben Corlaciu și Mircea Tomuș.
Apare cartea *Oracol deschis* – Editura Eminescu, ce cuprinde poezii despre secolul nostru zbuciumat, cu gravele lui probleme, creații despre care Laurențiu Ulici nota în „România Literară": *„(...) În «Oracol deschis», eleganța gesturilor, aura imnică și reverberația sentimentului sunt contaminate de melancolie* (față cu timpul traversat n.ns.), *dar de una specială care nu se confundă cu dorul după revolut.*

nici cu nostalgia feerică a visătorilor din Levant. E o melancolie ce îmbină ipostaza eminescianului ***dureros de dulce*** *cu vitalitatea înhibată de conștiința eroziunii. (...)"*

Foarte important: la inițiativa și sub conducerea lui Radu Cârneci, se organizează la Bacău, în septembrie 1971, prima ediție a Festivalului „George Bacovia" (de fapt primul festival în plan național închinat unui scriitor român; abia după acesta, au luat ființă Festivalul „Mihai Eminescu" la Iași, Festivalul „Lucian Blaga" la Cluj, cel închinat lui Coșbuc la Bistrița-Năsăud etc.). Festivalul „George Bacovia" a fost și rămâne începutul unei noi atitudini față de marile valori românești. Au participat cca. o sută cincizeci de scriitori, critici, artiști plastici, muzicieni, ziariști, alți oameni de cultură din întreaga țară. Strada principală de la intrare (dinspre București) până la ieșirea (spre Piatra Neamț și Iași) era împodobită cu steaguri și steguleț în culori bacoviene (galben, violet, plumburiu), cu ghirlande din cetină de brad, cu portretele sărbătoritului, cu pancarte purtând versuri ale marelui poet. S-au prezentat spectacole poetico-muzicale, s-a mers „prin codrii Bacăului". Cu acest prilej sărbătoresc s-a inaugurat „Casa memorială George Bacovia", au primit numele poetului: strada pe care a locuit, teatrul de stat, principala librărie, precum și liceul la care a învățat. Au fost distinși cu premiile primului Festival „G. Bacovia" poetul *Petre Stoica* și criticul *Mihail Petroveanu*. Momentul de vârf l-a constituit dezvelirea (în prezența unei imense asistențe și a autorităților locale și centrale) a statuii Poetului, operă (mult comentată la acea dată, de acum celebră !) a marelui sculptor Constantin Popovici. La strălucita izbândă a acestei inițiative (până atunci unică !) a contribuit poeta Agatha Bacovia, Muzeul regional și, nu în ultimul rând, autoritățile vremii, care au înțeles bine necesitatea acestui început. Bacovia s-a întors, astfel, în urbea sa într-un adevărat triumf. Steaua sa urca strălucitoare în zenit.

1972 În toamna acestui an, Radu Cârneci s-a stabilit în București, venind, la solicitarea președintelui *Zaharia Stancu*, ca secretar al Uniunii Scriitorilor. Aici a lucrat, până în 1976, alături de romancierul *Laurențiu Fulga* – prim-vicepreședinte, *Ion Hobana* și *Sasz Janos* secretari și, de asemeni, *Vlaicu Bârna, Romulus Vulpescu, Traian Iancu* ș.a. A fost o perioadă în care s-au împlinit multe necesități ale scriitorimii române.

1973 Este anul în care, după repetate insistențe, Radu Cârneci publică, în sfârșit, *Cântarea cântărilor* la Editura Cartea Românească. Parafrază modernă la celebrul text din Vechiul Testament, atribuit regelui Solomon, această primă ediție, de ținută bibliofilă, ilustrată de Sabin Bălașa, a constituit la acea dată un eveniment cultural deosebit, o reușită antidogmatică, având în vedere originea biblică a marelui poem. Iată un gând exprimat de *Petru Poantă*, cu privire la abordarea acestui subiect: „(...) *A reinterpreta unul din cele mai vechi și mai fascinante* ***coduri*** *ale eroticii înseamnă atât o confruntare a propriei creații cu un model ilustru, deci o integrare în memoria culturii, cât și voința de a-l depăși, restituindu-l contemporaneității, stilizat, sub forma lui posibil ideală, exemplară* (...)" *Cântarea Cântărilor* – această parafrază *sui generis* – l-a consacrat pe Radu Cârneci ca pe *unul din cei mai importanți lirici contemporani.*

Parcă dorind a rotunji în plus împlinirile întru poezia iubirii, a filosofiei acesteia, tot în 1973 Radu Cârneci publică *Banchetul* – Editura Dacia. Așezat sub un celebru citat din Platon, acest volum propune – la modul superior – *iubirea ca șansă a supraviețuirii.* Daniel Dimitriu afirmă, față-n față cu această carte: „(...) *Radu Cârneci subordonează de astă dată deliciile dragostei unui principiu vital, unei legi cosmice și, prin aceasta, erosul râvnește la transcendență. Rezultă de aici două tentații (...). Prima se referă la desprinderea de o terestră cumpătare, de unde și proiecția în imaterial. A doua tentație, rod al unor legitime și mărturisite ambiții, este accederea prin eros la cunoaștere(...)*".

În vara acestui an, participă, împreună cu prozatorul Ioan Grigorescu, la *Întâlnirea Internațională a Scriitorilor* de la Porto Rož – Slovenia (Republica Federativă Jugoslavia), unde descoperă *Extazul morții*, cartea unică a marelui poet sloven avangardist Srečko Kosovel.

1974 În acest an o delegație a Uniunii Scriitorilor – Romul Munteanu, Edgar Papu, Vlaicu Bârna, Radu Cârneci, Gabriela Melinescu, C.D. Zeletin, Modest Morariu, Aurel Rău, Laurențiu Ulici – participă la un simpozion „Mit și Latinitate", organizat de un sindicat al scriitorilor italieni. Aranjamentul, ca și sejurul participanților români, a fost *opera* omului de afaceri și scriitor Iosif Constantin Drăgan. S-au vizitat: Roma, Napoli, Florența, Padova și Veneția.

1975 Apare *Heraldica iubirii* – Editura Eminescu, volum selectiv din cărțile anterior tipărite. Titlu emblematic (reluat, iată, și pentru această ediție !).

definind precis și definitiv creația lui Radu Cârneci, *Heraldica iubirii* face în același timp trecerea poetului în altă etapă, aceea a aprofundării, prin mijlocirea poeziei, a marilor teme ale *iubirii, existenței* și *morții*. Despre acest prim bilanț matur al poetului, criticul literar Ioan Holban sublinia în „Convorbiri literare": „(...) *Heraldica iubirii este cartea de referință a lui Radu Cârneci (până la acea dată, n.n.) și, în același timp un volum reprezentativ pentru una din direcțiile fundamentale de dezvoltare a liricii noastre contemporane, care regăsește virtuțile versului clasic în cea mai deplină modernitate (...) Radu Cârneci explorează un mod de exprimare „tradițional" în perspectiva deschisă de ceea ce am numit neoromantismul literaturii noastre actuale (...)*"

În compania lui Radu Boureanu, Meliusz Jozsef, Constantin Olariu și Paul Drumaru participă la aniversarea a 100 de ani de la nașterea poetului Ady Endre, la Budapesta.

Radu Cârneci traduce și publică *Extazul morții*, Editura Univers, colecția „Orfeu", care s-a bucurat de un deosebit succes în rândul tinerilor, mai ales.

În acest an, președintele Leopold Sédar Sénghor face o vizită neoficială în România; cu această ocazie a ținut să-l cunoască pe traducătorul său și să-l invite în Senegal.

1976 Acel februarie petrecut în Africa a constituit descoperirea unei lumi fascinante, cu o cultură multimilenară, cu obiceiuri și tradiții uluitoare. Cunoscând că președintele senegalez va întreprinde în luna mai, a aceluiași an, o vizită oficială în țara noastră, Radu Cârneci pregătește și publică la Editura Univers – cu sprijinul directorului Romul Munteanu – un elegant volum, intitulat tot *Jertfe negre*, carte bilingvă, de ținută bibliofilă, ilustrată de Dan Erceanu, care i s-a înmânat președintelui senegalez, în cadru solemn, cu prilejul decernării titlului de *doctor honoris causa* al Universității din București.

Tot în 1976, în noiembrie, Radu Cârneci vine pentru a doua oară la Dakar, participând (din țările socialiste doar el și un profesor din Zagreb !), între cei peste o sută de oameni de cultură de pe toate meridianele, la sărbătorirea multprețuitului septuagenar, Léopold Sédar Senghor, principalul lider cultural și politic al Africii. Între cei pe care Radu Cârneci i-a cunoscut cu acest prilej a fost și filosoful Jean–Paul Sartre.

Între Dakar și București un sejur de zece zile la Paris. Într-o librărie, pe Saint Michel, cumpără *Profetul* de Kahlil Gibran, o bijuterie a

literaturii lumii, pentru care face o adevărată pasiune.

În 1976, după moartea lui Zaharia Stancu, Radu Cârneci se transferă la „Contemporanul", unde va lucra peste 15 ani ca publicist-comentator și, apoi, ca șef al secției culturale. Colegi: D.R. Popescu – red. șef, Corneliu Leu – red. șef-adjunct, Mircea Herivan – secretar general de redacție, Laurențiu Ulici, Florin Costinescu, Platon Pardău, George Chirilă, Elena Solunca, Elena Marinescu, Călin Căliman ș.a.

1977 În acest an a participat ca invitat la *Conferința Scriitorilor Afro-Asiatici* de la Adis-Abeba în Etiopia. Delegarea sa de către Uniunea Scriitorilor din România a fost motivată de faptul că Radu Cârneci era – și a rămas – unul dintre puținii cunoscători ai literaturilor din Africa. Atât la dus, cât și la întoarcere, el a avut prilejul să viziteze Egiptul: Cairo, Alexandria, Karnak-ul, Valea Regilor, Valea Reginelor, colașii de la Memnon și, nu în ultimul rând, piramidele de la Gizeh și Sfinxul. Probabil că de atunci datează inspiratul poem *Isis*, ca și alte *poezii orientale*.

1978 Cu *Temerile lui Orfeu* (triste poeme de secol) – Editura Cartea Românească, Radu Cârneci se află în timpul deja matur al creației sale. Sunt poeme grave, de profundă sondare în eul său liric și de acolo privind cu gravitate timpul de lumină și tragism pe care îl traversăm. Acest op a fost distins cu *Premiul de poezie „Mihai Eminescu" al Academiei Române*.

1979 Călătorie culturală în R.D.G. în compania lui Petru Manoliu și Mihai Ungheanu.

1980 *Un spațiu de dor*, Editura Albatros – colecția „Cele mai frumoase poezii", încununează trei decenii de activitate literară, de neobosită dăruire în câmpul literelor române contemporane.

1982 *Timpul judecător*, Editura Eminescu – 1982, continuă, dar și esențializează totodată, tematica din *Temerile lui Orfeu*. Cartea cuprinde, în a doua parte a sa, un florilegiu din poezia neagră africană și americană, denumit *Toba fantastică* (echivalențe lirice). Sunt în această bogată secțiune poeme de referință semnate de: Aimé Cesaire, Langston Hughes, Nicolas Guillen, Jean-François Brièrre, Birago Diop, Jacques Roumain, Leon Gontran Damas, Jacques Rabemanajara, Gabriel Okara, Fernando Costa Andrade, Tchicaya U'Tamsi și Léopold Sédar Senghor.

1983 Cu volumul de *Sonete* (de iubire și moarte !), Editura Cartea Românească, distins cu *Premiul „George Bacovia" al revistei „Ateneu"*, „tratatul de filosofia iubirii" al lui Radu Cârneci devine impunător. Aici, poetul tinde către o perfecțiune a expresiei, în care profunzimea sentimentului se îmbracă armonios într-o zicere lirică de un rafinament remarcabil, care, singur, permite o reală virtuozitate artistică. Criticul Arthur Silvestri, nota în „Luceafărul": „(...) *Totul e în acest eden un triumf al geometriei, universul fizic e o creațiune străină de turburări, expurgată de fenomenele catastrofice, o natură apolinică. Într-un fel, sonetul rezumă templul grec și e, din lumea modernă, corespondentul arhitecturii bramantești (...). Imaginația restitutivă a lui Radu Cârneci e de natură petrarchistă și latină; el s-a așezat în șirul considerabil de petrarchiști români și, între aceștia, pe o poziție fără egal.* ***Sonete*** *e cea mai bună dintre creațiunile lui și o colecție artizanală absolut memorabilă.*"

Tot în 1983 publică încă o traducere: *Profetul*, urmat de *Grădina Profetului* sub titlul *Poeme* de Kahlil Gibran, Editura Albatros, colecția „Cele mai frumoase poezii". Tirajul cărții s-a epuizat în câteva zile.

Participă, ca delegat al Uniunii Scriitorilor din România, la a VI-a ediție a *Festivalului European de Poezie* din Louvain (Belgia), care, la această ediție, s-a desfășurat pe relația spirituală *Africa–Europa*. În volumul cu același titlu editat de organizatori cu acest prilej, Radu Cârneci figurează cu poemele: *Ca o sabie, Jocul de-a moartea, Poem despre secol*, precum și cu două fragmente din poemul *Africa* (dedicat lui L. S. Senghor), toate în text român–francez. Lucrările acestei ample manifestări au fost conduse de poetul și eseistul Eugene Van Itterbeek, cu care Radu Cârneci a legat o sinceră prietenie.

1986 *Pasărea de cenușă*, Editura Cartea Românească, culegere în care poetul joacă totul pe *cartea iubirii* reînviind din propria-i imaterialitate exprimată în *formele perfecte ale sonetului și rondo-sonetului* (invenție formală ce îi aparține), adâncind, aproape până la epuizare, starea existențială în multiplele-i fațete. Volumul cuprinde secțiunile: *Iubirea de iubire* (rondosonete); *Arborele chinuit de miresme* (sonete în stil clasic, *petrarchist*, precum și unele libere, în vers alb, din cartea de *Sonete*); partea a treia este reeditarea integrală a *Cântării Cântărilor*, care încoronează această ediție, despre care

Romul Munteanu spunea: „(...) *Arta sonetului cultivat de Radu Cârneci vine dinspre italieni și spanioli, expurgată însă de excesele manierismului și ale barocului. Scriitura lui ușor vetustă este căutată ca de un arheolog al spiritului, punând în lumină diagrama unei poezii rafinate, destinată să exploreze până la neputință același leit-motiv: erosul. (...) Aproape aforistic, enunțul poetului privitor la căutarea* **perechii**, *la regenerarea lui* **animus** *prin identificarea cu* **anima** *(și invers !), ni se pare edificator pentru gândirea sa poetică. (...) Sonetele și rondosonetele lui Radu Cârneci arată o virtuozitate remarcabilă. Pentru el, „poetul e lumina din lumină", întors spre sine și „limpezit de jale". (...) Neoromantismul său evident este supus astfel unei cenzuri de tip aristotelic."*

În același an, 1986, apare un volum de eseuri de filosofia culturii ale lui Léopold Sédar Senghor: *De la Negritudine la Civilizația Universală*, Editura Univers, traduse de Radu Cârneci împreună cu Mircea Traian Biju (decedat mai apoi), carte ce prilejuiește cunoașterea în plus a multiplelor valențe spirituale ale marelui intelectual și gânditor african, care, nu de mult, fusese primit (primul străin) în Academia Franceză.

1988 *Clipa eternă*, Editura Eminescu – colecția *Poeți Români Contemporani*, îl reconfirmă pe Radu Cârneci ca unul dintre cei mai importanți lirici ai acestui segment de timp. Carte riguros construită, prinzând în sinea-i esențialitatea unei opere scrisă, văzută și revăzută de-a lungul unui sfert de veac de cărți.

1989 Voiajează, împreună cu criticul Daniel Dimitriu (trimiși de Uniunea Ziariștilor din România) la Moscova și Taşkent (Uzbekistan). La întoarcere, Radu Cârneci reușește, prin mijlocirea lui Valeriu Matei, să rămână (pentru întâia oară) câteva zile la Chișinău și Cernăuți. Este primit de Grigore Vieru și Mihai Cimpoi, cunoscându-i, apoi, pe Arcadie Suceveanu, Vasile Levițchi, Nicolae Dabija, Leo Butnaru, Vasile Tărâțeanu. Este profund impresionat de mișcarea pentru libertate și afirmare națională, determinată de *perestroika* lui Gorbaciov.

1990 După evenimentele din decembrie 1989, Radu Cârneci se pensionează și își instituie propria-i casă de editură, *Orion*.

1991 După aproape douăzeci de ani de muncă, Radu Cârneci publică *Florile Răului*, Editura Hyperion (Chinișău), 1991, *prima integrală*

lirică Baudelaire în limba română. Tipărită în capitala Basarabiei, ea este întâia apariție *aici* a genialului poet francez, constituind, fără îndoială, pentru scriitori și publicul de dincolo de Prut, un model de limbă cultă românească modernă. Cartea a avut – și încă are – un ecou neobișnuit. În legătură cu aceasta, eseista Roxana Sorescu sublinia în revista „V": *„(...) Radu Cârneci, cunoscut din propria-i producție poetică drept un stăpân absolut al tehnicelor prozodice tinde în această traducere spre performanță stilistică: el dorește să ofere nu numai totalitatea textelor baudelairiene, ci și o uluitoare diversitate de procedee, mergând până la suprema performanță de a nu repeta* (în vrun poem, mai puțin sonetele – subl. ns.) *de două ori nici o rimă. (...) Traducerea apărută la Chișinău este, în aceeași măsură, reprezentativă și pentru Baudelaire, dar și pentru Radu Cârneci, iar cei doi trebuie acceptați sau nu împreună, pentru că fuziunea s-a produs în asemenea măsură încât a devenit imposibil să-l separăm pe Baudelaire de acela care l-a regândit în stilul său profund personal. Suntem, într-adevăr, în fața uneia din acele cărți «à prendre ou à laisser», după afinitățile pe care și le descoperă fiecare, nu cu Baudelaire, ci cu poetul Radu Cârneci. (...)"*

Tot în 1991 apare, la Editura Orion, în traducerea lui Radu Cârneci, romanul de iubire, *Omul de nisip* de Jean Joubert (Franța), carte distinsă cu *Premiul Renaudot*.

1992 Este invitat personal și participă la *Întâlnirea Poeților Lumii* de la Kuala-Lumpur – Malaezia, unde a prezentat un referat privind poezia românească contemporană.

1993 În luna mai participă ca *invitat principal* la „Zilele Poeziei la Rodez" – Franța, prezentând comunicarea *Poezia română după Revoluția din 1989*. Vizitează regiunea Provence (Marsilia și Montpellier) și, apoi, timp de o lună de zile, face o documentare culturală în Elveția, ca invitat al scriitoarei Mousse Boulanger, fostă președintă a Uniunii Scriitorilor din *Țara Cantoanelor*.

1994 Se re-publică, după douăzeci de ani de la ediția princeps, *Cântarea Cântărilor*, realizare a editurilor Orion și Intercontempress. Carte bibliofilă, revăzută și adăugită, cu un studiu introductiv al autorului, ilustrată de Sabin Bălașa (în reluare), având și o addenda ce cuprinde *Cântarea Cântărilor* în limbile: ebraică, greacă (din *Septuaginta*),

latină (din *Vulgata*), precum și trei variante în limba română – din *Biblia de la București – 1688*, din *Biblia – 1936*, în traducerea preoților-profesori Vasile Radu și Gala Galaction; *Cântarea Cântărilor* – tradusă și comentată de patriarhul Nicodim, 1944. Parafrază modernă la celebrul text, atribuit regelui Solomon, această aleasă tipăritură a fost distinsă cu: *Premiul „Mihai Eminescu" – Mănăstirea Putna* (ianuarie 1995); *Premiul pentru bibliofilie la Salonul Național al cărții, Cluj-Napoca*, 1995; *Premiul „Lucian Blaga", ed. I, acordat de Banca Internațională a Religiilor și Centrul Ecumenic Internațional București*, 1995; *Medalia aniversară „Ierusalim 3000", distincție din partea Asociației Scriitorilor de limbă română din Israel*, 1997. Încă la ediția princeps (1973), Al. Săndulescu scria în „Luceafărul": „(...) *Prelucrând* **Cântarea Cântărilor**, *Radu Cârneci a scris de fapt un veritabil poem de dragoste, în care nu e greu să-l recunoaștem pe el, ca poet original, de proaspete elanuri lirice, pe care le învesmântă într-un supravegheat vers clasic, ce-și trage seva și culoarea dintr-o limbă populară, aducând cu ea ceva din parfumul vechilor scripturi. (...) Poetul român, într-un subtext «polemic», a vrut să-i mântuiască pe Adam și pe Eva de «păcatul originar», apoteozându-i. Izgoniți cândva, ei se întorc în Paradis triumfali, prin marea sărbătoare nupțială, încununare de puritate și poezie (...)*" Referindu-se la această ediție, academicianul Alexandru Balaci sublinia în „Armonia" (nr. 13/1995): „...*În această* **parafrază** *a* **Cântării Cântărilor,** *Radu Cârneci a dovedit că un traducător este, în simbioză, și un om de știință și artist, fiind și analilist și sintetizator. Sesizarea textului străin, sesizarea sensului pe care îl are acest text este o muncă analitică, de nuanță științifică. A cunoaște limba, a cunoaște tema care stă la baza operei de artă, a avea talentul și capacitatea intelectuală de a crea un nou text literar, sunt însușirile fundamentale ale traducătorului.*

Radu Cârneci reprezintă cu strălucire, activitatea traducătorului creator de artă. Să nu uităm temerara, merituoasa lui realizare de traducere integrală a creației poetice a lui Charles Baudelaire. Să nu uităm că și poezia lui originală este un imn dedicat tot iubirii, ca acest poem nemuritor al **Cântării Cântărilor**..."

1995 În luna martie, Radu Cârneci este invitat la Congresul al XI-lea al Organizației Mondiale a Poeților, care s-a organizat în vestita stațiune Sintra din Portugalia. Lucrările congresului au fost conduse de poetul francez *Georges-Emmanuel Clancier* (întrucât președintele organizației, Léopold Sédar Senghor, n-a participat, fiind bolnav) și de poetul *Mimmo Morina*, secretarul acestei organizații mondiale. În ședința de deschidere, participanții au fost salutați de *Mario Suares*, președintele țării-gazdă și de d-na *Edite Estrela*, primarul orașului Sintra. Între cei peste o sută de delegați s-au aflat scriitori de prim rang: *Wole Soynka* – laureat al Premiului Nobel; *Elio Filippo Accroca* și *Giovanni Occhipinti* din Italia; *Justo Jorge Padrón* – Spania; *Mateja Matevski* – Macedonia; *Georges Astalos* – Franța; *Sophia de Mello Breyner* – Portugalia; *Thor Vilhylamsson* – Islanda; *Desmond O'Grady* – Irlanda; *Maria Wine* – Suedia; *Takis Varvitsiatis* – Grecia; *Myo Kapetanovici* – Muntenegru; *Maria-Assumpta Mitsué-Hisatsune* – Japonia; *Biagia Marniti* – Italia; *Leon Anoma Kanié* – Coasta de Fildeș; *Ana-Maria Del Re* – Venezuela; *Pablo Antonio Cuadra* – Nicaragua; *Ase-Maria Nesse* – Norvegia; *Luis-Filipe Sarmento* – Portugalia și mulți alții. Din România au mai participat: *Aurel Rău*, *Horia Zilieru*, *Ion Deaconescu*, *Dorin Popa*. La întoarcere, delegația română s-a oprit câteva zile la Madrid.

Cel mai de seamă poet elvețian contemporan, *Jacques Chessex* (laureat al marilor premii literare „Mallarmé" și „Goncourt"), este tradus și publicat de Radu Cârneci la Editura Orion cu volumul *Elegiile lui Yorick*, carte de referință în poezia francofonă pentru modernitatea gândirii poetice a autorului. Cartea a fost finanțată de Fundația „Pro Helvetia" din Zürich.

1996 Octombrie 6, dată la care marele scriitor și gânditor Léopold Sédar Senghor a împlinit 90 de ani, fiind sărbătorit în plan mondial pe linie UNESCO. Editura Minerva a întâmpinat acest jubileu tipărind volumul de poeme *Totem*, care cuprinde aproape întreaga-i creație lirică. Cartea, în expresie bilingvă, de ținută bibliofilă, e întocmită de Radu Cârneci și subvenționată de Ministerul Culturii. În cinstea marelui poet și om politic – principalul lider al luptei popoarelor africane pentru suveranitate și emancipare – Academia Română, Ministerul Culturii, Asociația de Prietenie România-Africa, Uniunea

Scriitorilor din România, Institutul Francez din București, Comisia Națională pentru UNESCO au organizat, în aula magna a Academiei, o adunare solemnă de omagiere. De asemenea, majoritatea revistelor literare și de cultură, Radio-difuziunea și Televiziunea Română au onorat din plin această aniversare.

Editura *Arania* din Brașov (director Daniel Drăgan), la aniversarea a cinci ani de la înființare, publică un volum bilingv din *Florile răului* – selecție, cuvânt înainte și traducere de Radu Cârneci.

Tot în 1996, apare sub îngrijirea lui Radu Cârneci (tot el fiind și prefațatorul), cartea de *Sonete*, ce cuprinde integrala sonetelor lui William Shakespeare (în traducerea lui G. Tomozei), urmată de *Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare în traducere imaginară* de Vasile Voiculescu, Editura Orion. Carte bibiliofilă, cu o addenda cuprinzând o iconografie din viața și creația celor doi autori, inedită în România, precum și tabele cu edițiile și traducătorii români. Volumul este ilustrat cu desene de Dragoș Morărescu. *Carte unică în istoria literaturii române*. Ediția a fost realizată cu sprijinul Ministerului Culturii.

„Societatea de prietenie România–Africa" îi acordă lui Radu Cârneci „Diploma de onoare" *pentru contribuția deosebită la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și țările africane.*

1997 Apare cartea de sonete (în vers alb) *Dorador* (denumire simbolică *inventată* de autor, *esențializând sensul iubirii și al exprimării acesteia în limba română*), Editura Orion – colecția „Miracol", text bilingv român-francez (traducători: *Paula Romanescu* și *Eugene Van Itterbeek* – din Belgia), ediție ilustrată de *Dragoș Morărescu*.

Tot în 1997, la aceeași editură, apare, sub îngrijirea poetului Radu Cârneci, *Mioriția* – celebra baladă românească – tipărită în șapte limbi (română, franceză, spaniolă, italiană, engleză, germană și rusă); *carte bibliofilă cu șapte gravuri originale de Dragoș Morărescu*, căruia i se datorează și realizarea artistică a cărții. Într-o addenda se află un cuprinzător tabel al principalilor cercetători români și străini, care s-au aplecat cu sârguință și interes asupra acestui act de identitate a spiritualității române.

Paralel cu această tipăritură apare, tot la Orion, antologia *Arborele memoriei* cuprinzând creații ale poeților de limbă română din Israel.

Ediția, îngrijită de Radu Cârneci, este prefațată de doamna Roxana Sorescu, chipurile autorilor fiind desenate de același talentat Dragoș Morărescu. Ambele titluri au fost subvenționate de Guvernul României prin Departamentul Informațiilor Publice.

Vicepreședinte al Fundației „Episcop Grigorie Leu" (de orientare personalistă), condusă de cunoscutul scriitor Corneliu Leu, poetul Radu Cârneci este primit membru al Institutului Internaționa. „Jacques Maritain" din Roma.

1998 La începutul acestui an, Radu Cârneci proiectează antologia din *Poezia Pădurii* în patru volume: poezia populară de inspirație silvestră, poezia clasicilor, a modernilor și cea a poeților contemporani, primul volum fiind deja tipărit. Carte bibliofilă și academică (este, în același timp, de atitudine ecologică, privind protecția și conservarea mediului înconjurător); Editura Orion – colecția „Pro Natura".

La 14 februarie, Radu Cârneci a împlinit 70 de ani. Poetul a fost sărbătorit de: *Uniunea Scriitorilor din România*, de revista „Ateneu"și *Primăria Municipiului Bacău* (care i-a conferit titlul de „Cetățean de onoare" și i-a înmânat cheia orașului); de *Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu"* din Slobozia – Ialomița; de *Editura Amurg sentimental* din București; de *Biblioteca și Primăria Municipiului Râmnicu–Sărat* (orașul liceal al poetului), care, de asemeni, i-a decernat titlul de *cetățean de onoare*. Tot cu acest prilej aniversar, au publicat poeme originale ori traduceri ale sărbătoritului, precum și articole despre opera sa, o serie de reviste și ziare, precum: „Ateneu", „Adevărul literar și artistic", „Luceafărul", „Cronica", „Steaua", „Poesis", „Azi", „Bucovina literară", „Realitatea evreiască", Revista „V", „Sinteze" – Bacău, „Porto-Franco", „România literară", „Contemporanul", „Revista de Sud".

Prin întinsa-i operă poetică – creație originală și traduceri din lirica universală – peste treizeci de titluri, ca eseist, gazetar literar și cronicar artistic, ca animator și realizator de presă culturală. *Radu Cârneci* se așează pe drept, în rândul întâi al făptuitorilor de cultură românească în această a doua jumătate a secolului XX.

FLORENTIN POPESCU

PRECIZĂRI ȘI MULȚUMIRI

• Această *carte a cărților* mele a fost gândită înainte de 1990; i-am tot amânat apariția în dorința de a-mi cuprinde cât „mai total" dar și cât mai esențial creația poetică.

• Din acest motiv selecția s-a făcut cu multă parcimonie, rămânând în afara ediției cel puțin jumătate din conținutul cărților notate în sumarul antologiei. Numai o eventuală (mult dorită !) ediție *non varietur* ar putea cuprinde întregul scrierilor mele publicate de-a lungul a patru decenii.

• Secțiunile antologiei au fost organizate funcție de profilul asemănător al cărților și, în același timp, respectând cronologia apariției acestora.

• Cu încuviințarea editurii, câteva poezii (provenind din *Timpul judecător, Clipa eternă* și *Dorador*) apar în text bilingv român-francez.

• Pentru ca *Heraldica iubirii* să fie întru totul antologică, am ales ca prefață studiul intitulat *Poezia erosului cosmogonic* semnat de regretatul *Radu Enescu* și apărut prima dată ca introducere la *Clipa eternă* (Ed. Eminescu – colecția „Poeți români contemporani" – 1988).

• Pe coperta I-a este reprodus *Le Champ de Mars* (1925) de *Marc Chagall*, iar pe a IV-a o fotografie a autorului, realizată de valorosul artist-fotograf *Dan Er. Grigorescu* (1967).

• Semnatarul cărții de față aduce sincere mulțumiri Editurii Minerva, domnului *Tiberiu Avramescu* – redactor-șef – pentru

admiterea celor câteva (mici) derogări de la profilul prestigioasei colecții B. P. T.

• Încă o dată, mărturisesc sincera-mi recunoștință ce o datorez regretatului *Radu Enescu* – scriitor de nobilă stirpe – pentru prețuirea arătată creației mele poetice.

• Mulțumiri colegiale poetului și publicistului *Florentin Popescu* pentru dăruirea și acribia cu care a «construit» tabelul cronologic al vieții și creației celui de față.

• Calde mulțumiri Fundației „C. M. C" pentru sprijinul dat spre apariția acestei antologii.

noiembrie 1998

R. C.

I – CENTAUR ÎNDRĂGOSTIT

selecție din: *Orgă și iarbă*, EPL – 1966; *Umbra femeii*, Ed. Tineretului – 1968; *Iarba verde, acasă*, EPL – 1968

Odorul meu, de unde ești, te-arată
– prin ceața mea pătrunzi ca într-un cer –
colindă-mă cu soarele o dată
din noapte fă-mi albastru emisfer.

Supus îți sunt: tu, Doamnă adorată
mă-nalță zeu, stăpân pe-al tău mister
și, odă mândră-n marmură săpată
vei nemuri-n eterne primăveri.

Voi slobozi noroadele, să-ți cânte
pustiul ars îl voi preface-n rai
iar mersu-ți muzici va rodi, căci sfânt e
și te-or urma oceanele, alai.

Lumină-n taina mea, de ceață sînt –
ci, fă-mă Domn, stăpân peste frământ...

ORGĂ ŞI IARBĂ – 1966

IMN SOARELUI

Dimineaţa mă descopăr şi-ţi şoptesc:
primeşte-mă în lumina de aur, Părinte
cu tot ce am ceresc şi pământesc
strălucitor ca tine şi fierbinte
fiindcă sunt cea mai frumoasă creaţie a ta.

Umblu după tine de la răsărit la apus
cu toate lucrurile mele, cu însăşi sângele meu
îţi măsor puterile de jos în sus
şi te rog să arzi mereu
stăpâne, neştiutor de marginile tale.

Umblu după tine cu somnul şi visele
cu zorii luminoşi sau întunecaţi
după zâmbetul tău îmi sculptez paradisele
şi-mi cinstesc bătrânii penaţi
îmi lucrez pământul, sau îmi încep cântecele de
somn.

Domnul nostru, fără de care nu se poate
veşnic născându-te din tine pentru noi
cuprinde-ne în marea-ţi bunătate
şi curgi, în cele o mie de puncte cardinale, şuvoi
şi în toată împărăţia ta fecundează sentimente şi
seminţe.

În fața ta mă descopăr în pragul serii
– o să lipsești o jumătate de timp vederilor noastre –
dar nu ne supunem judecății tăcerii
nu ne-nchinăm altor astre
ci așteptăm sunetul clopotului, alergând cu pământul
după tine.

TAINICE OFICIERI

Primăvara, cineva limpezește fântânile
pentru tainice oficieri
cineva trece prin oameni și arbori
și-i lecuiește de tristeți.

Trupul meu intră în mișcarea Soarelui
privirile în mișcarea păsărilor
zborul mi se vrea de aer lung
și mă-ndrept spre pădurile de piatră.

Acolo, în tăcerea de vânt, munții
mai ascultă chemarea tragică-a Mioriței –
sosesc
și luminez târziu balada acestui pământ.

DANS LA ECHINOCȚIU

Trebuie să trezim pământul mai devreme –
se apropie ziua de cântece
când se mișcă-n cerul de jos

strămoșii de balade și descântece;
să ieșim pe zarea de dimineață
și să ne rugăm la marele zeu
să dăruie flacără sângelui nostru
neistovit pentru-a arde mereu –
apoi să aprindem echinocțiul
la ceas de stea purpurie
împărțind pe din două lumina:
mie cea aspră, cea dulce – ție;
două aripi să fim pământului
pentru ziua de cântece
să legănăm în cerul de jos
strămoșii de balade și descântece...

VERS DE MIRE

...Se legăna pădurea, era o nuntă mare
și, de sub cer, stejarii, cu aspre bucurii
își aplecau făptura spre sălcii foșnitoare:
frumoasele timidele Marii...

Tu, coboară de unde ești
vino din umbră, din pământ și miresme
din legenda mea și arată-te.
Părăsește leagănul de aer
pune-ți rochia de lumină
din părul meu, iată inel de logodnă
– e un inel negru, strălucitor –
dă-mi picioarele să-ți pun pantofii de pământ cald

mijlocul dă-mi să ți-l cuprind cu luna.
Aud tropotul mărunt al florilor
pașii ierburilor
aripile pădurilor pe zări
iată, prin limpezimea nopții
mișcându-se statuile
în întâmpinarea noastră.

Vino, stelele noastre-s alături
așteptând începutul de nuntă.

VERS DE MIREASĂ

ruga unei tinere fete

Vino, tinere zeu
te-aștept la marginea serii
mi-e dor de un timp de sunete
furat din pădurile verii;
iată, iarba cu umbrele
se-adună în pat răcoros
pândindu-mi genunchii și umerii –
preafrumosule, vino, frumos !
Pentru tine mi-am pus albe veșminte
și pe frunte duioși trandafiri
mi-e obrazul străveziu ca visul
și, de-așteptare, mâinile subțiri;
vino, sub pomul meu nimeni n-a cântat
și roua de cer e numai a mea
te-aștept, Zburătorule
o strâng în pumni, vino și-o bea...

După ce-mi vei limpezi sângele
și stelele se vor întuneca – geloase –
când pomul meu va fi prea mic
ia-ți cerul și du-te, înalță-i zările joase
dar să nu te uiți înapoi, să nu vrei
fiindcă de uimire vei împietri:
la marginea dimineții voi fi de soare
și voi arde, voi străluci.

ORELE DRAGOSTEI

Sunt ca ploile verii orele dragostei:
frenetice și istovitoare
cu nori ciudați, așteptați de pământ
cu soarele înlăuntrul nostru.

Atunci ne regăsim în noi
ca o arșiță lungă
căutăm pomul cunoașterii
și fructele-i de răcoare.

Ah, ploile se despletesc năuce
cu-nvolburări de ape –
iubito, atunci uităm de noi
descoperindu-ne ca două uimiri.

Ploile de vară aduc cerul aproape
îl risipesc în ierburi, îl fecundează
și orele noastre sunt ca două flăcări
ca una singură, făcându-ne sângele străveziu...

APROAPE ELEGIE

Amiezile ne vor pătrunde răbdătoare
ca o putere ce vine şi pleacă
şi va fi o liniște ce doare
o durere care se-neacă

Apoi Soarele va fi tot mai frumos
şi-i va grăbi pe toţi spre seară
ademenindu-i cu armonia de jos
unde se roagă o făclie de ceară

Ci eu voi rămâne-n lumină
cu cântecul pasăre ţipând între dinţi
şi-mi va curge din tâmple rășină
două pâraie fierbinţi.

PASĂREA CU OCHI ABRUPT

Cucuvea cu pene roşii
cucuveaua cu pene verzi
cazi din lună peste dor
adu-i cerul dedesubt
pasăre cu ochi abrupt

O fereastră dreaptă, râde
strâmbă, o fereastră plânge
scade casa către zori
moare carnea de-amintire
şi fereastra intră-n mire

Urmele sunt ale mele
urmele peste-ale sale
se sărută-adânc și mușcă
lungă-i de-amintiri otrava
și-n genunchi se zbate slava

O să cânte sânge-n vârf
o să plângă sânge-n vale
trupul meu ocol să fie —
intră-n ierburi stea și moare
dorul ei de dor.

Și doare...

CU TIMPUL ÎN SUFLET

Cu timpul în suflet oriunde ai fi
te-apropie toamna te-nvăluie toamna
iubire de-atunci din zarea târzie –
pădurea era o flacără toată
și inima ta

Din frunze aievea tăcerea curgea
lângă tâmplele noastre ăuiri de argint
aerul era ca o umbră roșie
și buzele tale

Nu ne-a văzut nimeni nu ne-a știut
eram singuri ca-n ziua întâi:
copacii se sărutau peste noi lângă cer
și noi pe pământ

Cu timpul în suflet oriunde aș fi
mă-nvăluie toamna m-apropie toamna
minune de-atunci din zarea târzie –
pădurea-i acum o flacără blândă
și inima mea !...

ELEGIE-N NOIEMBRIE

...Oh, și-mi vor muri sub ferestre
cântecele verii aceleia
proaspăt sfârșit de poveste
dâră de stea.

N-o să mai am la tâmple frunze verzi
iar clipele mă vor pătrunde mărunte
o să mă cauți și-ai să te pierzi
în pădurile mele cărunte.

Ploile te vor însoți ca niște umbrele
te vor apăra de lumină
și-n mijlocul ielelor mele
vei dansa străină.

Apoi, pe ruinele castelelor noastre
îți vei liniști tremurul genii –
dar să nu-mi mai cauți urmele-albastre:
căci fi-voi dincolo de marginea iernii...

ARBORE DE TAINĂ

Are crengi veșnice, fructe de zi, de noapte
– în trunchiul său sângele meu se vrea –
nume de morți săpate în scoarța de piatră
– linii mărite de timp, ca o spaimă –
și duc spre el, din inimi, drumuri
ca spre bătrâne biserici din Țara de Sus.

(Uneori, plugurile saltă-n lumină, din lut
sfinte hrisoave, oase-n uimire albă –
atunci arborele meu e trist
se face toamnă, se face târziu
plouă –
plâng și îmbătrânesc și mă doare)

Din depărtări, păsări grele de cer
îl împodobesc cu dor de dragoste;
atunci se face de soare
și zările vin și pleacă și vin și i se-nchină
iar eu alerg spre copilăria de colinde
prin mine, văzduh limpede.

În cele patru vânturi și între ele
noaptea o leagă de zi, ziua de noapte
rotindu-se planetă pentru mine
și mă îndeamnă să trec – iar el rămâne
și sângele meu se vrea în setea lui neagră
și mă simt dintre cei chemați...

Târziu, nopțile, eu cânt dintr-un arbore
ca dintr-o orgă de iarbă

atunci apele curg spre izvoare
munții caută-n ei vocea lui Zamolxe
iar din câmpii vin mulțimile mele
și moartea e în pulbere, sub pași.

Spre ziuă pleacă din mine bărbații de mâine
– zei spre zeițele lor – iar eu
rămân cântând dintr-un arbore...

CÂNTEC TRIST

Vântul sărută de-aproape-
fața bătrânelor ape
trestia plânge și saltă
cântec amar peste baltă

Stoluri se-nalță și pier
păsări ce-au râs până ieri
sălciile tânguie-n șoapte
nuferii morți peste noapte.

PĂDURE ZEIASCĂ

Tăcere de arbori de sticlă senină
seve oprite în lungă uimire
urși adormiți după cină
vânt înalt ca o fată subțire

Poteci bântuite de-un gând
puhoaie în alb înghețate

vulpi de ger respirând
chemare puștilor înclinate

Rece aer ca o pânză de in
din care ciutele își fac broboadă
izvor de piatră unde cerbii vin
lăsând podoaba frunților să cadă

Corbi clocindu-și ouăle de ger
așteptând solemn minunea facerii
corni severi în trunchiul de fier
pregătind roșul pentru zilele coacerii

Stele vuind peste frunte, făcând-o
zvelt castel strălucind în idei
și-n sângele meu tu, flămândo
cea mai femeie dintre femei —

Zăpezi și flăcări: vuiet — puhoi
într-o îmbrățișare cerească —
amândoi
în pădurea de sticlă zeiască.

ÎNTRE ZĂPEZI

Suntem între zăpezi și vânturi
femeile-s departe sub pleoape
flacăra sângelui ni se scurge-n pământ
grâuri și ierburi s-adape

Da, unii dintre noi acum vor muri
visând frumos, frumos ca niciodată
veri luminând și soarele din palme
asemuindu-l cu-n obraz de fată

Apoi vom fugi spre copilărie
din vânturi ne vom face zmeie
vom fi apoi prunci, apoi doar
aerul dintre un bărbat și-o femeie...

LA MARGINEA SOMNULUI

mamei mele, Dochia-Stanca

La marginea somnului
pe drumul omului
mă aștepți ca o pasăre cu zborul în jos
ca o pasăre cu zborul curat dar în jos
trei daruri să-ți aduc pentru drum
pentru drumul tăcut ca un fum

Și prin clipe trec iernile verile
fierbinte vârtej primăverile
cu chipuri de pământ, cu botezuri și nunți
prin clipe anii înguste punți
spre marginea somnului
pe drumul omului

Horele sunt de aer, vai, ielele ielele
cerul coboară o, stelele, stelele

ca un lac mare legănător
somnu-i pe-aproape înșelător
de aer ielele
în vuiet stelele

Mamă, așteaptă veghează
la marginea somnului trează
iată sosesc îndată cu zorii
cu cocoșii, cu colindătorii
și-ți aduc pâinea și untdelemnul și vinul
să se-mplinească destinul:

la marginea somnului
pe drumul omului...

UMBRA FEMEII – 1968

Celeimaifrumoase frumoase !...

SONET DE ÎNCEPUT

De dor adânc şi taine te-am ivit
– din fruntea-naltă-mugurindu-mi pură –
tu, a iubirii proaspătă măsură
Athenă, astăzi, coborând din mit.

Lipsită eşti de lance şi armură
dar mâna ta cădelniţând dorit
un soare pune peste asfinţit
o lună dulce peste aspra gură.

De timp sublim pătrunzi în umbra mea
cu pas de zee răscolind funzişul
păstrez aici, în sânge,-adânca stea

privirea ta, să-i simtă, vreau, tăişul
şi, aprinzându-te, să arzi înaltă
iar eu, luceafăr ţie,-n partea dreaptă.

SONET, ÎNAINTE DE DRAGOSTE

...Bat clopote în suflet – şi aud
păsări de sud şi nord, zvâcnind în tâmple
iar stelele-mi inundă ochii când pe
văpaia lor zăresc slăvitul nud.

O, dansul tău cu largi volute suple
când ierburilor dai sperat sărut
din tainele pământului tău crud
mai toarnă mir și patima mi-o umple.

Și peste mine vino și tămâie
mireasma ta, cădelnițând ușor
gol sânul tău deasupra mea rămâie
încingă luna lui un foc sonor

iar sângele să cânte și să joace
dezlănțuit, de moartea lui, dincoace.

SONET ÎN AMIAZĂ

Ca soarele e trupul tău arzând –
vibrează-n depărtări un vis de fete
efluvii de miresme lungi din plete
cu albe vânturi, pleacă rând pe rând.

Iar ochii tăi umbriți încep să-mbete:
cununi de păsări, frunzele dau gând
și drumurile te primesc valsând
iar zările te sorb în dans cu sete.

Tu ești în firea mea un foc mereu:
tresar în munții răsuciți spre tine
de aer sunt, chip nevăzut de zeu
acvilă-n umeri, risipind ruine

și însemnându-ți gleznele cu zbor
îți răvășesc ființa sus, pe-un nor !

SONET CU CHIP DURUT

Adânc tu mă sculptezi pe dinăuntru
că diamant din sufletu-mi făcând
strălumineză sânge, carne, gând
și flacără pe buze flutur cântu'.

În noaptea mea, privirea ta săpând
îmi subțiază chipul grav, durutu'
și lutul meu se-nnobilează când tu
pe fruntea rece-mi treci alintul blând.

Și iată, sui mari sori de primăvară
poeme se rotesc în pasul meu
și-i permanentă-n mine clipa rară
când se pogoară însuși Dumnezeu

și împrumută de la mine chip
iar pentru cer și îngerii săi, nimb.

SONET RĂSTIGNIT

În noaptea mea ești pururea fecioară
– lucire dând ascunsului talant –
vibrăm dorință unu-n celălant
și așteptăm refuzul să ne doară.

Iar gândul pur străluce: diamant
spre trupul tău cu sunet de vioară;
suntem între pământ și cer, și zboară
ars visul meu spre visul tău, amant.

Și nu ne doare clipa ce se duce
ci noi ne facem abur și ușor
dorințele le răstignim pe-o cruce
închipuită-n sângele sonor

și luminând prin unul, celălant
suntem mireasmă amândoi, neant.

SONET ÎN AȘTEPTARE

Iar uneori îmi spun că-i o părere
drumul acesta, adunând uimiri
că melodie-i strania tăcere
prin care trec tristețile de miri.

Ca gândurile, ploile severe
tot bat sub pași tărâm de amintiri:
trecute zile, fabuloasă-avere
vag bănuită-n zid de mănăstiri.

Acum sosești: o, zveltă puritate
se leagănă pământul-n dor alin
lumina ta prin fruntea mea străbate
și-mi cântă raiul, iadul este plin

de-o trecere de stele și de soare,
de-o moarte dulce, lung alinătoare...

SONET CU UMBRA FEMEII

Umbra femeii – tăcere
e-n mine alcool permanent
spre ea genunchiez penitent
din rugă zidit și durere.

(Ea tace de taină și-atent
foc negru înalță și cere
al sângelui cap spre tăiere
pe-altarul său incandescent)

Spre margine iată-mă dus:
îmi scutură ochii și gura
îmi soarbe din rugă arsura
și iată-mă soare apus –

un dans peste mine-i, de piatră
și luna pe cruce mă latră...

SONET, ÎNNOINDU-MĂ

De zare ești femeia mea înaltă
câmpii rotesc spre tine,–nvăluind
cântarea mea, și clopote de-argint
coboară cer în lutul ce tresaltă.

De când aștept ? Și zorii iar mă prind
la chipul tău râvnind cu gest de daltă
și te sculptez și soare-ți dau, căci altă
minune nu găsește-al meu colind.

Soseşte, deci ! Sunt numai dans şi numtă
în mine-s păsări şi păduri şi vânt
şi-n frunte de mai port durerea sfântă
în tâmple-mi suie vuietul tău blând

ce-mi luminează sângele, iar gura
îţi prinde-n imnuri orişice făptura.

SONET ÎN TEMPLUL TĂU

De jertfă pas, şi-n templul tău pătrund –
e miez de vreme, şi-i tăcere foarte:
sămânţă e aici, de vis şi moarte
iar râul Lethe-alături e, pe prund.

Mici candele cu untdelemn de soarte
– luciri pierdute – pâlpâie-n afund
păgânului altar trimis îi sunt:
aştept arsura, sângele să-mi poarte.

Îngenunchez: aici e piatra sfântă
e clipa când se tace şi cuvântă
aici hotarul trece prin priviri:

de unde eşti, arată-te, femeie
cu mâinile şi gleznele subţiri
şi-nalţă-mă la tine, – albastră zee...

SONET ÎN SEPTEMBRIE

Septembrie – mor valurile-ncet
și verile se-nchid în noi – comoară
iar gândurile vor să nu mai doară
ne-mbrățișăm tăcuți, cu ton ascet.

Înalt de păsări ochii tăi și zboară
în ochii mei mari stoluri, și repet
un psalm de soare,-nvăluit regret –
de toamnă pas, în noi, a câta oară !

Septembrie – și valurile mor !
Stăm drepți pe țărm, ca-n strane de biserici
altar ni-e marea și, lipsit de clerici
pustiu-i lung, de ape și de dor.

Să-ngenunchem, femeia mea, spre lună
și lacrima s-o plângem împreună...

SONET DE TAINĂ

Ne protejează, cine, iubito, care zeu
pătrunde-n carnea noastră și ne-mprumută chipul ?
El ne scrâșnește piatra, călcându-ne nisipul
mereu ne-mbogățește, golindu-ne mereu !

De când mă știu de slavă îmi este arhetipul
de când exiști în tine-i un zbor de curcubeu
și între noi nu noaptea se despletește greu
ci aurora joacă pe bolta frunții nimbul.

Și totuși e o taină, jur-împrejur de noi
vibrează o putere, ne-ncercuie, frumoasă
ea ne clădește munții, ne-nvăluie cu ploi
și împreună cerul cu mlaștina umbroasă

iar ție-ți suie gândul, făcându-te de lună
și-n jurul tău, eu – clopot, ce-n valea nopții sună.

SONET CU TOAMNĂ

Și calmă, toamna-ncepe să se-adune
intrând în noi abia tăinuitor
și pasu-ncet făcându-ni-l și dor
aripile-nvățate cu minune.

O, și sosește-un timp ispășitor
și nu-i în stare nimeni să-l îmbune
ci amândoi suntem de dor și nu ne
așteaptă zei cu chipul iertător.

Vom fi curând, un gând de ploi, domol
minutele vor luneca în ore
ne va intra în ochi imensul gol.

Și singur poate voi pleca în sud
– spre alizee văile-s sonore –
dar eu tăcerea ta am s-o aud...

SONET CU SABIE-NTRE NOI

O sabie-ntre noi, și-i de tăcere
când gândurile răsucesc altfel
puținul timp și-l pierd în val, inel
atunci, când vorba-i căutată fiere.

Din carnea noastră, păsări de măcel
țintesc în zi, dar soarele le piere
ies altele și sabia le cere
hidosul cap, sub sclipăt de oțel.

Aștept cuvânt, (eu viers ți-am dat, de lună)
tu știi, de-atunci, cum cerurile sună
când clopote în frunze bat de slavă –

simt iarăși, vai, cum mă ucide clipa
cum între noi stă sabia bolnavă
și pe grumaz îi simt, tăiș, aripa...

SONET ÎNTRISTÂNDU-MĂ

...Și moartea mi-o închipui ca pe-o fată
cu lungi tristeți, cu părul despletit
cu-naltul tot în ochii-i adumbrit
cu chip sublim de patimă curată.

Iar trupul ei, sub văluri tăinuit
mă va-ndemna, să-l aflu, nu o dată –
o, cea mai simplă ea, cea mai bogată
cum seamănă cu tine-n asfințit.

De vei veni, aleasa mea fecioară
să-ți înfior tăcerea-n straniu ger
sărutul ars prelung o să te doară
mă vei dori cu tine, de mister

și vom zbura: tu, mândră și divină
iar eu înnobilând aripi de tină.

SONET DE PRIVEGHI

Târziu în mine gândul, e târziu
și obosită steaua-n ochi pogoară
cum pogoram cu ea odinioară
și cum de-atunci cărarea n-o mai știu.

O, cât de dulce-ncepe să mă doară
cel rege-nvins în necuprins pustiu
și nimeni, poate, nu-l mai crede viu
dar el se-ntoarce-n sinea sa, comoară.

Asemeni lui, în mine plec adânc
spre-a te învinge punctul meu de dor
și chinu-i mare: nu mai pot să plâng.

Când clopotele-n frunze au să tune
iar voi apare mândru,-nnoitor
reînviind din fosta mea minune...

SONET ÎN NOIEMBRIE

...Ardeam de dor ca, în sfârșit, să-mi intre
– cometă lungă – dorul tău, apoi
în trupul tânăr joc de flăcări noi
și trup bărbat să-ți mugurească-n vintre.

(În ochiul meu sta sângele altoi:
ispită naltă, bănuită printre
porniri de cer, și desfăcută dintre
păsări de noapte, tu, tăcerii toi).

Și de-așteptare carnea mi-era dură
– fereastră aspră, inima-n castel –
nădăjduind acum uimirea pură.

Ci, nedorind sau neștiind să doară
făptura ta zbătu un trist drapel –
iar sângele-mi, învins, porni să moară...

SONET, IARNA

Iarna, chipul meu este lin
pasul larg e și calm, trupul tace
cutele de pe frunte sărace
iar durerea se mișcă-n declin.

Gura în spuza poemelor zace –
cui să spună adâncul ? Și vin
peste ochi amintiri și divin
dor de tine se leagănă-n pace.

Parcă-i o stare de rege stăpân
pe câmpia de suflet și ninsă –
– m-afund în omături, sub lună rămân
spre tine, tristețe, cu mâna întinsă:

o, vino, e timpul de veghe, să vezi
o flacără naltă, din aspre zăpezi...

SONET PENTRU MAI TÂRZIU

...Și ne vom căuta printre odoare
– apuse chipuri și privind tăcut –
iar sângele, cu stinsa lui dogoare
din foste patimi, va luci pe scut.

În ochii tăi vor pâlpâi fecioare
iar duhul meu se va mișca zăcut
și între noi va prinde să pogoare
cu floarea-i neagră proaspătul trecut.

Dar până-atunci, fii taină în veghere
fii preoteasa mea oficiind
la trupurile noastre-n înviere.

Deasupra,-n slavă astre de argint
de imnuri foc, cădelnițează sfere
și zeii înșiși ne privesc cu jind...

IARBA VERDE, ACASĂ – 1968

INVOCAȚIE LA PĂSĂRI

Bineveniți păsări, bineveniți !
Vă aștept, cu ploile verzi, cu pădurile
– despletite femei de dragoste –
după ele ochi de soare, după ele sân de lună
pentru obosiții întru frumos.

Vino sud, vino Soare
și inundă-mă cu ape de păsări:
în brațe rândunici
în frunte ciocârlii
în păr cucii
și tu privighetoare, regina mea, în urechi și în ochi
și purificați-mi cu dragoste auzul și lumina
înfrunziți-mi coapsele și umerii, veniți
și adolescenților dați-le inima mea.

E un amurg, ultimul, care mă doare
un amurg de femei puține, de zăpezi subțiri
un amurg, și fuge din mine – lup negru – fuge
sub pământ, din inimă, sub pași, lup, fuge
fără păsări albe, fără ploi verzi
fără mine, din mine, dincolo, fără înalt
fără mine, amurg, fără dragoste, fuge.

Păsări, vă aștept, bineveniți !
E timpul pământului, de păsări, sărac –

bineveniți păsări–femei, păsări–bărbați
e nevoie de dragoste, sete de dragoste, secetă –
aștept la marginea mea, lângă mine, bineveniți
am un zbor pentru voi.

DUPĂ DRAGOSTE

s-a scris pentru Emmi

După dragoste, soarele este mai luminos
după dragoste, luna are cearcăn frumos
după nunta cerului cu pământul
pietrelor le crește rotundul.

Totul după dragoste: mireasmă de dor
urma sărutului, pasăre-n zbor
în sâni, sub sâni spaimă subțire
în lemnul verde, vlagă de mire
în nori și sub nori, liniște, după
dragoste, gura-i duruta mea cupă.

(Apoi păsările fac pui de cântece
stelele coboară-n descântece
arborii așteaptă fete din fete
fructe lunecând, să le desfete
semințele nasc părinți, iar casele
cu încă o dungă își înseamnă oasele)

După dragoste soarele e Domn preafrumos
luna și tu cu cearcăn luminos;
după nunta cerului cu pământul
sânii tăi tac, pârguindu-și rotundul.

FIUL RISIPITOR

Risipitor sunt și după mine stelele
după mine zorii, după mine soarele
risipitor, fugind cu o mie de picioare
zburând cu o mie de aripi
după mine iarba cântând aleluia
după mine norii pe cer, risipitorii
după mine ploaia și spicele făcând dragoste
pământul și mările mereu după dragoste.

(Vai, risipitor sunt și am fost, fetelor
v-am făcut frumoase, amintiți-vă !
Unde-s gândurile voastre acum, dar ochii
de uimiri, pașii de aer, dar gura
de așteptare, brațele de dragoste, unde ?
Iată, mângâi vântul și urma părului vostru –
o, cum v-ați dus, zveltele mele poeme !

Unde sunteți bărbați cu sufletul meu ?
Toamnă e-n fruntea voastră, sau rămâneți
cu durerea de-atunci, dulce și tânără, unde
vă sunt armele și furiile și aurul ?
Și vinul e-același ? Dar fărădenoptile noastre ?
Unde statuile – abur de munte –
și vorbele-n șuier aducând primăvara ?
O, risipitorilor, prieteni ai mei...)

Iată, mă dărui mereu, după mine stelele
mă dărui, după mine soarele
fugind cu o mie de picioare
zburând cu o mie de aripi, risipitorul

după mine iarba cântând aleluia
după mine norii și vântul făcând dragoste
după mine pământul și mările mereu în dragoste
după mine, mereu după mine, risipitorul.

Vai, talantul se cheltuia, se topește
și curge-n văzduh – fluviu de bronz –
aud pași după mine, pașii furilor:
sunt zvelți și tineri furii și cu gânduri
de păsări năvălind din multă lumină –
da, talantul meu se cheltuie, e ultimul
sunt ultimul risipitor !... Poate că mama
se roagă acum pentru întoarcerea mea...

CONTRADANS LENT

În taina florii am intrat
cu gest de zeu fără statuie
cu-aprinse gânduri de bărbat
când totul e și totul nu e.

În miezul fraged de miros
eram culoare cântătoare
înaltul se dorise jos
pământul devenise soare

Nectarul cărnii sângera
– gust de stamine răsturnate –
un drum de taină și era
obstacol frânt pe jumătate

Semințele-așteptau adânc
cu prospețimile-n formare:
cinci răsuciri spre chip de prunc
mereu neumbră și nesoare.

Ca-n somn intram în dansul ei
– eu însumi dans pe căi năuce –
și-mi răstigneam păgânii zei
pe nevisata stea și cruce.

VÂRF DE DOR

Bărbații triști, fără de soare
tânjind cu luna către zi
peste cărări înșelătoare
în vârf cu dorul s-or ivi.

Acolo: o tăcere tace
acolo: o durere doare
acolo: gândul gând se face
și aiurarea aiurare.

Căci e deasupra duh de fete
chemând bărbații din bărbați
acolo arde setea-n sete
îndrăgostiții-s împărați

Și toți pe frunte au cunună
și-n ochi o sfântă nebunie
și-nchise, vorbele răsună
secunda e de veșnicie...

...Acolo am urcat: spre mine:
înalt de aur și azur
veșmântul îmi cădea-n rubine
iar cerul horă împrejur.

Oficiind de nuntă, taina
cu sufletul trecui de dor –
de-atunci, de flăcări, îmi port haina
și ard și mor și nu mai mor...

FIUL LUI ZAMOLXE

cu prietenie, poetului Vlaicu Bârna

...Superb, în vârf, cădelnițam arome
vale de aer legănând sonor
și explodau în mine, policrome
zăpezile din timpul trecător.

Înalt de ceruri cobora în creștet
prin frunte veșnicii efluviind
purificându-mi clipele de veșted
și tâmplele de tâmple de argint.

Cremene-n tălpi și fulgere în palme
întregul respira în mine: miez
cu munții demni, în imnurile calme
desfășuram și-nfășuram un crez.

Frumos de duh sta sângele-n amiază
un arc era în nervi, iar peste nervi
psalmodia stăpână buna piază:
târziul cor al dușilor mei servi.

Oh, și simțeam în mine nemurirea
Cu Soarele dansând pe Kogheon*
în patru zări eram nemărginirea
de la Zamolxe strălucind și domn.

Fertilizam fecioarele și glia,
iar apele le-mbogățeam cu vieți
și izbucnea de stâncă poezia
când coapsele-mi nășteau pe îndrăzneți.

Era o vreme fără de prihană,
din mine ondulând și-n mine stând
iar noaptea se topea-n săgeți, strihană
pierzându-se în văile de gând...

Sublim, în pisc, oficiam de soare
nemărginirea legănând cu dor
în sus, în jos, minune domnitoare
eu, veșnicul de viață dătător...

JOCUL DE-A DACII

– Toate săgețile șuierând: spre mine
toate lăncile otrăvite: spre mine
privirile arzătoare spre mine, mereu –
nu vă lăsați, copii, înaintați către inimă !

---

* *Kogheon*: străveche denumire a Ceahlăului, presupusă reședință a lui Zamolxe, zeul dacilor.

Trageți în frunte, trageți în brațe
loviți-mi picioarele, umerii largi
pândiți-mi ochii, luminile lor
și mai ales trageți în inimă !

Jocul e până-n amurg, nu vă opriți
încă e soare de la ochii mei, trageți
arcurile cât mai încordate, trageți
iată-mi, cât dealul inima, opriți-i bătăile !

Nu e greu, mai e puțin, fiți viteji
încă o dată trageți, încep să mă clatin
iată soarele coboară, repede, copii
acum cât șarpele sângelui încă mai mișcă.

În curând va fi noapte, un ultim asalt:
trageți cu toții, acum, în inimă
așa, bine, ați ochit bine, iată mă nărui
și soarele s-a dus...
Copii, jocul s-a terminat...

POEM CU VULTURI

Sus, acolo, păsările de răcoare
păsările de vânt, lângă cer
de fulger păsări, de grindeni
acolo, sus, păsările noastre:
vulturii, vulturii !

Păsări de soare de la Zamolxe
cu aripi de săgeți
păsări care fac dragoste în zbor
păsări de nesomn, veghe –
vulturii, vulturii !

Păsări de gând, de liniști mari
de acolo până aici: ochii lor
de acolo până aici: mândria lor
de acolo până aici: puterea lor –
vulturii, vulturii !

De un singur dans păsări
eroic și tragic dans, de sânge
de oase și munți, de oase și ape, dans durut
de mii de ani, aici, horă pe cer
vulturii, vulturii !...

NOI DOI

...Noi doi eram cei mai frumoși
domnind pe cer, stăpâni pe mare
luceferii melodioși
în tâmple: binecuvântare.

Pe tălpi purtam întinsul tot
privirea noastră crea zarea
și eram zbor, prelung înot
năsteam secunda și chemarea.

(Așa gândeam; ci vârf de dor
ne stăpânea cu gest de soartă
și ochiul veșnic plin de zor
mereu țintind spre Marea Moartă)

...Adânc, cetățile de timp
în miezul lor ne-au prins cu danțuri
statui nălțându-ne cu nimb
și legănându-ne cu lanțuri.

Pleca din noi, nemaivăzut
un râu cu vânătă splendoare
din vis pierea sublimul, mut
încet pierea din frunte soare

Apoi, de aur, s-au aprins
cetățile în urma noastră
și era vuiet lung și plâns
și moartea-nainta albastră...

...Când eu ardeam fără istov
cu marile cetăți ebree
te-a prins în el amurgul mov
făcându-te-a lui Loth femee !...

FLOARE A VINULUI

Floare a vinului roșu
mărunt deschide-te azi
auzului meu de miresme.

Iată, vin vechi, vin străvechi
pe masa de piatră-a tăcerii:
floare a vinului, vino
și-mprospătează-ne șoapta.

În tine-i un țipăt de stea
vai mie ! și-n sânge mă roade
și trece prin mine-n pământ.

Iată, vin vechi, vin străvechi
la masa de nuntă, dar mirii
vor floarea vinului roșu
iar carnea se sfâșie-n dor.

Floare a vinului, taină
crești ca un abur imens
lung legănându-ne chipul...

VASTĂ ROTIRE

Munte cu vulturul înalt
– tu, cap al meu suind prin grele
înălțimi, când astrele-și tresalt'
abia zăritele inele –

spre tine cerurile roi
aleargă, amețind tăcerea
prin vasta zare fără ploi,
mereu și căutând durerea

și îngeri vin cu îngerèle
pe doruri lunecând frumos
jur împrejur e praf de stele
arhanghelii ucid duios

jur împrejur, de aer, zeii
– tu, cap al meu, tu, vultur demn
te-nalți sublim cântând ideii
în fulger, flacără și semn

și fără timp, abisuri grele
în juru-ți pier spre dorul alt'
și îngeri vin cu îngerèle
și cad superb – tu arzi înalt...

MOMENT DE NUNTĂ

...Suiam în miresme pe înaltele scări
în adâncul de lună și pur;
brazi lângă tâmple cu largi înserări
păsări de jur împrejur

Păsări de taină, cu vuiet ușor
în umeri, în brațe, în pulpe
păsări în sângele nostru de dor
de cântece păsări și suple –

Suiam în miresme spre steaua-destin
tânjind după fără de moarte
dar păsări de pofte și păsări de chin
intrară-n a trupului parte:

vârtej de dorinți și prelung lunecam
pe-a sângelui aprigă-arsură
o spaimă nebună și dulce eram
și una, aceeași făptură...

ELEGIE ÎN AȘTEPTARE

Și vei intra în toamnă trupul meu
te vei liniști sânge de foc
sălcii de răcoare, maluri de tihnă
pentru ochi, priveliști de noroc.

Pași ai mei, prin iarba de coasă
veți simți timpul zimțat de greieri
soarele va coace semințe
pe care tu, gând, apoi să le treieri.

Și vor veni serile grave
ca niște femei cu gânduri statornice
obrazul transparent se va face de timp
și-n tâmple ornice, ornice...

ELEGIE DE PIATRĂ

Cruce din crucea vânturilor, neagră
semn al sângelui în dealul de cer
trece timpul prin tine și nu te doare
drumul de stele
drumul ce moare.

De departe venind, ca o pasăre obosită
aripile ți le tragi înlăuntrul pietrei
adânc, să acopere inima ucisului
drumul plânsului
drumul învinsului.

Semne ciudate, cântec de moarte săpat
sau de laudă vorbe, nume de neam
tocită carte de piatră, coboară sub tine
drumul tatălui meu
drumul meu, mâine...

MIC DESCÂNTEC

Cucuvea cu pene roșii
cucuvea cu pene verzi
cazi din lună peste dor
adu-i cerul dedesubt
pasăre cu ochi abrupt.

(O fereastră dreaptă, plânge
strâmbă, o fereastră râde
scade casa către zori
poftă-i carnea de-amintire
și fereastra intră-n mire.

Urmele sunt ale mele
urmele, peste-ale sale
se sărută-adânc și mușcă
lungă-i de pământ otrava
și-n genunchi se zbate slava)

Ah, să țipe sânge-n vârf
și să cânte sânge-n vale
trupul meu ocol să fie !
intră-n ierburi steaua–floare
dorul ei de dor și doare...

CENTAUR ÎNDRĂGOSTIT

„Acoperit de frunze veștede
pe-o stâncă zace Pan..."
BLAGA

...Și eram lângă râuri, puternicii bărbați,
– chipuri splendide, făpturi îndrăznețe –
spălându-ne copitele, scăldându-ne trupul
răcorindu-ne chipul în dimineața de apă
adăstând dinspre șesuri femeile de taină.

(O, încordarea mușchilor tineri, o, frumusețe !
– semne din lupte, pe frunte și piept risipite –
și nebunia din sângele nostru – flacără neagră
flacără neagră-n priviri, – semeție și sete –
miez de munte în clocot, carnea vibrând...)

Soare-destin cădea peste noi, – lung hăuleam
și se iveau codri, creșteau pentru calde culcușuri –
soare-destin, ochii noștri-l rugau în genunchi
și ni-l dansam înainte de rut, nebunie ! –
soare în tâmple de dor, soare de dor.

Vuiet înalt, cor uriaș de bărbați învestiți
vocile-adânci stârneau vântul și norii
fluturi de cer, păsări de nord și prelungi

şerpi de dragoste uriaşi se-mpleteau
fiecare bărbat: un imn pentru-o femeie,– aşteptând...

Vârtejul iubirii, – ce lung vârtej de seminţe ! –
femeile mândre sosiră – ah, sânii în vârf cu-aşteptări !–
cu ochii cerându-ne iar, secetă lungă
trupul lor alb, jinduit de dorul sălbatic –
oh, cum l-altoiam, nobilându-l cu aspra putere !

(Era ca un vifor de foc, de cer răsturnat
în sângele nostru incendiu şi-adânc muşcătura
în ascumsul de patimă iar cuţitul de viaţă
sălbatece salturi, apoi, prelung legănarea
şi timpul oprit lângă noi, fantomă de piatră...)

Vai, nouă, bărbaţilor mari, dârzeniei noastre
de trupul femeii încinşi, vai, nouă, frumseţea
era ca o spaimă prea dulce de jurîmprejur
în ierburi strivite-aşteptând uşor potolirea...

O, jarul de suflet ducând femeilor gândul...

DUH DE CENTAUR

lui Romulus Vulpescu

...les din pădurile de piatră, ca o închipuire
abur de primăvară printre trunchiuri bătrâne
printre trunchiuri tinere
trec prin iarba de vis, cu copite de aur
trec prin amintirea zăpezilor, vânt de piatră
cenuşiu vânt de piatră
cenuşiu.

(Nimeni nu mă vede, nimeni nu mă aude
prin ochii mei trec păsări
cresc muguri din ochii mei, trec
prin pupile ploi verzi
și vânturi înalte cu vulturi
și ultimele zăpezi mâncate de iezi
trec
și mă doare piatra aceasta de inimă)

Ies din pădurile adânci– vai, chipul meu
măreț, frumos, tânăr, îndrăzneț, unde ești
unde ești fugă nebună, ierburi gemând sub
dragoste
după dragoste
unde sunteți frați din timpul din urmă ?

O, banchetele noastre cu vin și fructe
și cu femei aprige călărindu-ne grumazul
făcându-se una cu noi, flacără-n sânge
flacără-n vânt
flacără, flacără !...

Tânăr centaur eram,
fugă nebună și tunet
ceata cu mine gonind, lună pe frunte și stele
câmpuri sub noi se topeau, ape țipau sub copite
prin munte – apoi pătrunzând
spre tainele noastre dincolo –
tânăr centaur eram...

Vin voci de departe, din piatră,
doar eu le aud, duhul morții e-n mine
timp fără timp, fără timp
și iată mă nărui, aici la marginea lumii...

OCHII URMELOR

Ochii urmelor urcau peste munți
coborau spre țărmuri de ape apuse
spre cer apoi, zburând, ochii urmelor
undeva către steaua ascunsă.

Pași în mine, ochii urmelor, greu
înapoi se mișcau cu durere
prăfuitele drumuri, nemaiumblatele
scorpioni și broaște traversându-le.

Ochii urmelor: înapoi, înapoi !
Doamne, de tinerețe parcă n-am fost
de copilărie un ochi străin
mă privește dinspre lună și râde.

Pași în mine: stâng, drept, mereu
dinspre soare, spre umbră, am nevoie
undeva am uitat o zi
și trebuie s-o găsesc, am rămas acolo...

Ochii urmelor, – unde ești tu
sprijin dă-mi și aer, mi-e teamă
drumul nu-l mai cunosc și iată
încărunțesc după ziua aceea...

LAMENTAȚIE SUBLIMĂ

acelei doamne, Amalthea

În pasăre, lângă tine, numai eu nu
zburând peste sânge, peste moarte
numai eu nu pe drumul de granit când tu
urci din tine spre tine cu lacrima
numai eu nu în privirile tale când cazi
peste oameni ca o cruce de întrebare
când iveşti ierburi la marginea gândului
da, numai eu nu sub ele ca sub ninsori
sub viforul lor de blândeţe când plângi.

(Ştiu, numai eu de secetă, de văzduh singur
de singurătate mal surpat
numai eu pe calea uscată în jos
demult, cu ochii, numai eu lângă morţi
piatră fără de braţe pângărind răsăritul
în apus numai eu, otravă şi cenuşă
la rădăcina copacilor, arzându-le sufletul
blestemat, numai eu)

Numai eu fără de păsări când şuier
din mine ploaie, nu, nici zăpadă
nici apă de botez, de spălat mirii
numai eu fără frunze şi flori
fără fructe risipindu-le
fără tine mereu numai eu în apus
şovăind înspre capăt, numai eu
stins arzând pe dealul de patimă.

Da, în vuiet de clopote: nu !
în dulcele foc și sublim: nu !
în clorofilă când fierbe: nu !
în apa despicând stâncile: nu !
în vârf de sămânță, în vârf de pas
peste moarte, în vârf de spaimă
numai eu nu ! numai eu nu !
fără de tine mereu, și iată mi-am uitat
sângele și curge-n negrele ierbi –

numai eu nu, numai eu nu...

PLÂNS DE TOAMNĂ

lui B. Fundoianu, ucis la Birkenau

Trec prin mine toamnele tale
– domoale privelişti portocalii –
e o ceață de gând, osanale
urcă din glii –
iată, pădurea a îmbătrânit
și îngândurată își seamănă ghinda
iar din nord, păsări cu glas ruginit
își duc spre suduri colinda;
iată, somnul, pasăre neagră
dispare definitiv
și lacrima, aproape uscată, aleargă
pe un drum costeliv.

Vino, din câmpiile-acele
omule, ca un fum subțire, ghicit

treci prin sârma ghimpată, nu-s stele
paznicii morții i-am adormit;
fă-te vânt, fă-te rază de soare
din cenușă fă-te voce, suspin
fă-te peste ceruri cărare
arzi, luminează deplin
și prin nopțile lui octombrie, grave
apleacă-ți neumbra peste obcini moldave...

...Mă auzi din somnul tău de durere ?
E o toamnă cu șoaptă de vânt
e o toamnă care te cere...

POEM DE TAINĂ

părinților,
moșilor și
strămoșilor mei

...Spre toamnă ploua în pădure, trist, de vecernie
și mă-ntâmpinară deodată ciudații bărbați
– tristeți înalte, chipuri de dincolo –
întrebându-mă, domol, cel mai bătrân:
„Ce mai faci ? Cum-îi pe-acasă ? Sunteți sănătoși ?
Cum a fost culesul ? Dar la biserică e-acelaș clopot ?
Ce mai face cutare ? Dar cutare ? Dar cutare ?
Am auzit că faci cântece ! Ne-a spus cineva sosit de curând !"

(Ploua, erau niște bărbați aspri, palide voci
unul avea o gaură-n piept, altul în tâmplă

ceilalți, arhangheli pe pământ: unul suspina după o fată
altul mă-ntrebă de-o femeie frumoasă
unul poftea o cană cu vin roșu, poftea o țigară
și toți mă sorbeau din ochii fără de soare
de liniște stând, în obrajii linii de moarte)

Pâinea mea cea de toate zilele am împărțit-o cu ei
vinul meu puțin, fiecăruia câte un strop amar;
așteptau – ploua și era pace, spre toamnă –
le-am povestit despre pământuri, despre o fată
despre o dragoste într-o vară
apoi despre niște copii; simțeam că îmbătrânesc
iar ei intrau în mine și mă cuprinse teama.

Palid zâmbiră, îmi mulțumiră spunându-mi
că mă așteaptă la ei, dar să nu mă grăbesc
– e vreme destulă, prea multă după aceea –
se ridicară, să plece, acolo, la datoriile lor
mă îmbrățișară, – erau așa ca un abur
triști erau foarte: unul îmi spuse nepoate
altul fiule, altul îmi spuse frate
iar cel mai tânăr – aproape copil –
îmi spuse tată ! – m-am uimit – apoi plecară:
unul intră într-un stejar, altul într-u fag
unul se făcu stâncă, altul brad, cel tânăr
se subție într-o floare... Eram de tăcere și spaimă
ploua domol, ploua spre toamnă, adânc și statornic –
plânsei amar, îndelung și începui să sărut
mâinile întinse ale copacilor...

VIS POVESTIT

...Era frumosul mort frumos
ieșind din tainica mahramă
iar chipul său melodios
avea lucire de aramă

Și patimă în ochi avea
cu-adâncă flacără și bună:
două luciri de verde stea,
când ultima cenușă sună

Iar mâinile-i erau dureri
de fildeș chinuit sub daltă
în vocea lui tăceau tăceri
sub taina cerurilor naltă.

Un pas și încă ! era demn
cu fruntea lui de doruri arsă
surâsul îi era solemn
sosind pe calea neîntoarsă

Un pas și încă, și zării
iar spaima deveni uimire ! –
în ochii-i, ochii-mi străverzii
privindu-mă a-nmărmurire

Un pas și încă, și-am intrat
supus, cu chipul de aramă
în duhul meu – și stam culcat
frumos în tainica mahramă...

TAINICĂ SĂMÂNȚĂ

Veșnic te mângâie soarele și
sângele meu te unduie ca pe-o tăcere
și în tăcere te poartă nevăzută minune
drumul meu de durere plăcându-ți
duh făcându-te, maică.

Tu pretutindeni cu iarba și stelele
cu iarba și soarele
aură pe frunți dulce sudoare
dăruirea mea pentru viitorii părinți
și dincolo de ei, taină...

(Iată fructele peste pământ rostogolindu-se
sub picioarele copiilor fructele
miez dulce-n copii semințele
în ochii lor fructele rostogolindu-se
cerul cu fructele, Doamne !)

Din piatră în mine sămânță de vatră
din cenușă, din oase, din pasăre înaltă
din clopot stând, din clopot alergând
din munte, de la marginea zării
în carnea mea, patimă.

Sângele meu te rotește, te rostește
chip fără chip – dulce sămânță !
din tine iarbă de fete și păduri de bărbați
și fum de jertfă
și-n marile răscruci, zeii.

O, dăruirea ultimă, o, risipirea
cădelnițarea de tămâie și vorbele
intrând în ochii munților, în urechile vântului
dăruirea mea de sămânță, iarbă veșnică –
duh mă voi face, maică !...

POEM DUPĂ VISCOL

Dimineață de somn, lumină subțire
stele în geamuri apun tainic și dulce
brad lângă casă, tristețe de mire
clopote nu-s
umbre merg să se culce.

Ceasuri de viscol, clipele-n mine coboară
femeia de lună m-a iubit ca un rug;
flacără dănțuind peste mine comoară
pasăre neagră trupu-i
peste mine năuc.

Vine acum legănarea de sânge, prelungă
începutul de sete, un dor de cuvinte
cocoșii de dragoste din cetină-adâncă
ceață de vis trimit
către stâncile sfinte.

Alb nesfârşit, puritate, alb de hermină
peste auz, pufos, apoi peste gură
ochii închid avar zarea divină:
simt că zeii mă-mpart
zeii mă fură...

MIC POEM

Răsară iarba peste trup
ca o năvală de răcoare
din care nopţile se rup
din care soarele răsare

şi năvălească peste gând
cu verdea ploilor putere
iar dorul dorului, răsfrânt
să-mi strălumine în artere

cu sângele neostoit
– lung fluviu de putere sfântă –
ci iată: iarba a sosit
şi-i gata trupul meu de nuntă...

II – BANCHETUL ÎN DOI

selecție din: *Grădina în formă de vis*, Ed. Cartea Românească – 1970; *Cântarea cântărilor*, Ed. Cartea Românească – 1973.

Lumină dulce și uitată
din anii duși ca flori subțiri
lumină slab încercănată
în ochii palizilor miri

lumină trupul tău de fată
lumină-n tâmple și-n priviri
și licărind târziu, oftată
lumină plină de-amintiri

cui luminezi prelung, făclie
sau poate stinsă ești de dor
ori poate dormi lângă vecie
în steaua depărtărilor ?

Lumină dulce și uitată
tu, taina mea încercănată...

GRĂDINA ÎN FORMĂ DE VIS – 1970
sonete

S-amor non é, che dunque é quel ch'io sento ?
ma s'egli é amor, per Dio, che cosa e quale ?
Se bona, ond'é l'effetto aspro mortale ?
se ria ond'è si dolce ogni tormento ?
S'a mia voglia ardo, ond'è'l pianto e lamento ?
s'a mal mio grado, il lamentar che vale ?
O viva morte, o dilettoso male,
come puoi tanto in me, s'io nol consento ?...

PETRARCA
(Rime, Sonetul CXXXII, fragment)

ŞI, RĂTĂCIND PE APA NEANTULUI DE DOR

...Şi, rătăcind pe apa neantului de dor
– chiar de-am să trec dincolo – mereu o să te caut
cu chipul de-ntrebare, cu pas răscolitor
mânat de nemplinire precum un argonaut.

Atunci, sporindu-mi chinul de domn risipitor
printre frumoşii demoni care durere n-aud
eu voi aprinde-n bezna tăcerilor izvor
spre-a ta înfiripare adâncul am să laud.

Rodind culori şi muzici din trupul meu pierit
voi re-crea edenul pe-o-nchipuită zare

cu arbori lungi de șoapte, cu păsări de iubit
și heruvimi la poartă cu săbii de-ntrebare.

Apoi, cu mâini de aer, te voi zidi-n dezmierd
altar al meu și veșnic liman, să nu te pierd...

DE-ACELAȘ FOC SĂ ARDEM, ACEEAȘI VÂLVĂTAIE

De-acelaș foc să ardem, aceeași vâlvătaie
să ne cuprindă trunchiul și vârful de azur
spre-a-nnobila și munții și apele-mprejur
în carnea noastră sfântă același fulger taie.

O, arderea aceasta, cât am dorit s-o-ndur:
adâncuri de putere în mine se-ntretaie
în sânge-mi umblă timpul cu ochii de văpaie
și-n duh comete-aprinse mă fac frumos și pur.

Tu, fă-mi-te părtașă pe acest nobil rug
aprinde-te de mine și fă-mi albastră para;
de-ai să citești în stele: al nostru-i naltul crug –
și zborul ne cuprinde, când bate-n tâmple sara.

Deci, vino ! taina-i mare: de cer și de pământ –
de-același foc să ardem, cuvânt de la cuvânt !

ÎN NOAPTEA MEA EȘTI PURUREA FECIOARĂ

În noaptea mea ești pururea fecioară,
– lucire dând ascunsului talant –
vibrăm dorință unu-n celălant
și așteptăm refuzul să ne doară

Iar gândul pur străluce: diamant
spre trupul tău vibrând ca o vioară;
suntem între pământ și cer, și zboară
ars visul meu spre visul tău, amant

Și nu ne doare clipa ce se duce
când noi ne facem abur și ușor
dorințele le răstignim pe-o cruce
închipuită-n sângele sonor

și luminând prin unul celălant
suntem mireasmă amândoi, neant.

ACUM ÎȚI PUN ODĂJDII TRIUMFALE

Acum îți pun odăjdii triumfale
împărătești odăjdii, podobind
cu stelele, alintător argint
regescul mers spre-altarurile tale.

Un roșu-pal, un zâmbet-domn ivind
un clinchet azuriu între pocale
și preoți așternându-ți osanale
și noaptea nunții noastre aurind.

Apoi va fi o despuiere lină
un dans printre cădelnițí cu tămâi
iar carnea ta va fi de spaime plină
pe drumul vechi și iarăși cel dintâi.

O, Doamna mea, genunchiul-dor se-nclină:
rămâi statuie-imn mereu, rămâi...

ÎN PRIMĂVARĂ SÂNGELE DĂ MUGURI

În primăvară sângele dă muguri
și sunt de veghe tot la vechi altar
cu mir la-ncheieturi și greu de har
cu așteptări – mistuitoare ruguri.

Centaurii de piatră-n mine iar
se răzvrătesc de sub tăceri și juguri
și carnea în aprinse tăvăluguri
mă chinuie cu spaimele-i, barbar.

Și de atât'aprinsă nebunie
sunt ca un munte de iertare plin
și vreau să-mi vii acum ca o făclie

sub cerul care, coborând alin
mă va îndupleca să-ți dau, din mine
icoanele de aur și rubine...

EDENUL MEU DE MUGURE ŞI SOARE

Edenul meu de mugure şi soare
de lună şi izvoare jinduit
şi undă dulce lung-legănătoare
şi proaspăt duh, mereu neprihănit

tu limpede de ochi bântuitoare
durere-a lui Orfeu neistovit
pe fruntea-i mândră aură-sudoare:
Euridice, fructul meu oprit

nu poate Hades cerul să-mi doboare
din ochiul stâng în ochiul drept ivit
şi te adun – odor între odoare !
din mitul vechi în proaspătul meu mit:

urmează-mă ! – durerea mea aşteaptă
frumoasă, dârză şi neînţeleaptă...

MEREU NESTINS, NEPRIHĂNIT

Mereu nestins, neprihănit
umblam pe pajiştea de mire
în duhul ierbii ascuţit
şi bântuit de negăsire.

În juru-mi clopot aiurit
bătea în carnea de-amintire

pendulă soarele-n zenit
și năzuind spre asfințire.

O, trupul meu, ce chinuit
ce spaime adunând, uimire
și arsă limba-n imn șoptit
spre trupul tău, tălăzuire !

Ci fă-te mir, izvor subțire
în vârf de taine și ivit !

ACUM E OCHIUL DE-NTUNERIC MARE

Acum e ochiul de-ntuneric mare
asemeni unui drum cu stinși copaci
și teamă timpu-n care te dezbraci
tu, către alt liman, fără scăpare.

(Mari imnuri dorm în adormiții maci
când clipa s-a oprit pe gând și doare
și-i trupul tău câmpie-mbietoare
și ard în tine și tu-n mine taci...)

De vei porni să cânți, plesni-vor zorii
și ierburile vor țipa iubind
bărbați, copacii te-or privi cu jind
se vor aprinde de la tine sorii

iar eu pământ voi fi cu glasul stins
păstrând în mine ochiul necuprins.

AȘTEPT CU TRUPUL ÎNFLORIT

Aștept cu trupul înflorit
sub cerul miezului de stele
cu mâinile-nfrunzind rebele
cu degetele-n infinit.

La tâmple flori rotind inele
pe umeri vâsc de dor mocnit
cu gleznele-n înmugurit
cu mijlocul în iederi grele.

Demetra, vino, tu, acum
din ierburi, dinspre mări egee
întruchipează-te din fum
e timpul nostru blândă zee

să binecuvântăm un drum
să dăm bărbatului femee !

ÎN RÂNDUL CELOR MAI BOGAȚI M-ADUN

În rândul celor mai bogați mă-adun
abia mișcându-mi trupul de odoare:
pe fruntea-mi aștri, aur își repun,
mă dor la-ncheieturi mărgăritare.

O, și e-n toate-un ochi de doruri bun
ca turnuri strălucind spre sărbătoare

și munți străvechi tăcerea își răpun
la pașii mei efluviind în soare.

Sub marile poveri nu mă lăsa
– de-atâtea bogății frumsețea piere
și zbuciumul în gest de osana –
grăbește-te, tăcuta mea durere:

e timp acum spre-ncununarea ta
sub semn de muzici și ninsori din sfere...

DE ZARE EȘTI, FEMEIA MEA ÎNALTĂ

De zare ești, femeia mea înaltă
câmpii rotesc spre tine,-nvăluind
cântarea mea și clopote de-argint
coboară cer în lutul ce tresaltă.

De când aștept ! Și zorii iar mă prind
la chipul tău râvnind cu gest de daltă
și te sculptez și soare-ți dau, căci altă
minune nu găsește-al meu colind.

Sosește, deci ! Sunt numai dans și nuntă
în mine-s păsări și păduri și vânt
și-n frunte de mai port durerea sfântă
în tâmple-mi suie vuietul tău blând

ce-mi luminează sângele, iar gura
îți prinde-n imnuri orfice făptura.

BEȚIE DULCE PESTE NOI

Beție dulce peste noi
precum o aurită ceață
și vinu-n despletite ploi
iluminând o dimineață

și vorba stinsă-n amândoi
și gândul miez ce se răsfață
iar vinu-n furtunos șuvoi
acoperind o altă față

și peste prieteni, împrejur
amiaza o să-aducă somnul
ci noi cu focul nostru pur
vom arde smirnă pentru Domnul

apoi ne vom pătrunde-ncet
și obosiți, cu gest ascet...

E MUZICA TĂCERE DE ALTAR

E muzica tăcere de altar
cu vechi icoane aiurind în slavă
când psalmul 'tinde aripa lui gravă
între noi doi ispititor hotar.

Și însetat sorb dulcea lui otravă
în sângele-mi, nenduplecat avar

simțind în ea răsufletul amar
și carnea ta de-atâta gând bolnavă.

Să nu se stingă, vai, tăcerea asta
cu-ademeniri în melodii prelungi
nu vreau lucirea zorilor, nefasta

Un imn să fie între noi distanța
cădelnițând cu-adâncile-i porunci
și-abia în urmă, iarăși, cutezanța...

...BAT CLOPOTE ÎN SUFLET – ȘI AUD

...Bat clopote în suflet – și aud
păsări de nord și sud, zvâcnind în tâmple
iar stelele-mi inundă ochii când pe
văpaia lor zăresc doritul nud.

O, dansul-imn, în largi volute suple
când ierburilor dai sperat sărut
din tainele pământului tău crud
mai toarnă mir și patima mi-o umple

și peste mine vino și tămâie
mireasma ta, cădelnițând ușor
gol sânul tău deasupra mea rămâie
încingă luna lui un foc sonor

iar sângele să cânte și să joace
dezlănțuit, de moartea lui, dincoace...

NE PROTEJEAZĂ, CINE, IUBITO, CARE ZEU

Ne protejează, cine, iubito, care zeu
pătrunde-n carnea noastră și ne îmbracă chipul ?
El ne scrâșnește piatra, călcându-ne nisipul
mereu ne-mbogățește, golindu-ne mereu !

De când mă știu de slavă îmi este arhetipul
de când exiști în tine-i un zbor de curcubeu
și între noi nu noaptea se despletește greu
ci aurora joacă pe bolta frunții nimbul.

Și totuși e o taină, jur împrejur de noi
vibrează o putere, ne-ncercuie frumoasă
ea ne clădește munții, ne-nvăluie cu ploi
și împreună cerul cu mlaștina umbroasă

iar ție-ți suie gândul, făcându-te de lună
și-n jurul tău, eu, clopot, ce-n valea nopții sună...

DINTR-UN DEZMĂȚ AL CÂNTECULUI IES

Dintr-un dezmăț al cântecului ies
de patimi palid, clătinându-mi firea
mireasmă caldă-n jurul meu, iubirea
mă-nvăluie cu blondul său eres.

De dor mi-e carnea dulce,-n ton ales:
ca flautele, oasele-mi dau știrea
că spaima ei așteaptă dăruirea
de fraged trup ca însetatul șes.

Învârte-se cu spațiile tot cerul
– în ăuire infinitul zbor ! –
sub gestul meu se va topi misterul

cu-amare ierbi ne va primi pământul
topindu-ne-ndelung, mistuitor –
și, pasăre, deasupra noastră, vântul...

DE JERTFĂ, PAS, ȘI-N TEMPLUL TĂU PĂTRUND

De jertfă pas, și-n templul tău pătrund:
e miez de vreme, și-i tăcere foarte
sămânță e aici, de vis și moarte
iar râul Lethe-alături e, pe prund.

Mici candele cu untdelemn de soarte
– luciri pierdute – pâlpâie-n afund;
păgânului altar trimis îi sunt:
aștept arsura, sângele, să-mi poarte.

Îngenunchez: aici e piatra sfântă
e clipa când se tace și cuvântă
aici hotarul trece prin priviri:

de unde ești, arată-te femee
cu mâinile și gleznele subțiri
și-nalță-mă la tine,-albastră zee...

CE FOC MISTUITOR, ÎNVĂLUIND

Ce foc mistuitor, învăluind
a trupurilor noastre adorare !
Adânc de noapte fără de colind
cu sfinţii în icoane de uitare.

E aerul dintre noi doi, fugind
o pasăre cu aripi de-ntrebare
deasupra noastră, taină de argint
şi străjuind la sfânta-mpreunare.

Leagăn de cer şi de pământ în dans:
tăria şi adâncul laolaltă
în sus, în jos, al sângelui balans
şi cerul despicat de stea înaltă

Şi apoi dărâmarea dedesubt
iar şarpele cu ochiul său abrupt...

ERA O ŢARĂ-NTINSĂ, CU CLOPOTE ÎN ZBOR

Era o ţară-ntinsă, cu clopote în zbor
şi noi călcam de-a dreptul pe sunetele lor
iar tălpile curate ni se făceau, de mir
şi-n umeri creşteau aripi sub pânza de porfir.

Deasupra voci de păsări se legănau în cor
şi ne-ndemna cu danţuri femeia zărilor:

din coapse-i porneau ape cu aur în deșir
iar cerul, păr albastru în largile-i porniri.

Era o țară-ntinsă cu munți în vârf de stea
înalți erau de liniști, o oază jos, și-n ea
ne-am ridicat palatul din cel mai pur cleștar
și eu eram arhanghel, iar tu erai de har.

O, Dhalia-minune, păream stăpân pe rai
dar îmi scăpai spre margini: erai și nu erai...

SE ÎMPLINEȘTE LUMEA CU TINE-N VÂRF FRUMOS

Se împlinește lumea cu tine-n vârf frumos
legănătoare umbre împrăștie răcoare
și soarele deasupra se face sărbătoare
iar marea-și nobilează adâncul neguros

Și seara-și pune cerul zeiestile odoare
pe care cu privirea tu le topești lucios;
în urmă-ți vin regine cu mersul maiestos
și înflorește noaptea când fruntea ta răsare.

O, lasă-mi iarba moale și mătăsos călcată
aeriana urmă a trupului tău pur
ființa mea se-nchină spre tine: adorată !

Pe aplecate ceruri de stele, împrejur
înroura-va vocea-ți de chitră miresmată
și totul va fi aur și-albastru, lung murmur...

IAR UNEORI ÎMI SPUN CĂ-I O PĂRERE

Iar uneori îmi spun că-i o părere
drumul acesta, adunând uimiri
că melodie-i strania tăcere
prin care trec tristeţile de miri.

Ca gândurile-s ploile severe
ce bat sub paşi tărâm de amintiri:
trecute zile, fabuloasă-avere
vag bănuită-n zid de mănăstiri.

Acum soseşti: o, zveltă puritate
se leagănă pământu-n dor alin
lumina ta prin fruntea mea străbate
şi-mi cântă raiul, iadul este plin

de-o trecere de stele şi de soare
de-o moarte dulce, lung alintătoare...

CA SOARELE E TRUPUL TĂU ARZÂND

Ca soarele e trupul tău arzând –
vibrează-n depărtări un vis de fete
efluvii de miresme lungi din plete
cu albe vânturi, pleacă rând pe rând

Iar ochii tăi umbriţi încep să-mbete:
cununi de păsări, frunzele dau gând
şi drumurile te primesc valsând
iar zările te sorb în dans cu sete.

Tu eşti în sinea mea un foc mereu:
tresar în munţii răsuciţi spre tine
de aer sunt, chip nevăzut de zeu
acvilă-n umeri, risipind ruine

şi însemnându-ţi gleznele cu zbor
îţi răvăşesc fiinţe, sus, pe-un nor.

...CE CHINUIT ! ŞI TRISTUL MEU ASPECT

...Ce chinuit ! şi tristul meu aspect
spre turlele de vin şi de aramă
când, lăudând sublimul arhitect
pe Bachus-zeu, îl aşezam în ramă.

Era un timp spre gândul meu; perfect
îi descifram ceţoasa anagramă
a nefiinţii şi un tăcut respect
pentr-acel domn simţeam cum se destramă.

Dar unde să mă duc, spre care vârf
genunchii să mi-i chinui şi să-i doară
spre puritate şi să fug de stârv
şi cum să intru-n vechea mea comoară ?

O, doamna mea, beţia mea, nu vinul
e cel ce-mi picură pe nerv veninul...

GREȘEALA GREA O-MPART CU CERUL MEU

Greșeala grea o-mpart cu cerul meu
deși sub crucea gândului mă nărui
și-mi plânge carnea după adevăru-i
iar pasul prinde urmă de ateu.

O, Berenice, către tine stărui
chiar de mă doare dreptul sfânt de zeu;
înnobilez acum un drum plebeu
spre strălucirea ta și ei mă dărui.

Din raza ta coboară o frântură
spre chipul-chin lucind de ochi barbar
și îndulcește-mi patima-arsură.

Greșeala mea, o, Doamnă daurită
e de-a avea, din cer, spre ceruri har:
coboară-te în marea mea ispită...

IUBITO, SĂ PĂTRUNDEM ÎN VASTA CATEDRALĂ

...religioasei zile și sfertului de ceas...

Iubito, să pătrundem în vasta catedrală
ca sub înaltul toamnei blând-luminat de zei
să-ngenunchem la tronul iubirii cu sfială
și să uităm de oameni: de buni și de mișei.

Altarul vechi, de piatră, cu lacrimi nu se spală
ci se-aureolează cu sfintele idei
ce ne pătrund în carne, c-o dulce-ncet sfârșeală
prin porțile de suflet cu aurite chei.

Ci, spaimele din sânge și tainele de duh
vor îndrăzni sub frunte purificând chemarea –
fii cerul meu, frumoaso, iar eu al tău văzduh

spre-a stăpâni tăria și muntele și marea
O, să uităm de patimi și să uităm de fală:
iubito, să pătrundem în goala catedrală...

SEPTEMBRIE ! MOR VALURILE-NCET

Septembrie – mor valurile-ncet
și verile se-nchid în noi, comoară
iar gândurile vor să nu mai doară
ne-mbrățișăm tăcuți, cu gând ascet.

(Înalt de păsări ochii tăi și zboară
în ochii mei mari stoluri, și repet
un psalm de soare,-nvăluit regret –
de toamnă pas, în noi, a câta oară !)

Septembrie ! și valurile mor:
stăm drepți pe țărm, ca-n strane de biserici
altar ni-e marea și, lipsit de clerici
pustiu-i lung, de ape și de dor.

Să-ngenunchem, femeia mea, spre lună
și lacrima s-o plângem împreună...

LA CEASUL DE UMBRĂ-AM BĂTUT

La ceasul de umbră-am bătut:
era o tăcere de soare
un clopot de ochi și acut
ardea o-nsetată-ntrebare.

Eram și sărac și avut:
cu tălpile goale-n splendoare
dar ceasul de umbră-a tăcut
la poarta la care se moare.

Tu, poate, zburaseși pe lună
iar ceasul de-amiază frigea –
coroana de spaimă nebună
pe fruntea mea iar se ivea

și aripi căzură de trup –
și clipă de clipă se rup...

TÂRZIU ÎN MINE, GÂNDUL E TÂRZIU

Târziu în mine, gândul e târziu
și obosită steaua-n ochi pogoară
cum pogorâi cu ea odinioară
și cum de-atunci zenitul nu-l mai știu.

O, cât de dulce-ncepe să mă doară
un rege-nvins, un necuprins pustiu;
și nimeni, poate, nu-l mai crede viu
dar el se-ntoarce-n sinea sa, comoară.

Asemeni lui, în mine plec adânc
spre-a te învinge, punctul meu de dor
și chinu-i mare, căci nu știu să plâng.

Când clopotele-n frunze au să tune
am să apar frumos și-nnoitor
reînviind din fosta mea minune...

VAI, MIE ! MĂ-NSPĂIMÂNTĂ A STELEI MELE TOANĂ

Prințesei Lyl, cu admirație !

Vai, mie, mă-nspăimântă a stelei mele toană
chiar dacă-nțelepciunii i-am scos acea armură
simt iarăși că s-abate înalta ei prigoană
și-mi pregătește-amara sa cuminecătură.

Dar tu de-mi stai aproape, lumina mea, icoană
de nimeni nu mă nărui, de-a cerului măsură
neliniștea-mi astâmperi – surâsul tău: coroană
și binecuvântare: zeiasca ta făptură.

Când noaptea își aprinde iar candele de ger
când morții trec pe unde au fost iubiți odată
tu fă-mi pe frunte semnul tăriilor sever
acoperă-mi arsura cu mirul tău de fată.

Atunci voi fi puternic, deși-n iubiri se moare:
tu vei pluti în mine atotliniștitoare...

...TÂRZIU, ATUNCI, SIMȚEAM CĂ MĂ ÎNTOMN

...Târziu, atunci, simțeam că mă întomn
că soarele se tânguie-ntr-o rază
că frumusețea nu mai priveghează
și negru mă curpinde-al nopții somn.

Vag mai clipea îndepărtata oază
iar sub tăcere, eu, apusul Domn
cu straniu chipul, palid de nesomn
și străveziu, cu-nalta frunte trează.

Noiembrie, de-atunci, mă bântui
iar vânturile mă brăzdară foarte
și clipele cerându-mi a nu fi
se năpustiră peste mine, hoarde

dar nu-mi răzbiră sufletul. Rămân
spre piscul tău însingurat păgân...

DUPĂ APUSUL SOARELUI, SOSEȘTE

După apusul soarelui, sosește
străină de fapte, de vorbe străină
în grădina Ghetsemani și unește
cerul tău cu răvășita-mi tină.

Când Muntele cu măslini amurgește
în ploaia tăcută și fină

simt sângele-mi cum ruginește
și-un întuneric plânge pe retină.

Apoi douăsprezece iubiri
îmi vor gusta din bucate
vor bea din vinu-mi umbrele subțiri
pe rând, de ochii-mi răsturnate

Și-ntr-un sărut cea mai frumoasă mă va vinde –
tu strânge-mă: cuvinte din cuvinte din cuvinte...

N-AM BĂNUIT VREODATĂ CĂ DRUMUL NU-I DE SLAVĂ

N-am bănuit vreodată că drumul nu-i de slavă
că ne pândesc mari harpii cu zborul lor de iad
că văile ne-așteaptă cu larg gâtlej de lavă
că și coboară steaua, că aripile cad.

Și nu știam, o, Doamne, că pajiștea-i otravă
că peste ea crescuse al șerpilor răsad
că pasărea de veste va fâlfâi bolnavă
că ne pândea mânia cu ochiul său de jad.

Ce dulce nălucire ! Ce înălțimi ! Ce dor !
Iar tu erai colină și pom îmbietor
în pură frăgezime de mugure abia !

Dar se iviră monștrii la margine de stea
și ne încețoșară curând pe amândoi –

hai, să fugim, iubito, la Muntele cu ploi !...

O, LEGĂNATĂ MARE CU ŢĂRMI LEGĂNĂTORI

O, legănată mare cu ţărmi legănători
statuia mea e tristă în recea-i frumuseţe
şi stă însingurată şi fără sărbători –
doar vântul mai încearcă săruturi îndrăzneţe.

Şi ochii-mi plâng spre sânge mereu întrebători
când sângele tăcerea începe s-o înveţe
iar umerii şi fruntea sub nordice ninsori
se-nclină deopotrivă cu palida tristeţe.

O, legănată mare, călătorind spre sud
în dorul meu de soare îndrăgostit de Gee
vreau, iarăşi, geamăt dulce sub trupul meu s-aud
şi gura-nnobilată de gura ei de zee.

O, legănată mare, o, legănată mare
statuia mea mă doare, statuia mea mă doare...

IARNA, CHIPUL MEU ESTE LIN

Iarna, chipul meu este lin
pasul larg e şi calm, trupul tace
cutele de pe frunte-s sărace
iar durerea se mişcă-n declin.

Gura în spuza poemelor zace –
cui să spună adâncul ? Şi vin

peste ochi amintiri și divin
gând cu tine se leagănă-n pace.

(Parcă-i o stare de rege, stăpân
pe câmpia de suflet și ninsă –
m-afund în omături, sub lună rămân
spre tine, tăcuto, cu mâna întinsă:

o, vino, la timpul de veghe, să vezi
o flacără naltă, din aspre zăpezi...)

UN GÂND ȘI ÎNCĂ UNUL SPRE MARILE ZĂPEZI

Un gând și încă unul spre marile zăpezi
care ne vor cuprinde înlănțuite-n vânturi:
va fi concert de noapte pe vechile pământuri
iar noi vom fi doar vocea apușilor aezi.

În carnea noastră încă s-or împleti frământuri
și sângele-n viforniți va spulbera erezi'
și, taină peste taină, vei încerca să-așezi
cu lerui-ler, domnia către uitate gânduri.

Vom fi așa: statuie cu două chipuri vechi
pândind în noi frumosul – în dulce încleștare –
iar cerul tot, cu îngeri, ne-o colinda-n urechi
apoi ne vom petrece spre dansul de uitare...

Un gând și încă unul și vom intra în doi
în cântecul de ceți de dincolo, apoi...

CÂNTAREA CÂNTĂRILOR – 1973
parafrază modernă

„De la vestitul Solomon cântare
a tuturor cântăreților de dor:
izvor de frumuseți în așteptare
și de-mpliniri, asemenea, izvor !..."

CÂNTUL 1: *ÎNCEPUTUL DE NUNTĂ*

LUMINA MEA ADIE-MĂ CURÂND

mirele:

„...De timp aștept săruturile tale
și dezmierdări aștept minunea mea
precum un călător pe aspra cale
visează oaza însetat să bea.

Un foc e-n mine fără-asemănare
în sânge dănțuind și-n duh ceresc:
sosește-mi, iarăși, ploaie-alinătoare
o, cântecele-mi păsări te zoresc !

Se-mbrățișează cerul cu pământul
și zarea se acoperă de gând —
sosește-mi, dar, cu zările și vântul
lumina mea, adie-mă curând.

Sărută-mă cu dragoste adâncă
o, gura ta e rodie şi vis
e ca un vin ameţitor şi încă
buchet de smirnă fruct de paradis.

Întoarce-ţi către mine fraged chipul
şi sânii tăi înmugurind a dor
cu paşii verzi să rodnicim nisipul
nepăsător.

Nu mă lăsa de chin şi însetare
dă-mi gura ta de rouă-n bob sublim
sărutul dă-mi, zeiască desfătare !
tu, cea mai mândră din Ierusalim.

Sărută-mă ! Mireasmă-i al tău nume
plutind pe vânturi abur resfirat
e cânt străvechi de patimă, anume
fecioarele şoptindu-l alintat.

Sărută-mă ! şi părul peste mine
revarsă-ţi-l ca iedera, şuvoi
ca o stupină-n ploaia de albine
amirosind a miere şi aloi..."

IAR INIMA E CORN DE VÂNĂTOARE

mireasa:

„...Priviţi-mi chipul fete minunate:
sunt oacheşă catifelată sînt

cum în Kedar în corturi adumbrate
covoarele lui Solomon cel blând.

Da, soarele obrajii mi-i sărută
dogoarea lui e-n sângele-mi adânc
ci fraţii mei sunt de mânie mută !
o, fiice ale dorului, nu plâng

că viilor ce rodul stau să-şi culce
de taină-n deal mi-au dat să străjuiesc !
când însuşi trupul meu dă-n pârgă dulce
ai sânilor ciorchini cum să-i păzesc ?...

Nu-mi voi desprinde ochii de pe zare
— ci zările încing albastru dans
iar inima e corn de vânătoare
sunându-mă-n ameţitor balans.

O, tu ursitul sufletului meu
pe ce ponoare paşte turma-ţi blândă
şi-n miezul zilei când e soare greu
unde-i coliba ta să ne ascundă ?

Acolo doar cu tine m-aş dori
în mătăsoase ierburi alintată
pământul să se bucure a fi
cald leagăn de iubire preacurată..."

regele:

"Frumoasa mea peste puteri frumoasă
ce drag mi-e glasul tău plutind pe văi !
Se face aşteptarea de mătasă
iar aerul alintă zurgălăi.

Şi cum mi te arăţi fremătătoare
cu vălurile-n vânt te-asemăn iar
focoasei mânze fără-asemănare
purtând pe faraon în splendid car.

Căci trupul tău e fragedă lumină
privirea ta: seninul peste mări
iar glasul o privighetoare lină
sublim învăluindu-ne-n cântări.

Obrajii tăi mai gingaşi decât luna
urechile: petale cu cercei
şi gâtul pur de rouă sub cununa
mărgelelor chemând a clopoţei.

O, cum eşti vrednică să porţi podoabe
eu faur mă voi face măiestrind
cu mâinile-mi a mângâiere roabe
lănţuge şi coloane aurind

Şi vei porni către altar stăpână
pe umeri cu văzduhul înstelat
cu soarele pe frunte drept cunună
iar eu pe slava ta îngenuncheat..."

mireasa:

„Măr arcuind sub miresmate roade
între copacii aspri din păduri
așa alesu-mi între tineri șade –
cu șoaptele-i răsuri.

Și mult plăcut e-n cerul gurii mele
al fructului său dulce miez aprins –
adusu-m-a în via dintre stele
sclavă să fiu stăpânului învins.

O, dulce spaimă, negrăită clipă:
din două flăcări una să-ntețim
să ne-ntregim risipă din risipă
un rug de dor peste Ierusalim !

Ci dă-mi vin roșu, sângele îmi cere
și rodii, gura să mi-o ostoiesc –
zici că izvor iubirea-i de putere
și iată de iubire amețesc !

Petrece-ți brațul stâng pe după mine
— la pieptul tău să mă topesc adânc —
iar cu cel drept să mă cuprinzi mai bine
să-mi înflorească trupul zvelt: un crâng.

Apoi în somn să cad ca între ape
și tu alături mie-n dulce vis
lumină lină peste line pleoape
lin paradis...“

DE MUZICI ŞIROIND MI TE ARATĂ

mirele:

„Frumoasa mea, sunt soarele, mă iată !
Odorul meu ridică-te să vezi
cum iarna s-a topit şi ploaia beată
dansează peste fostele zăpezi.

Priveşte, frăgezind, cum râd spre tine
câmpiile şi viile-nflorind
şi-n roiuri turturele şi albine
se-ntrec iubind.

În zare, marea cerul îşi sărută
albastre păsări se sărută-n zbor
şi pietrele în bucurie mută
se auresc în prospătul izvor.

În crângul de smochini e mare nuntă
— esenţe de iubiri născând iubiri —
odorul meu, te scoală, ziua-i sfântă
sosită-i clipa marii împliniri.

Din cuibul tău în stânca despicată
o, porumbiţa mea, soseşte-mi dar
de muzici şiroind mi te arată
mărgăritar

Şi frunţii mele dăruind cunună
în dreapta mea strălucitoare stând
să-auzi cum cerul şi pământul sună
spre tine blând..."

MIRESME DÂND, ÎNMIRESMÂND UN DRUM

corul bărbaţilor:

„Ce vuiet se deşteaptă în pustie
şi se înalţă ca un stâlp de fum
semeţ spre cer din smirnă şi tămâie
miresme dând înmiresmând un drum ?

Căci dacă-ar arde chiar şi o pădure
de nalţi cypreşi n-ar îndrăzni aşa
ameţitor şi cu esenţe pure
pământ şi cer deodată-a miresma !"

„O,-n lèctica de aur cu safire
purtat e mândrul rege Solomon
ostaşi viteji din cei mai tari de fire
merg împrejurul falnicului domn

Şi-s fără seamăn meşteri în războaie
şi strâng în pumnul tare sabia
şi nu-s duşmani în stare să-i îndoaie:
sunt falnici toţi, pe frunte poartă stea !

Da, regele se-ndreaptă-n măreție
spre nuntă de supușii lui slăvit
împodobit cu-nsemnele tăriei
un tron l-așteaptă mândru măiestrit:

E migălit de meșterii din Indii
cu stâlpii din argint cuvântător
adus cu greu din zările Colchidei
iar coviltiru-i aur curgător

Și jilțul triumfal, numai porfiră
precum e Marea Roșie-n amurg !
Sosească dar slăvitul Rege-Liră
când imnuri curg..."

„Veniți, veniți în zvon de alăută
o, fiice-ale Sionului ! Priviți
cum regele încununat de nuntă
așteaptă mândră Doamnă ! Străluciți

În largi veșminte cu parfumuri grele
în vuiet de alămuri – 'naltul son:
frumoaselor, fiți primele din cele
ce-l vor întâmpina pe Solomon !..."

„O, dragostea ! De-ar arde o pădure
de nalți cypreși n-ar îndrăzni așa
amețitor și cu esențe pure
pământ și cer deodată-a miresma !"

CĂCI TU COLINĂ EŞTI DE MIRT ÎN MINE

regele:

„Aleasa mea tu eşti Ceamaifrumoasă !
ca două turturele-s ochii tăi
strălucinând mahrama alintoasă
ca dulci văpăi

Iar părul roşu pogoară-ţi-se-n valuri
peste obraz în diafan alint
precum din Munţii Galaad spre maluri
vin caprele la râul de argint.

Sărută-mă cu gura ta de rodii
— o. minunate buze-n roş-aprins
mă ameţesc ! ci, care dintre zodii
pe chipul tău lumină dulce-a nins ?

Precum un călător pe aspra cale
aşteaptă oaza vântul răcoros
aşa aştept săruturile tale
ţi-aştept îmbrăţişările prinos

În suflet să-mi pătrunzi să-i simţi dogoarea
mă bântuie cu sufletul flămând —
sărută-mă şi muşcă-mi răsuflarea
cu dinţii tăi întărâtaţi chemând

O, ei sunt albi strălucitori ca turma
de albe oi ieşind de la scăldat
în două şiruri – de parfum li-e urma –
sărută-mă cum n-ai mai sărutat

Şi lasă-mă să te cuprind aproape
grumazul dulce să-ţi adun sub braţ
– odoare dorm pe el vrăjite ape
o, respirarea mea prelung nesaţ –

Apleacă-ţi deci spre mine fraged gâtul
– cu a'lui David turn s-asemuind –
în jurul lui să-mi pun colan sărutul
ca pe un scut însemnele-aurind !

Sărută-mă şi lasă-mă-n beţie
spre sânii tăi cu dulci ademeniri
ca doi pui de gazelă dintr-o mie
sub crini subţiri

Şi lasă palma mea prea bucuroasă
– cutremur tainic, Doamne, până când ! –
să-i mângâie ! O, tu Ceamaifrumoasă
un dans îmi eşti în sânge şi pe gând...

...Nu mai aştept ! ci iar pornesc spre tine
şi-n după-amiază te voi regăsi
căci tu colină eşti de mirt în mine
şi munte de tămâie îmi vei fi.

Mereu rămâi mereu Ceamaifrumoasă
şi fără de cusur din câte sunt
odor între odoare luminoasă
întâia-ntre femei pe-acest pământ !..."

mirele:

„...Acum sosește-mi, o, frumoasa mea
sub străvezii largi văluri de mireasă
dinspre Liban sosește mândră stea
te-aștept cu cerul și pământu-acasă.

În urma ta privi-vor jeluind
Muntele Amana văduv de splendoare
Sanirul cel cu fruntea de argint
și Hèrmonul fără cântare.

Vor hohoti păduri la pasul tău
și ierburile suspina-vor dulce
iar leii și pardoșii cu gând rău
nemângâiați vor merge să se culce.

Sosește, dar, acum mireasa mea
mi-e inima o sclavă către tine
spre ochii tăi umbrind, ispita grea
spre sânii tăi, candori diamantine !

O, ești aproape ! Iată-mă bogat !
Pe degete port imnuri aurinde –
cuprinde-mă cu brațul alintat
cu celălalt mai dulce mă cuprinde.

Alături soră și mireasă-mi ești
și-nfiorat dezmierdul tău de fată
mai tainic decât vinul mă-ametești
o, minunată !

Sălbatici faguri dulci de așteptare
sunt buzele și supte ți se cer
iar limba ta izvor e de nectare
trandafirii — îmbietor jungher.

În inimă ascunzi comori de nuntă
și toată ești mireasmă și chemări
veșmintele subțiri ca pajiști cântă
dinspre Liban pe line depărtări.

Mândria mea, mireasa mea și soră
tu ești grădină-nchisă cu nalt zid
ești geana zilei dinspre auroră —
să te deschid !

În jurul tău foșnesc vlăstari de rodii
arbuști de Cypru-nalt mirositori:
e-un paradis sosit din alte zodii
cu proaspeți sori.

O, draga mea, cum să pătrund la tine
prin piedicile ce mi le arunci ?
Năucitor mă-mpresură albine
și păsări mici din tainice porunci

Miresme dorm cu nardul și șofranul
sub trestii mlădioase unduind
și picurându-și împrejur balsamul
tămâile și smirna se aprind

Ca niște șerpi se împletesc liane
cu duhuri de arome în suspin

și arătări de basm ca niște stane
pâraie gâlgâind de-albastru vin

Și vițe legănând în cale-mi struguri
asemeni unor sâni îmbietori
și rodii ascunzând aprinse ruguri
în miezul proaspăt ! Molcome ninsori

Fierbinți pe pleoape-n rânduri se așează
peste auz vechi muzici lâncezind
și doar durerea mai îmi este trează
și doar dorința-n mine pâlpâind.

Oh, iată,-ajung ! grădina mea, fântână
ascunsă-n ierburi, susurând elan
mireasa mea, minunea mea, tu zână
a plaiurilor mândre din Liban..."

CÂNTUL 4: *TÂNGUIREA MIRESII*

MI-E DRAGOSTEA O STAFIE-N CETATE

mireasa:

„...Vuiau în mine neștiute cânturi
lumini în sânge scăpărau lumini
dar în neprihănite așternuturi
nu te aflam la pieptul meu suspin

Și-aproape adormisem de-așteptare
o, Domnul meu ! dar inima veghea
și tresări, luceafărul de zare
când coborî la ușa mea.

Asemeni ești c-un chiparos în ploaie
– ah, părul tău de rouă încărcat ! –
iar genele-ți de picuri se-ncovoaie
o, preafrumos, atât visat !

Ci, cum să ies din pat fără veșminte ?
Mi-e trupul doar cu somn acoperit
și cu parfumuri ! Cum să-ți ies nainte
eu fruct oprit ?

Așteaptă, sânii să-i ascund de lună
pe umeri voalul nopții să mi-l pun
iubirii tale să mă-arăt cunună
spre chipul tău surâsul să-mi adun.

Așteaptă-mă ! Abia însomnurată
mă clatin spre îmbrățișarea ta –
sunt încă așteptarea-ndelungată
dar nu mai pot, iubite, aștepta !

Iată-mă, vin ! Din plete-mi curge smirnă
întreagă-s ca un pom înmiresmat
ce scutură-n covoare-o ploaie fină
iar aerul e de altar bogat.

Acum sosesc ! Aloe prea aleasă
pe sâni îmi curge-n picuri argintii
pe brațe-n jos iar degetele-mi lasă
pe clanța ușii urme sidefii...

Dar unde ești iubite, unde, oare ?
E noapte fără licăr. Mă-nfior
iar sângele-mi se clatină. Mă doare
îndepărtarea ta de Zburător.

Cum ai plecat ! Și noaptea mă orbește
iar paznicii cetății mă alung'
și sângerez și plâng și spaima crește.
Și nu te ajung.

Dar unde ești stăpânul meu și frate
tu, Domnul meu, de ce m-ai părăsit ?
Mi-e dragostea o stafie-n cetate
iar sufletul se mistuie căit.

De jale sunt, întoarce-te iubite
mă doare dorul toată-s din dureri
cu ochi de patimi împrejur ispite
mă-nconjură cu tainice tăceri...

Din dulce somn sculați-vă degrabă
frumoase fete din Ierusalim
oh, inima vă roagă și vă-ntreabă:
de-l căutăm cu toate,-o să-l găsim ? !"

CÂNTUL 5: *REGALA CUTEZANȚĂ*

EU, VEȘNICUL DE CÂNT RISIPITOR

regele:

„Frumoasă ești iubito preafrumoasă
sufletul meu o, cât te-a așteptat !
ca Tirza cu privirile duioase
ești un Ierusalim nedezmierdat.

Frumoasă mea, slăvita mea stăpână
precum o oaste mare ai puteri
și porți pe frunte gingașă cunună
de primăvară între primăveri.

Apleacă-ți dar privirile o clipă
căci ele mă-ametesc cu-adânc fior
și lasă-mă în marea ta risipă
eu, veșnicul de cânt risipitor.

O, dăruie-mi prea tăinuita floare
cu ochi de nuntă către tine cad
adună-ți părul dornic să coboare
ca turmele de capre-n Galaad

Și dă-mi sărutul mușcă-mi răsuflarea
– cu amețitoare arome să-mi străbați
ne-nvinsul sânge și să-i simți dogoarea –
o, dinții tăi de dor întărâtați

Cum ei sunt albi, strălucitori ca turma
de albe oi ieşind de la scăldat
în două şiruri – de parfum li-e urma –
sărută-mă cum n-ai mai sărutat !

Sărută-mă ! Ca rodia ţi-e chipul
ca inima de rodie arzând;
sub paşii tăi rodeşte-acum nisipul:
vreau să-ţi sărut Cuvântul din cuvânt

Şi lasă-mă, izvoare de plăcere
la-ncheieturi de taină să-mi găsesc
la subsioara ta cu gust de miere
la sânii tăi – doi struguri ce-i poftesc !

Îngăduie-mi pe marmora fierbinte
a coborî spre ameţit sublim:
un rug ascuns cu flăcările sfinte
ne prindă-n el, în dansul lui să fim.

În cer şi pe pământ eşti fără seamăn
fecioară mândră, raiul meu de gând
cu cine aş putea să te aseamăn
pe-acest pământ ?

Eu, Solomon, slăvitul Rege-Liră
soţiile privindu-mi: zeci şi zeci
nu am aflat sub voaluri şi porfiră
ca tine, preafrumoaso, -n veci.

Nici alegându-mi mândre ţiitoare
împodobite-n aur şi porfir

o mai minune nu găsii sub soare
între emiri, eu, marele emir.

Căci tu, aleaso, fără de prihană
eşti de la mama ta în frumuseţi
minune-i trupul tău surâs–icoană
şi ţi se-nchină cei mai îndrăzneţi

Te pizmuiesc fecioarele, te cântă
reginele sosind în urma ta
şi tot poporul bine-te-cuvântă:
primeşte-mi cântu-n unduirea sa !

Cât te iubesc o, mândră aurorâ
tu luna mea cu cearcănul ceresc
înalta mea, a soarelui meu soră
cum te slăvesc !

Frumoşi de timp ! O, timpul ne coboară
în marile câmpii ce dau în rod:
câmp roditor cunoaşte-te, fecioară
şi înfloreşte patimei izvod !

Împrejmuie-mă: cer în desfătare
alintă-mă în pajişti de alint !
îţi dărui încă luna lângă soare
şi marea-ţi dau cu ţărmul de argint !...

Pe-alături trece vremea ! Se adună
efluvii de putere. Înflorim !
Sunt Domnul tău, tu mândra mea Cunună
să stăpânim peste Ierusalim..."

CÂNTUL 6: *ÎMPLINIREA DE TAINĂ*

GRĂDINĂ DULCE, RAIUL MEU DE DOR

mirele:

„Frumoasa mea, tu eşti Ceamaifrumoasă:
grădină dulce raiul meu de dor
a chihlimbaruri cerul amiroasă
pământul e în dangăt vuitor

Şi iată gust din fagurii de miere
din azima cu gust de dor mănânc
şi beau vin roşu care dă putere
şi muzici sorb şi lângă tine-ajung.

Nu te mişca ! Genunchii să mă ceară
să-i binecuvântez cutremurat
să-i fac de zbor cu aripi moi în seară
şi nuntă să le-o joc îngenunchiat.

O, prieteni dragi ! Ospăţul vă aşteaptă !
Veniţi în cânturi vă primim, veniţi !
Mâncaţi şi beţi, iubirea nu-i doar şoaptă
cu poamele-i să vă îndedulciţi..."

CÂNTUL 7: *CAPĂT DE CERC: E VEȘNICĂ IUBIREA*

ADIE-MĂ CU VIERSU-ȚI DE ARGINT

mirele:

„O, tu sosind către altar stăpână
cu cerul peste umeri înstelat
cu soarele pe frunte drept cunună
spre slava ta eu am îngenuncheat.

Tu, care mi-ai ivit în trup puterea
și vraja ta ca aură-mprejur
și-mi ești deodată slava și averea
o, dă-mi dulceața glasului tău pur !

Căci iată vin acum ca însetații
spre oaza de răcoare năzuind
alături sunt cu prietenii și frații:
adie-mă cu viersu-ți de argint.

În el răsune mările de sare
alinturi – alizeele se sud –
și coruri de serafi a dezmierdare
că' însuși soarta voi să mi-o aud !..."

STATORNICĂ-ȚI VOI FI PRECUM UN MUNTE

mireasa:

„Tu, Domnul meu, iubitul meu și frate
altarul meu, nemărginirea mea

alesul meu stăpân peste Cetate:
ești tot ce am și tot ce voi avea !

Credința mea, tu, vis și-ntruchipare
pisc de tărie unde mă adun
tu vultur mândru, mire-al meu, tu Soare
luminii tale iată mă supun !

Cuprinde-mă în dulce-nțelepciune
și sângele robește-mi-l căci ești
menirii mele miezul de minune
înalt sosind din văile cerești.

Statornică-ți voi fi precum un munte
și preoteasă focului tău pur
și pajiște picioarelor și frunte
de lună peste fruntea-ți de azur.

Ci, vino, dar, și să intrăm în faptă:
Femeia ta iar tu Bărbatul meu !
De mii de ani Edenul ne așteaptă:
Mireasă veșnic, veșnic Dumnezeu..."

COR FINAL

cor general:

„De mii de ani Edenul vă așteaptă:
Mireasă veșnic, veșnic Dumnezeu..."

Bacău, iulie, 1970 – septembrie, 1972

IV – ȚARA LUI LAL

selecție din: *Oracol deschis*, Ed. Eminescu – 1971; *Cântând dintr-un arbore*, Ed. Junimea – 1971

Tu într-un astru, dulce rotindu-te,
eu într-o stea strălucind!
Timpul va fi fără de margini
unul spre altul, gând către gând.

Vei fi frumoasă, lungă tăcere
lungă tăcere vei înflori!
muzici spre tine tânjind și-n spații
unduitoare mă voi ivi.

O, minunată! Ci, tu, spre mine
– ochiul de taină, ochiul de vis –
veșnic rotindu-te și aprinzându-te
ochiului mare în mine deschis...

ORACOL DESCHIS – 1971

DURERE DE SECOL

Umbra mea lângă umbrele voastre
asemeni unei păduri mișcătoare.
Iată ne zbatem la margini de cer
voi prieteni ai mei iată durerea:

Are genunchi de piatră dură are
frunte de piatră amară. Ea nu se dă
după cântec. Are gură de cenușă
asemenea femeilor pierdute

Și umblă prin lume bântuind-o
ca vântul și fulgerul și tunetul
iar umbrele n-o sperie. Ea
numai de soare se teme

O, prieteni
durerea se izbește de mine brutală
și marginile cerului cad peste secol
și e o depărtare de sânge. O depărtare...

LITANIE

Coboară acum cu vârsta spre brumă.
Coboară și privește-i ochii de spaimă

adânc palida lor bucurie să te cuprindă domol
năruindu-te. Iată ceața anilor pe vale
iar deasupra vântul ca un dumnezeu de pază
iată soarele își alintă morții

Numai așa coborând
numai așa brațele căutând vor găsi umbra
sub care odihnim de la început.
Acum coboară
desfrunzindu-te
pregătindu-te pentru marea întoarcere. Iată

A DOUA VENIRE

Am să te descopăr iar. Tu vei tăcea.
Cu palide mâini ochii-i vei ascunde
în timp ce trupul va înflori frăgezit
de privirile mele.

Vor cădea de pe tine spaime, părăsindu-te
sufletul ți-l voi face de răcoare
iar părul din aer auriu
ca un vin vechi.

O, femeie, duhul meu
a intrat în amiază și arde
ca un pom rodindu-se. Trebuie să plângi
spre-a avea o fântână-ntre noi.

VARA, CU MÂNA ÎNTINSĂ

...Şi eu vorbesc de iubire asemeni ierbii, mereu
şi este o taină, de peste tot sosind ca o înserare
şi mă înveşmântă. Preot tânăr cădelniţând
peste tine miresmele, Eu.

(Frunze şi fructe la subţioarele mele
şi pe umeri şerpi de dragoste coborând
vinovându-mă de hărnicia sângelui
şi-n umblet un zvâcnet de pământ încropit.)

Hei, umbră, asemenea plopului blond
auzi-mă şi ia din mine duh spre întruparea
de taină. Gândind la tine, în mine
se înfiripă îndemnul, ruşinându-mi spaimele.

Hei, tu ! Hei, tu, cea fără de moarte !
Şi eu vorbesc de iubire ! Preot tânăr
cădelniţând către tine miresmele –
iar vara întârzie cu mâna întinsă...

IARBĂ DE CÂNTEC

O, iarbă fără de sfârşit, minune
dă-mi semnele atotstăpânitoare
şi pune-n carnea mea iar trăinicia
fără de care visurile nu-s.

Din cântec smulge-mi tonul îndoielii
de vânturi şi de nori mi-e fruntea grea –

ci am nevoie-acum de vegetalul
mereu murind, dar înviind mereu.

O, iarbă verde, fără de sfârşit
cutreieră-mi tăcerile. E timpul
să ne-ntrebăm de cele ce se văd
şi mai ales de cele ce-s ascunse...

STRANIE NUNTĂ

Acum frunza peste ochiul meu.
Peste gura mea frunza veştedă.
Eu între ierburi vestejindu-mă.
Şi doar rădăcina în piatră.

Iată,-mi străluce osul a cântec.
Carnea se face fragedă-n jos.
Mărunţindu-se foarte sângele plânge.
Un semn pe cer se face pasăre.

În adânc este o nuntă. Umbre
se îmbrăţişează, o, dulce patimă!
Sufletul meu a ajuns printre ele –
eu sunt mirele aşteptat...

ŢĂRM NEZĂRIT

De-acolo nimeni nu se mai întoarce –
doar umbrele la maluri de-nserare

se-apleacă-ncet spre apa fumurie
c-o barcă singură și-un om tăcând.

De-acolo nimeni. O lumină mare
într-un adânc de bob de nezărit
și-i o tăcere ăuind de psalmii
cu care fiecare a plecat.

Acolo, spre acolo, trupul meu
se face taină ca un șarpe dulce
și lunecă din el, ca o fantomă
topindu-se spre țărmul nezărit...

STEA, APROAPE

Stea pe frunte-am visat în copilărie
și demon sub tălpi și vânt la urechi
și cal nebun sub mine. Doamne
timpul mă roade, ca o molie lungă.

Stea pe frunte. Am înălțat
ziduri contra urii și râuri
de bunătate din mine alergând –
și iată-mi fiii fără de zâmbete.

Iată pădurile de piatră
și centaurii de dragoste împietriți
și vântul de piatră printre
zăpezile de piatră tăcând.

Între copacii de piatră, zare
culcată ca o umbră și dorul
de bine topindu-se. Stea, aproape
la căpătâiul de cenușă, plânge...

CIUDATUL DRUM

Cobor cu bucuria însetării:
acolo jos o margine de cer
mă va primi cu ochiul ei de apă
apoi în duhul meu cutremurare.

Afund mereu și spaimele dorite
ca viperele-mi trec pe sub genunchi
și pofte lungi mă sfâșie și ard
și e durerea dulce și plecare.

Cobor adânc. Îmi intră ochiu-n piatră
strălucind smaragdă carnea mea
un duh mă cere-acolo în străfunduri
și fiecare unghie-i o stea...

ȘARPE SPRE MOARTE

Femeie, acum poți să te odihnești
în crisalida ta. Nălucă dulce
prin mine, amintirea e albă.
Iarnă, fără de care n-aș fi.

Aici sunt pădurile, şesurile, apoi
departe marea fără de tine.
Pe ţărm urme, pietre şi cenuşă
iar corăbiile se îndepărtează. Dormi.

În curând va începe o noapte lungă
stele vor intra în orbitele mele, topindu-se
iar eu, la marginea mea, voi cânta:
pasăre veşnică.

Linişteşte-te. Dormi. Sângele tău
e un şarpe spre moarte. Carnea de linişte.
Femeie, iată marea şi corăbiile
îndepărtându-se.
Amin ! peste spaimele mele...

PSALM ASPRU

O zare de ceaţă. Şi strămoşii aşteptând
sub clopotul de tăcere.
S-aud lupte şi sângele
ca un asfinţit mărindu-se. Împrejur
cântece de înviere...

Intră în mine, duh străvechi
ca un preot sosit din adânc
intră şi purifică-mă. Ia-mi
strălucirea şi redă-mă
tristeţii din care mă trag.

Unde-ţi sunt cântăreţii, o moarte
şi clopotele şi rugul mistuindu-mă
şi femeile plângându-mă
şi nepoţii împărţindu-mi averile !

Duh al strămoşului meu
hai, să luptăm în genunchi...

ZBURAU PĂSĂRI MARI

lui Dragoş Morărescu

...Zburau păsări mari, uriaşe aripi de linişte
iar eu înfloream într-o nesfârşită câmpie
şi munţii abia ghiciţi
într-o carte de ceaţă.

Erau păduri şi ploi. Şi soarele ca un ochi dulce
şi femeile de dor reveneau şi-n sângele meu
era o chemare de seminţe pentru trupurile lor
iar ele mă binecuvântau într-o adorare de piatră.

Se auzeau clopote sosind de departe
cu biserici de tristeţe. Păsări verzi îmi intrau
în ochi ca o apă de linişte şi ierburile
mă pătrundeau cu miresme. Duh auriu.

Zburau păsări mari, uriaşe aripi de linişte
era un timp fără timp, ceaţă cutreierându-mă.
De durerea secolului mă vindecam, dăruindu-mă
într-o plecare fără întoarcere. Iată...

ÎNDRĂGOSTINDU-MĂ

Şi mă voi părăsi. Alături de mine
fără de umbră voi sta şi ochii
îmi vor privi tainele sângelui
şi aripile ascunse în umeri.

(Tu mă vei afla de mine îndrăgostit
cu faţa spre cer.
Nu te uimi, vom fi doi ! Duhul meu
aură peste fruntea ta)

Femeie, tu m-ai înfrumuseţat
iată-mă uimindu-mă de mine !
Deasupra noastră un semn de cer:
semn de trecere. Femeie...

APROAPE ODĂ

Privirile lor se înnobilează de tine.
Privirile lor înfrunzesc şi-nfloresc.
Privirile lor dau fructe de patimă.
Femeie, sfinţeşte-i cu tăcerea ta !

(Iată, eu sunt Semănătorul ! Trupul tău
de pământ proaspăt aşteaptă. Femeie
este un vânt dinspre sud şi este
un semn al cerului deasupra ta.

Așteaptă-mă cu toate ale tale
ca o biserică de taină, în care
voi intra alunecând în extaz
iar sfinții vor întineri uimindu-se...)

Privirile lor se înnobilează de tine.
Privirile lor înfrunzesc și înfloresc.
Privirile lor rodesc, așteptându-te !
Femeie, sfințește-i cu tăcerea ta...

UN SINGUR COPAC

O ființă a depărtărilor de sânge
a depărtărilor de oase. O ființă
strigă în mine în zori și somnul
mi se face străveziu.

(Este deasupra și dedesubt
o ceață și mă pătrunde. Și carnea
mi se face de vis, asemenea
umbrelor ce mă cutreieră.)

O ființă ciudată îmi umblă prin sânge.
Deasupra e un vânt și se coace
un cer după altul. Iată
un singur copac și pustiul...

MIREASMĂ-MPREJUR

Toamnă,
iar eu vorbesc de iubire şi paşii
asemenea ierbii, sunt fără de moarte.
O aură pe frunte: timp blând.
Tace duhul pământului.

Toamnă.
Şi eu vorbesc de iubire, iar privirile
te caută prin aerul moale. Tăcere.
Iată urma părului tău şi arborii
înduioşându-se.

Toamnă.
Şi eu vorbesc de iubire. Tu stai
pe zarea de albastru şi aur.
Nu te mişca. Gândul meu împrejurul tău
mireasmă.
Cu mâna întinsă, eu...

TRECE UN VÂNT

Suflete, este o tăcere în noi
iar deasupra ochiul de soare
şi dedesubt un ochi întrebând:
semne în frunte şi-n tălpi.

(Da, trece un vânt ca un steag
şi mătură veacul lecuindu-l
şi freacă stelele strălucindu-le
şi oamenii se împart murmurând)

Suflete, o durere ne doare
din nord până în sudul sângelui.
Zamolxe pleacă din noi
ascunzându-se de vârful veacului.

ORĂ SUBLIMĂ

Florile acestea peste dogoarea trupului tău
acolo unde valea se face patimă, unde
cântecele devin evlavioase, iar aerul
este un dans fierbinte.

Aici durerea se îndulceşte de timp.
Timpul se face pasăre blondă.
Pasărea blondă cântă a aiurare.
Şi e o cădelniţare de miresme.

Florile acestea în jurul aşteptării.
Este o taină de viaţă şi moarte.
O taină de adânc, de îngeri deasupra
şi, orb, caut lumina cea fără de trup.

Nu mă lăsa ! – eu vin îngenunchind –
– altarul meu cu proaspătul jăratic ! –
E timpul trupului: a şaptea zi
şi vreau să mă purific !

Aleluia...

PASĂRE UIMINDU-SE

Umblă o pasăre pe cer, întrebând
de sufletul tău, de sufletul meu –
vocea o doare și zboru-i coboară
iar căutându-se, iar căutându-ne.

Valea trupurilor noastre o caută
și n-o află și adânc se uimește !
Pasărea plânge: unde sunt
sufletele voastre, îmbrățișatele ?...

CHIP FĂRĂ CHIP

Dincolo de carne și sânge stă aburul
mai tare ca piatra: al treilea chip
în mine răsfățându-se ca într-un lac
primordial, venind din care astru ?

Chip fără chip, aburul-piatră
stelă pe care mă răstignesc noapte de noapte
obișnuindu-mă cu ce va fi dincolo
obișnuindu-mă cu frumusețea-tăcere.

Dincolo de carne, dincolo de sânge
eu cel puternic, eu cel dintotdeauna
chemându-mă, îndemnându-mă să încep
trecerea către bănuitele spații.

Dincolo...

PSALM DE MOARTE

tatălui meu

Acolo, printre înalte zidiri și de nepătruns
acolo, printre vechile și străvechile
neînvinse zidiri, încărcate de depărtare
acolo, trupul meu aproape de moarte
trupul meu acolo înconjurat de moarte era.

Cocoșul cerului strigase de trei ori cuvântul
peste sufletul meu, de trei ori ! Și atunci
gândul tău mă pătrunse și înviind eu
tu ai fugit înjunghiat de al treilea cântat
cocoșul cerului având în cioc sufletul tău.

Și se făcea ziuă peste mare. Și, departe
era o durere o spaimă și lung oftat.
Și trupul tău se dădu în brațele pământului
iar eu, la marginea lumii, eram de gheață.
Și plecau din mine corăbii spre fumuriul Lethe.

Doamne, omule, cum mă ajunsese acolo
lacrima ta ultimă și chemarea și hohotul !
Undeva pământurile noastre te așteptau dulci
înverzite și odihnitoare pentru totdeauna.
Și plecau din mine corăbii spre nord.

Aleluia ! pentru sufletul tău...

Napoli, 1969

LÂNGĂ PĂDURE, TRISTEȚE

Despletește-te ca niciodată
o, prea frumoaso, sufletului meu dornic de tine !
Iată, Săgetătorul cade înspre apus
iar Fecioara se tânguie singură, adunând
frunze și crengi pentru ultima nuntă.

(Acum urcă tămâiele reci și albastre
îngeri bătrâni peste noi, răi heruvimi
cu fulgere abia pâlpâind. O, neclintito
tu care crezi în a doua sosire
iartă-mi păcatul de-a fi lângă sângele tău.)

...Târziu, la timpul de început, vor veni
și mă vor afla la picioarele tale
de mult cuprinzându-te. De ei mă voi feri
ascunzându-mă în ploi generoase. Apoi
voi coborî adânc,
mai adânc,
mereu...

O, nemărginirea spre mine...

DRUM SPRE TINE

Pustiu-acela îl voi traversa în genunchi
să nu mă smulgă pământului cerul de flacără.
În genunchi: alături de obrazul stins obrazul meu.
Și voi fi din e în ce mai ușor, risipindu-mă.

Voi fi asemeni pustiului care topește totul
iar pustiul asemenea mie, suflet ars.
Și, înghițindu-mă, să aibă o durere în plus
și o patimă fără de moarte. Tu...

NUMAI TU...

tot mamei mele, Dochia-Stanca

Numai tu pentru mine acolo, departe
în răspântia știutelor drumuri întârziind
așteptând cu stelele și cu fiecare anotimp
să mă deslușesc dinspre bănuitele zări –
de veghe, sub cer, numai tu.

O, – înaintea mea – frumoasă și tainică făptură
care atât m-ai visat încât ochii
ți s-au făcut ferestre și fiecare suspin
un dor, ca un vultur, rotindu-se ! O, mai frumoaso
decât toate iubirile mele !

Numai tu sfințind clipele, înmiresmându-le
cu numele meu, luminând nopților cu lacrima
numai tu, singură, m-ai găsit
la marginea întrebărilor și cearcănele
privirilor mele le-ai luat sub priviri.

(O, cum te aduni peste mine cu cerul
și cum întinerești și mă naști
de gând înalt și mă legeni cu aerul
și adorm și cresc sub inima ta iar
și de jur-împrejur câmpia faptelor tale...)

Numai tu în fiecare clipă acolo
așteptând – statuie în uscata răspântie –
și pleacă din tine anotimpurile, păsări
din șoaptele tale, și eu nu mai sosesc, iar tu
întârzii de veghe, rădăcină de dragoste...

SECOL MARE

Secol mare și trist și detunat –
umblă în sângele meu o chemare spre oameni
ca niște țipete, ca niște imnuri. Și doare
șirul nenăscuților sub împușcături.

Secol mare înflorind dedesubt
rădăcinile tale umblă în mine
și se zbat printre viermii trupului.
Ah, parcă mă văd răstignit de prieteni
parcă aud cântându-mi-se peste
pleoapele închise, căzând bulgării și apoi
festinul celor de după mine. Secol mare –
undeva se coace învierea oaselor mele...

RUGĂ DE TOAMNĂ

„... Și mereu delirând,
Pe vreme de toamnă..."
BACOVIA

O, cerule ! e timpul să cobori
înaltul să-ți împrăștii peste ape
și-n înserare să aprinzi comori
din cei de mult plecați să le îngroape

Și mătăsos să te împrăștii dulce:
sărut să fii – între săruturi stând
la miez de noapte dans – femei năuce
Ofelii chinuite și arzând.

O, cerule ! E toamnă – câmp de nuntă
între tristeți, ca-n ziua de apoi:
coboară și adù-le clipa sfântă
și mie-un anotimp cu chip de ploi...

UMBRE DRAGI, LINIȘTIȚI-VĂ

Nu vă speriați umbrele mele
nu vă neliniștiți, stați împușcate acolo
odihniți-vă sângele fărâmițat. E secolul
care se dărâmă înălțându-se
e un vânt de moarte așteptat.

Liniștiți-vă în sânul lui Zamolxe
umbrele mele ! Jur împrejur
e o lumină de facere, o durere
de hotare întocmindu-se-n suflete –
umbrele mele, eu stau de pază pe zare.

Iată cerul coboară, liniștiți-vă umbre
iubiți-vă acolo în satul subteran
faceți prunci, înmulțiți-vă: umbre mici
umbre mari, umbre foarte mari !
peste voi nimeni nu va îndrăzni –

Împrejurul vostru sângele meu cetate...

CÂNTÂND DINTR-UN ARBORE – 1971

MOMENT ADÂNC

În drum spre cetatea de piatră
sufletul meu își găsea strămoșii îi îmbrățișa
le lua de pe umeri armele și armurile
și durerile de pe chip și grijile
și păcatele vechi și străvechi

Ziceam iată-mă ca întotdeauna
lângă hotarele voastre, oasele mele
cântați și dansați iar cerul să intre
în patima voastră și munții rotindu-se
să fie peste voi carnea și puterea.

Eram în cetatea de piatră. Era
o dunăre rotundă de granit
și acolo, sus, m-am închinat astrelor
iar preoții, femeile și bătrânii
prosternându-mi-se.

BISERICĂ ÎN MUNȚI

Zid al trupului meu străvechi
al duhului meu din întotdeauna
iată-mă aici lângă morminte.

iată ochiul ierbii limpede și veșnic
în el am să cobor lacom de întrebări
iată sfinții coborând de pe pereți
întinerind, bucurându-se de sosirea mea
îmbiindu-mă să intru în ziduri.
O, pământ ! O, vulturi de pământ !
Iată liniștea cuprinzându-mi genunchii și umerii
iată-mă în taina de clopot !

Amin...

ȚARA LUI LAL

Acolo, o fată s-a dăruit devreme
unuia fără de întoarcere, preafrumosului Lal;
sub acea îmbrățișare de dor lung
au dat flori și semințe de dragoste, acolo
a răsărit apoi un arbore ciudat foarte
care începu să semene cu mine: Doamne
pe valea aceea de secetă atunci, Tu
ai pătruns în mine cu îndrăzenala lui Lal.

Acolo e *Țara lui Lal* cel fără de seamăn.
Care nu s-a mai întors.
Lal cel cu multe păcate nu s-a mai întors.
Doar numele i-a rămas între marile vânturi.
Acolo soarele pârjolește.
Acolo copacii, din voia Domnului, sunt aspri
și iarba arsă – cenușă de dragoste –
căci Lal nu s-a mai întors.

Lal, păcătosule !
Cum semăn cu tine, cum trupul meu

are ceva din tăria stejarilor noduroși
cum inima mea e asemenea lor
mereu alergând după rarele ploi ! Și vânturi
mă urmăresc. Lal, acolo, doar tu
între repezitele dealuri ai aprins povestea
tu, cel fără de piatră la căpătâi.

Țara ta, Lal, ai lăsat-o. Și umblă legendă
că târziu, undeva, departe-n bălțile Dunării
te-ai luptat cu jandarii și ai ucis și te-au ucis.
Lal, viteazule, în țara ta, acolo, pe valea de secetă
s-au făcut slujbe și pomeniri în toate satele
pentru tine iar lumea a plâns și cerul a cădelnițat.

Numai eu am plecat în lume purtându-ți păcatele:
Lal ! pentru tine sufletul meu făclie !...

POEM CU CLOPOTE

„...spre Mausoleul sfânt bat clopote..."

Ele vin din iarbă pe sub iarbă
din pământ pe sub pământ
din izvoare pe sub izvoare
din oase pe sub oase
din tăcere pe sub tăcere
mereu înviere

Ele vin din arbori peste arbori
din pietre peste pietre

din paşi peste paşi
din moarte peste moarte
şi ne sună şi ne dor
clopote cu lună sub nor

Vai, clopotele de sânge cum bat
din pământ peste pământ
în sânge dinspre sânge
în noi dinspre noi clopote
cu limbă de cer dinspre cer
cum intră în noi şi ne cer

Iată bărbaţii din carne sunând
iată clopotele lor sângerând
iată degete iată ochii de dor
iată tăcerea tâmplelor
iată valea cu bărbaţii sunând
iată clopotele lor sângerând

Intră în noi clopote de pământ
clopote de oase dansând
din stele din ciocârlii din grâne
în noi azi în copii mâine
o ţară de clopote în noi răsunând –

sus vulturi de clopote zboară rotund...

HORA DE LA FRUMUȘICA*

De cinci mii de ani dans, Doamne
șase femei sprijină cerul
cerul sfânt, de cinci mii de ani
să nu cadă luna și soarele.

Ele vin din ploaie, pe sub ploaie
șase femei cântând din carne flămândă
purtând sub genunchi izvoarele și
pădurile cu taine arzându-le.

(Dans rotund, horă de pământ, vai
trupul lor râvnind spre dragoste
umeri lângă umeri, clopote dulci
lin tânguindu-se lin și durere.

Iele cu ele, între ele, din stele
gust de piatră sub călcâie strivind
nevăzuți, bărbații de veghe-mprejur
acum când se naște vârful de sânge...)

Șase femei sprijină cerul,
stâlpi de dor carnea lor tânără
nemurind, întristându-se foarte
lin tânguindu-se lin și durere...

---

* *Frumușica: punct de săpături arheologice din jud. Iași, nu departe de Ruginoasa, unde s-a descoperit această piesă celebră, „Hora de la Frumușica", ce se află în Muzeul de istorie din Piatra Neamț.*

PEISAJ MIORITIC

De fluier, cântecul tivește
un munte alb, un munte sur
de moarte gând și otrăvește
dor lung de viață, împrejur

trei turme albe se răsfață
pe un picior de plai sculptat
și baciul trist, oprit, înalță
balada-n creștetul de brad –

cer larg deasupra, jos pământul
– tristețe-albastră – abia vibrând –
și Miorița lăcrămându-l
pe cel ce va muri curând...

VÂRF DE LEGENDĂ

Vârf de legendă tăinuind –
se face carnea de tămâie
și chipu-n raclă de artgint
precum durerea noastră-ntâie

Și ies din umbrele străvechi
lumini și ochi și ne întreabă –
un joc de spade e-n urechi
pe limbă țipăt lung de iarbă

În jurul nostru, printre sori
un aer e, și-i des de chipuri

și arse cad spre cer ninsori
se-ntrupă stele din nisipuri

De peste tot și peste toate
un cer de clopot răsturnat:
un sunet ceața mi-o străbate
ca un arhanghel fulgerat...

CÂNTÂND DINTR-UN ARBORE

cu prețuire, lui D.R. Popescu

Dimineața, cântând dintr-un arbore și mai ales
dintr-un stejar, pe un creștet de deal
dintr-un stejar bătrân, înseamnă
să vezi – pentru-a câta oară ? – răsăritul
să lauzi soarele și frunzele să clipească
din o mie de ochi luptători;
dimineața, cântând dintr-un arbore înseamnă
să fii, după îndârjite furtuni, trunchi și brațe
și oase, și sânge șuierător
continuându-te-n taina semințelor.

La amiază, cântând dintr-un arbore și mai ales
dintr-un stejar, pe un creștet de deal
înseamnă a fi rotund asemenea cerului
asemenea pământului de neam, rotund
ca o horă, ca o rotire de vulturi
ca un pântec de naștere, ca o lacrimă
pe-un obraz bătrân, la amiază
să cânți dintr-un arbore înseamnă să dai
lumină din lumină, soare peste
adâncul ce te hrănește, tăcut adunându-te.

Seara, cântând dintr-un arbore şi mai ales
dintr-un stejar, pe un creştet de deal înalt
înseamnă a fi stăpân de jur împrejur
peste matricea izvoarelor, iar munţii
să-ţi trimită clopote şi biserici, să vină
spre tine femei şi bătrâni pe drumuri străvechi
să se închine celor dedesubt, să asculte
şoapta părinţilor, acolo, în satul subteran
şi de peste tot o ceaţă de aur ivindu-se
să plutească peste chipul de frunze.

Noaptea, cântând într-un arbore şi mai ales
într-un stejar, pe un creştet de deal, lângă stele
înseamnă nesomn, veghe cu braţe de dor
până la marginea cerului
şi rădăcini până-n miezul primordial
înseamnă să fii adăpost celor de sub tine
care te ştiu mereu de pază la vânturi, noaptea
şoptind într-un arbore înseamnă spaimă de somn
şi gând ca o sabie
pentru o mie de ani depărtare...

Cântând într-un arbore şi mai ales
într-un stejar !...
Taina aceasta mă bântuie...

GÂND ÎNAPOI

Va veni primăvara, desigur
ne vom întoarce în copilărie

copaci fiind, ne-om inunda de muguri
ne vom preface-n iarbă pe câmpie

sau, dacă vrei, vom fi o ploaie-n ropot
de soare ploaie, curcubeu răsfrânt
iar spre amurg vom fi de bronz în clopot
topindu-ne, de zări, în ceasul sfânt

Şi vom rodi, cu stelele curate
un gând înalt, făclie de priveghi
voi fi în toţi, iar tu vei fi în toate
medalie cu două chipuri vechi

şi, ca o ceaţă din nimic ivită
uşori vom fi, călătorind în jos
cer unduind în lacrima ispită
şi răsturnat în noi de preafrumos.

SUFLETUL–PASĂRE

Doamne, între pământ şi soare
sufletul meu de dor la mijloc
cum se face pasăre-n mine –
pasăre albă
pasăre neagră.

(De la început zboară ţipând
timp sorbind, sorbind-o timpul
de foc înălţându-se, pârjolind
carnea-ntristată
carne de patimă)

E așa ca o durere în liniște
o dragoste de jur-împrejur
duhurile adormiților mei
în pasăre
dulce spaimă.

Iar când mă înalț peste mine
zboară – de stea sufletul-pasăre
din pământ să mă smulgă
către un dor
fără de timp.

Atunci între pământ și soare
trupul meu, la mijloc pasărea –
și este o cutremurare adâncă
în cetatea de părinți
așteptându-mă...

MAICILE MELE DE PIATRĂ

...Maicile mele de piatră
– horă cu chiot tăcut –
pe umeri îmi țineți rotund
cântecul tot și puterea.

Maicile mele frumoase
și tinere, maicile mele
de piatră zâmbetul stă
și tinere veșnic și tinere.

Jocul de piatră – și vântul
intră prin ochi până-n gând
apoi se duce în piatră –
maicile mele rămân.

Iată-ne-aici bărbații
la închinarea de neam:
maicile noastre de piatră
tinere, veșnic tăcând...

CARTE DE PIATRĂ

lui Laurențiu Fulga, in memoriam

Cruce din crucea vânturilor, neagră
semn al sângelui în dealul de cer
trece timpul prin tine și nu te doare
drumul de stele
drumul de soare

(De departe venind, ca o pasăre obosită
aripile ți le tragi înlăuntrul pietrei
adânc să acoperi inima ucisului
drumul plânsul
drumul învinsului)

Semne ciudate, cântec de moarte săpat
ori de laudă vorbe, nume de neam
tocită carte de piatră, coboară sub tine
drumul tatălui meu
drumul meu mâine...

IV – TIMPUL JUDECĂTOR

selecție din: *Nobila stirpe*, Ed. Cartea Românească – 1976; *Temerile lui Orfeu*,Ed. Cartea Românească – 1978; *Timpul judecător*, Ed. Eminescu – 1982.

...Mișcându-se râul ca o părere
valu-i aproape dormind;
sălcii ca niște cuiburi de cer
după răcoare cu jind –

Păsări mici, negăsite de triluri
găze albastre vuind
domoală, o ceață de seară
după stele cu jind –

O, preafrumoasă, rătăcitoareo
altundeva poposind
ochiu-mi se-ncarcă de zare
după tine cu jind –

Cât o să-mi cadă clipele încă
zâmbetul tău fericind ?
O, trădătoareo, o, Tinereție
după tine cu jind...

NOBILA STIRPE – 1976

RESPIRÂND PRIN CÂNTEC

Respirând prin cântec, de vârful săbiei atârnând
eu, picătura de sânge, ţie dăruindu-mă
de la început am fost şi rămân miezul
chipului tău dinlăuntru adorându-te.

Eu, îndureratul de tine, învinsul şi învingătorul
cel de pe ziduri, de izbelişte cerului
piatră făcându-mă şi nume în piatră
pentru tine stirpea mea jertfindu-se.

Respirând prin cântec mereu sosesc, mereu
neîntârziind, cu iarba înnoindu-te
cu ochii luminându-te, aducâdu-ţi
miresme şi laude, ţie, Ceamaifrumoasă !

O, până când ode si imnuri, până când
în pulberea ta aurindu-mă, până când
ploile înviindu-mă trupului tău, primeşte-mă
piatră facându-mă şi veghe de piatră...

LA VALEA DE CÂNTECE

La valea de cântece, la Muntele de miresme
sosiţi-mi fii şi fiice şi toată seminţia –

un timp de laudă pentru noi
sunându-ne, răsunându-ne.

Aici, din oase peste oase, din pietre peste pietre
crește copacul neamului sugându-ne carnea
înmugurindu-ne pieptul și brațele
rostogolindu-ne fructe.

La valea de cântece, la Muntele de miresme
brâu de ierburi peste trupuri de dragoste
înflorind tâmplele, sângele fluturând –
la valea de cântece se moare frumos...

NOBILA STIRPE

lui Sabin Bălașa, cu prietenie

Acum, ca-ntotdeauna, din piatră către cer
mari vulturi de putere ne poartă ochiu-n slavă
și leagănă coloane de vajnici luptători:
suflet din suflet veșnic, lumină. din lumină.

Totul în preajmă-i nuntă albastră și voi știți:
suflet-bărbat stă lângă suflet-femeie mândră
e nuntă lângă nuntă, sunt nesfârșite nunți
imens sărut albastru care alintă cerul.

Iată, păduri aleargă spre dansul de istov
izvoarele sunt numai priviri îndrăgostite
comorile sub stâncă: mari danii pentru nunți
iar zarea-i de centauri adulmecând iubirea.

Voi ştiţi: femei dorite de vajnicii bărbaţi
s-au dăruit, sub semnul de sus, fecundităţii
şi sânii lor – lumină chemându-ne mereu –
au semănat pământul cu noi, împodobindu-l.

Iată, văd lupte-n veacuri, la margine de timp
legendele ca fumul plutind şi voievozii
şi clopotele-n bronzuri izbindu-se şi iată
marii bărbaţi înalţă catapeteazma ţării...

Voi ştiţi, totul e nuntă între pământ şt cer,
o fugă, fără-ntoarceri, spre-adevărata faţă
durerea e o taină cu zidurile nalte
şi-n ele o femeie cântându-ne de dor.

Voi ştiţi: fără de moarte e stirpea noastră-aici
jur-împrejur strămoşii de aer ne respiră
şi e un timp de aur, iar peste depărtări
mari vulturi de putere ne poartă ochiu-n slavă...

ŞI IARĂŞI SUNT DE VEGHE

Un stol de păsări albe, ca largul mării ninse
îmi unduie lumina pe pleoapele prelinse
şi bate-un clopot palid într-un auz incert
şi gândul e spre geamăt când sângele-i deşert.

Pe umerii tăi vara, plutind ca o eşarfă
pe degetele-ţi imnuri, iar părul tău e harfă;
o depărtare-ţi cântă şi alta îi răspunde
privirea ta porneşte – spre cine şi spre unde ?

O, cum mă doare cerul, adâncul și înaltul
cum trupul mi-e de piatră și nu pot face saltul
spre-acel fior de zare ce m-ar primi mereu –
o, cum nu ești minune, o, cum nu mai sunt zeu...

Un stol de păsări albe, un stol de păsări ninse
îți mângâie plecarea și tainele învinse,
iar eu cobor în mine și mă închid, izvor
și iarăși sunt de veghe și iarăși nu mai mor...

THALASSA

lui Fănuș Neagu, cu prietenie

Thalassa, Thalassa !... Ce nume de dor !
Și ce nesfârșire și ce depărtare !
Și ce înserare pe țărmul sonor –
iar gura de sete în gura de sare !

Thalassa, Thalassa ! Nicicând nu vei fi
statornic mireasă cu chipul de zare
ci dansul de noapte spre dansul de zi
și gura de sete în gura de sare !

Thalassa, Thalassa ! ...Spre tine grăbesc
e-n mine o spaimă, o dulce lentoare
privirea-mi de patimi și osul zeiesc
și gura de sete în gura de sare !

Thalassa, Thalassa !... Eu știu că-mi dorești
a sângelui undă în ochiul tău mare
spre-a ta ostoire cu haruri cerești
și gura de sete în gura de sare !...

ROMANȚĂ ÎN TOAMNĂ

Bântuie-n sufletul meu
sufletul tău, femeie
precum în rana de zeu
dulce pleoapa de zee

resemnându-mi pe scut
ora de piatră târzie –
și ce suav început:
zarea-i de veșnicie.

O, ce frumos cântă cer
peste taina albastră
și ce bun temnicer
carnea sihastră !

Niciodată, nicicum
n-o să moară tăcerea
iată-ne, iarăși tăcum:
sângele tace ca mierea

căci e-n sufletul meu
sufletul tău, femeie
precum în rana de zeu
dulce pleoapa de zee...

MARAMUREȘ

lui Ioan Alexandru,
cu prețuire

Acele clipe de toamnă cu zei
și zeițe dintr-o ceață de gând
acele ierburi albastre, acei
cai în văzduh așteptând –

acei munți cu femeile lor
acei bărbați de putere
bisericile cu turle de dor
clopotele-n imnuri severe –

acele cântece în țipăt păgân
uluindu-l pe Dumnezeu
luna cu minunatul ei sân
peste cimitirul ateu –

bătrânul acela de timp revolut
în ochi cu adâncul de soarte
și porțile vieții spre chipul de lut
neteama aceea de moarte –

acele ape, curcubeu dureros
amurgul acela de sânge
și omul de taină răstignit prea frumos
și sufletul meu care plânge...

Sighet, 1980

IARBA MEA, LUMINA MEA

pentru Magda și Carmen-Maria

Iarba mea, lumina mea, fetele mele
iată timpul adunându-mă-n cântece
văile aerului umbrindu-mi obrazul
drum făcându-mă stelelor.

Iarba mea, lumina mea, fetele mele
cum v-ați nălțat ca două voievodițe
și cum s-a ivit pe fruntea voastră cununa
bucurie ochilor mei.

Iarba mea, lumina mea, fetele mele
mereu ne pândesc anotimpurile, ne așteaptă
răscrucile, și înfrumusețându-ne
vântul cum ne coseşte.

Iarba mea, lumina mea, fetele mele
dăruiți acestui pământ genunchii și fruntea
și fiți sete adâncă-n statuile voastre –
iarba mea, durerea mea...

Bacău, 1968

CHIPUL DE AER

În moarte, cu somnul viclean și adânc
prin vechile porți de tăcere –
doar trupul rămâne și pleoapele plâng
și sângele pierde avere.

O reînflorire de cosmice văi
m-ajunge, mă prinde, mă doare
și-s numai mireasmă și numai văpăi
iar văzul și-auzul de soare...

Tu, unde ești carne din care m-am rupt
tu, pântec al lutului rece ?
Lumină-s și cântec în cerul abrupt
și timpul în mine petrece...

VEI ADORMI FRUMOASĂ

Vei adormi frumoasă ! Împrejur iarba
tocindu-și cuvintele. Și, amintindu-și
trupul tău visa-va frumoasele zile
năvalnicul sânge sonor

Și năvalnicul sânge sonor se va liniști
în râul său lung. Șerpii de patimă
se vor topi, glezne și coapse
cu iederi acoperindu-se.

Și vei dormi ! Iar timpul te va fura
trecându-te-n iarbă. Apoi un dans
desfrunzindu-se
un dans oprindu-se.

Și niciodată dedesubt mai frumos:
acolo rădăcinile tale înnobilând
nunțile de piatră, aurind
drumul celor ce vor veni să te vadă...

BALADĂ LA 1907

la 1907

Suntem aici, la marginea câmpiilor, dedesubt
încălzim ierburile, să crească
aici, pe unde trec pâraiele spre lumină
și le limpezim cu răcoare
noi, căzuții sub drumuri, la marginea satelor.

Vin spre noi zăpezile, apoi ploile și-i primăvară
vin rădăcini și ne sărută ochii
ne îmbrățișează și ne sug oasele, atunci e vară
știm că se coace grâul, că se seceră
și e un abur de pâine proaspătă și ni-e sete.

Suntem mulți și unii buni de nuntă
dar dorm c-o floare roșie pe piept
și murmură nume de femei, nume de fete;
sigur, e vremea nunților acum, e toamnă
și se culeg strugurii acolo sus, s-aud căzând gutuile.

Da, toamna e cel mai frumos anotimp,
toți au ce mânca, se cântă, fetele fug cu flăcăii
să facă dragoste; aici coboară vuiet de joc, iar noi
ne mișcăm oasele, le risipim, le adunăm, le risipim
și e, în satul nostru adânc un vânt de viață.

Atunci ni-e dor de clopote, ni-e dor de soare
ni-e dor de femei, ni-e dor de copii
ni-e dor de mame, ni-e dor de vite

ni-e dor de nunți, ni-e dor de botezuri
ardem de dorul vostru și adormim plângând.

Iarna, uneori, tresărim de gustul vinului–poate
amintindu-vă, lăsați să cadă câțiva stropi pentru noi
ne veselim triști, încălzim rădăcinile grâului
cu sângele nostru mărunțit și așteptăm
să coboare careva cu vești printre noi...

TEMERILE LUI ORFEU – 1978

I – DRUMUL SPRE TAINĂ

MICĂ ODĂ LA BACH

s-a scris cu drag
pentru Carmen-Maria

Fără de tine deseori mă tem
în zborurile nalte prin făptura
pe care-o port, și-n spaimă te rechem
cu sunet stins, cu încleștată gura.

Atunci, în sânge îngeri se adun'
cu aripi line îmblânzind plăcerea
iar cerurile mele se supun
și tainele își strălucesc averea.

Tron luminos, miresme împrejur
iar tu vibrând acolo-n transparențe
și lumi din tine izvorând, contur
esențelor topindu-se-n esențe

Din suflet păsări mari, de nevăzut
spre alte lumi pornesc ducând iubirea
și arde-în mine *Marele-Absolut*
iar tu mă aperi cu nemărginirea...

SEARĂ LUNGĂ

„... Nu-n deznădejde stă a mea iubire
Pe care-o port în inimă mereu:
În ea s-a strâns tot ce-i mai bun în fire,
Ca o comoară, şi-o păstrez cu greu... "
BYRON, „Tânguirea lui Tasso"

Seară lungă, lungă seară –
stau la pândă suflete
arbori nalţi de suflete
crengile cu suflete.

Seară lungă, lungă seară –
unde trec, pe unde trec
urmele de timp se trec
clipele în mine trec.

Bate-o taină-n sâmbure
sufletul meu sâmbur e
sufletul meu singur e –
seară lungă, lungă seară.

De poţi trece peste cer
de poţi părăsi un cer
te coboară-n al meu cer
seară lungă, lungă seară.

Prinde-mi rădăcinile
oarbe, sfinte vinele
pentru noapte ţine-le
seară lungă, lungă seară...

CĂTRE COPILĂRIE

pictorului Ion Murariu, cu prețuire

Departe de timpul dezlănțuit
sufletul mi se vrea poposit
sângele-mi se dorește izvor
de rugă la un petec de nor.

Tălpile-mi vor să alinte pământ
departe de asfalt și de necuvânt –
ah, necuvântul care mă piere
cu vicleșuguri și cu avere !

O, către copilărie un drum
la taina albastră, la caii de fum !
acolo un clopot de soare
acolo nimeni nu moare...

Zeu al înaltului, ochiul meu drept
mă face de rugă, mă face să-aștept;
zeu al adâncului, ochiul meu stâng
mă-ntunecă, mă face să plâng...

DINCOLO...

Un râu mic
un Acheron pitic
de la o vreme mă tot cheamă
să-l trec
să nu am teamă
dincolo de el să petrec
o veșnicie, două;

Zice: „Ție ți-e frică de necunoscut
de vremea ce plouă
ți-e frică de frică, de necuvânt
de cele ce nu-s pe pământ
ți-e frică de-un anume dor
de-al timpului veșnic izvor
ție ți-e frică de frică
de piatra ce nu se strică
ți-e frică de nerespirație
de nesfârșita stare de grație..."

E un râu mic
un Acheron pitic
iar dincolo, pe țărmur de ceață
statui din abur de viață
se mișcă trecând unele prin altele
frumoasele, înaltele –

Și, printre ele, m-am zărit
nerăbdător așteptându-mă, neliniștit...

LA STEAUA CANOPUS

...Și steaua Canopus frumoasă răsare
din lumi fără margini din margini de mare
iar stelele-n juru-i abia șiroind
își tremură drmul pe bolta de-argint

Și steaua Canopus tot urcă-n tării
dând viață celestă la aștrii pustii

căci raza-i e blândă, adâncă și nouă
și-n spații atomii luminilor plouă.

O ! steaua Canopus e-n vârful de cer
primind legănarea de-albastru mister
înaltul surâde minunii și tace:
acolo-i eterna și tainica pace

Și steaua Canopus coboară domol
iar stelele-n juru-i alunecă stol
o rană privirea-i și zâmbetu-amar
și lacrima arde în cosmic hotar.

Vezi, steaua Canopus topește-se lin:
o doare apusul și drumul puțin
iar zarea o-nghite și hăul o soarbe
cu-ntreg necuprinsul puterilor oarbe.

Ci mâine la ceasul de veghe vom fi
când steaua Canopus la fel va zâmbi
suind într-o viață senină din moarte
cu chipul de zee și rază de soarte.

Privește-o cum urcă și arde-n tării
frumoasa și mânda Canopus – și fii
mereu sub chemarea-i: căci ea numai ție
răsare iubește și moare și-nvie !...

Dakar – Senegal, 1976

2 – CÂNTECE DE PURIFICARE

VARĂ DE DOR

Se coace floarea teiului
când soarele se mântuie
înţeapă frunza meiului
şi-n sufletul meu cântu' e
ca nebunia macilor
pe valea cea de purpură
ce-ntinde drum lung magilor
când steaua-n cer se-mpurpură.

E timp de fagure avut
miresmele se caută
pe pajiştile de sărut
la ora cea de laudă
şi e un legănat frământ
cu veghea lor, petrecere
în timp ce-n mine bate vânt
spre clipa cea de trecere.

Tu taci ascunsă-n acel semn
pe spatele asinilor
cum stă vioara-n tainic lemn
sub lacrima luminilor –
şi iarăşi urc să aflu dor
să nu-mi apună sângele
nestinso, iarăşi fii izvor
şi patimile-mi stinge-le...

DULCE, PLEOAPA DE ZEE

„...La fântâna din răzor
apa toată-i numai dor..."

Bântuie-n sufletul meu
sufletul tău, femeie
precum în rana de zeu
dulce pleoapa de zee

Reînsemnându-mi pe scut
ora de piatră târzie –
și ce suav început:
zarea-i de veșnicie.

O, ce frumos cântă cer
peste taina albastră
și ce bun temnicer
carnea sihastră !

Niciodată, nicicum
n-o să moară tăcerea
iată-ne, iarăși tăcum:
sângele tace ca mierea

Căci e-n sufletul meu
sufletul tău, femeie
precum în rana de zeu
dulce pleoapa de zee...

O PRĂPASTIE AURIE

Ochiul tău e verde, ochiul meu
e verde ca zmaragdul și greu

Ochiul tău e verde și prinde
ochiul meu, cerească merinde.

Iată-mă după culoarea lui alergând
iată-mă la marginea aspră de gând.

O, și e o prăpastie aurie
și plânge pasărea după colivie

Și trec fantasme, ale mele, ale tale
grăbindu-se pe-a văzduhului vale...

Ochiul meu e verde și prinde
ochiul tău, cerească merinde...

LUMINA OCHIULUI MEU VERDE

Atât de tainic te-ai topit
în ceața năvălindu-ți chipul
iar cerul te-a primit robit
cum apei rob se dă nisipul –

Fără să vrei fără să poți
întoarce-o clipă doar făptura
ci ochii-mi te căutau hoți
te căuta flămândă gura –

În urmă rămânea un drum
pustiu cu urme de păcate
și ierburile-n dulce scrum
comori și taine îngropate

Și ceața-n zări se subția
precum un fluviu ce se pierde
și peste cer se-nveșnicea
lumina ochiului meu verde...

CEAMAIFRUMOASĂ

Ea era Ceamaifrumoasă
eu am fost Celmainebun
și astăzi iată cum apun:
suflet sânge spaimă joasă –
ea era Ceamaifrumoasă !

Eu am fost Celmainebun:
în genunchi rugam o piatră
inima-mi murea curată
și-astăzi iată cum apun –
Eu am fost Celmainebun !

Astăzi iată cum apun –
cine-o să mă plângă oare
ochii verzi de cer odoare
peste mine lin răsun' –
astăzi iată cum apun !

Suflet sânge spaimă joasă
m-au purtat prin cer prin iad
și-acum clipele mă scad:
suflet sânge spaimă joasă –
ea era Ceamaifrumoasă !...

DOMOLIREA UNUI CÂNTEC

Domolirea unui cântec
și trezirea unui iad
scarabeu de cer pe pântec
cu privirile-i de jad
totul intră în descântec
înspre suflet singur vad.

Trece luna amețită
după un cocor visând
este-o taină aurită:
într-un gând se naște gând
doar miresme și ispită
și odoare adunând.

Tu rămâi în depărtare
eu la margine de ieri;
fii de timp și de dogoare
de chemare și mister:
tu ești doamna domnitoare
stea împodobind un cer...

CANTATĂ

Minune ești ! și flăcări ard
în verde-a ochilor privire
și zboară timpul dinspre bard
intrând într-o hotărnicire
iar tu rămâi c-un veac târziu
și iarăși cred și încă-mi știu
puterile-mi nepotolite.

Minune ești ! și eu aș vrea
să-ți dăruiesc o veșnicie
păstrată în cântarea mea
și hărăzită numai ție
să-ajung o zi să te-ncunun
cu imnuri – ca-ntr-o catedrală
în timp ce tainele răsun'
pe bolți înalte de răscoală.

Minune ești ! iar eu, prin ani
n-am fost mai mire ca acuma:
ci, iată, mă năvale bruma
și totuși sufletul e dor
și totuși sângelui i-e foame:
nu mă lăsa suferitor
la pomul cu-aurite poame !

Minune ești ! și flăcări ard
în verde-a ochilor candoare
iar timpul pleacă dinspre bard
și cade-o palidă ninsoare

și e târziu și steagul meu
se clatină-n câmpia mare –
din cer lipsește Dumnezeu
și cade-o palidă ninsoare...

AH, IARĂȘI TÂNĂR

cu prietenie lui Dinu Ianculescu

...Și iarăși tânăr pe aceste dealuri
învăluit în mantie de ger
croind cutezătoare idealuri
spre ce mister ?

Ce vreți voi arbori dezgoliți și voi
rotunde piscuri cu-albăstrimi de nea
de-mi creșteți amintirile puhoi
la care stea ?

De unde vin atâția lupi deodată
țipându-și colții, ochii arzători
spre-ntâia mea iubire preacurată ?
Ah, sărbători !

Cum s-au retras pădurile în ceață
luând cu ele chipul meu de-atunci
cum s-a tocit privirea-mi îndrăzneață
o, ani–porunci !

(Ce corbi frumoși se tânguie deasupra
râvnindu-mi trupul și lumina lui
pândindu-mi pașii cântecele umbra
ce corbi tehui !...)

Ah, iarăşi tânăr pe aceste dealuri
– de neatins tăria mea de foc –
păstrând acele sfinte idealuri
şi-un alt noroc...

PE VALEA MIRESMELOR

Atunci, aici, vântul, aici
ca un arbore în destrămare
sărutându-te, o, minunato
şi era o cădere, o înălţare.

Vântul, dragostea mea, vântul
dansa cu tine, dansa frumos
şi nu simţeam, nu simţeai vântul
între noi doi pumnal melodios.

Aici, pe valea miresmelor,
te-ai dus pe o punte subţire,
într-o răcoare fragedă te-ai dus,
iar după tine ochiul de mire –

neregăsindu-te ochiul de mire...

Valea lui Lal, 1975

BOCET DE FIU

„... Au murit cei ce văzură bizonii
și nu mai sunt bizoni..."
SANDBURG

Tată al meu bunule
fumule
îți mulțumesc pentru, culori pentru sunete
pentru ploi, pentru ierburi senine
pentru crucea care crește din tine

Ce frumos dedesupt !
acolo-n țărmul abrupt
izvoare așteaptă-n tăcere
și coroane și săbii și sceptre
iar deasupra ale neamului vetre

Tată al meu ! auzi-mi din ceață
cântecul și rodește-mi dorul de viață
e un vânt de veac răscolindu-mă
tată al meu bunule
fumule...

JOCUL DE PĂMÂNT

Vă-aud mereu în marile tăceri
cum respirați: întinderi vegetale
păraiele cum duc din voi păreri
și vânturi, iarna, repetând rafale.

Vin către voi zăpezi și ploi de vară
vin rădăcini la ochi de piatră-adânci
și arde stins o jertfă tutelară
din voi care stați împușcați, pe brânci

Și sunteți mulți, iar unii buni de nuntă
izbiți de-o floare roșie în piept:
rămâne-acolo pururi toamnă cruntă
și clopotele în zadar le-aștept:

Nu vor mai bate-n tângă spre altare
ci, doar în frunze, în șoptiri de vânt –
în albele cetăți de înălțare
așează țara chipul vostru sfânt.

Veniți, sosiți în miezul nopții mele
în marș de luptă tihna-mi asaltați:
sunt eu urmașul gloatelor rebele
intrați în suflet, mă purificați

Intrați în sânge, -n jocul de nuntire
în jocul de pământ și de botez
mă-mpătimiți, mă-nnobilați în fire:
eu vă veghez !

O, cum vă-aud în marile tăceri
cum respirați: întinderi vegetale
suind mereu din neuitatul ieri
și bocetu-mi ia ton de osanale !...

FRUMOS E PE PĂMÂNT

Frumos e pe pământ, aici, frumos
ca pe un țărm de vară despletită
când viețile se coc armonios
iar moartea stă-ntr-un sâmbure pitită.

Acolo,-n cer, trec stelele visând:
sunt ochii celor duși prin veacuri multe
toți pământeni cu zborul rând pe rând
ce gândurile-ar vrea să ni le-asculte.

Acolo spații reci, tăceri de timp
cu ăuiri de sfere-n alungare
și fiecare-i zeu într-un olimp
cu nașterea mereu în destrămare...

Oh ! ce frumos e pe pământ, frumos
pe calea noastră de iubiri flămândă,
când viețile se coc armonios,
iar moartea stă-ntr-un sâmbure, la pândă...

FÂNTÂNĂ DE VEGHE

O fântână de sete, o fântână de sare
O fântână dintr-o lacrimă mare

O fântână de veghe, o fântână de rază
din mulțimea de fântâni mă veghează.

Ochi al adâncului din o mie de vieți
o fântână cu șapte peceți

De dincolo de moarte, de sceptru ucis:
o fântână cu pleoapa de vis

De gură flămândă, de suptul sărut
o fântână cu dorul durut –

O fântână de sete, cu-adâncuri amare
suflete, pentru tine în așteptare...

ÎNTOMNARE

Se-adună toamna peste pașii mei
ca aur sterp stau frunze-n risipire
coboară cerul peste munții grei
ca într-un paradis de rătăcire.

Tu unde ești ? Sosește-mă curând:
e-aici izvorul unei morți frumoase
un aer de tăcere și de gând
pădurea stă cu săbiile scoase.

Aici sărutul să-ncunune-n dor
trecerea lină-a sângelui spre rece:
în jos va fi un zbor, în jos un zbor
la tainele, spre care totul trece...

CLIPĂ SUSPENDATĂ

E toamnă, vezi, mă înțelege bine:
eu mă despoi spre a rămâne pur
mă curăț de splendori și de rugine
cum toate se purifică-mprejur.

Tu ești lumina fără încetare
tu ești puterea fără de răgaz
ci, toamna asta știe-a așteptare
să-ntunece răsura din obraz.

Rămâi frumoasă pentru ziua-aceea
când, ca o frunză, te vei face vis
când va cădea din cer în humă zeea
asemenea cocorului ucis.

O, și va fi o clipă suspendată
iar aerul încremenit cleștar
o clipă fără capăt niciodată –

spre Dumnezeu un drum fără hotar...

DE IUBIRE ȘI MOARTE

„Nici o dată toamna nu fu mai frumoasă
Sufletului nostru bucuros de moarte..."
ARGHEZI

... O, ce vreme adâncă ! ce octombrie pur !
dinspre suflet mireasmă către jur împrejur –

E o pasăre-n ceruri, ca o veghe în vis
o cetate-n adâncuri, răstignit paradis –

Se aud, se aud ierburi în adormire,
peste ele femei dezgolite-a neștire –

Amețiți de chemări de iubire și moarte,
oameni intră în timp, timpul intră în soarte

și-i o ceață vuind, e o ceață prin care
năzuind, risipind, trecem spre depărtare...

O REVEDERE

„...Numai omu-i trecător
pe pământ rătăcitor..."
EMINESCU

... Primește-mi, iar, pădure-ngenuncherea
sunt fiul tău și, iată, mă adun
la mângâierea
ce mă purifică, mă face bun.

Sângele meu e-al verii pe sfârșite
ascunse doruri se topesc: frunzar
nepotolite
vechi patemi iar zâmbesc amar

Și ca un val părerile de rău
o lacrimă sperând, ușor mă sună
spre care hău
din drumul anilor – furtună ?

Pădure-n toamnă, gând împodobit
cu ale cerului odoare !
cum s-a topit
puterea mea, ce iute trecătoare !

Doar tu, nestinsă-n rădăcini, ivită
ca o minune-ntinerești etern
împodobită
cu fiare, păsări, gâze ce se cern

Și mă primești cu limpede izvorul
și sfâșierii te opui alin
năucitorul
adânc al tău ! aș mai trăi puțin...

O, dăruiește-mi ritm, reînfrunzire
pădure, pune-mi mantia de dor
e fiecare ceas o despărțire
o, nu-i ușor...

Mărgărițești,
septembrie 1977

ASEMENI MAGULUI

se închină lui Lucian Blaga

În lumina mea uneori am greșit
asemeni magului chinuit de-ntrebări
de căutări obosit
de necuprinsele, mereu, depărtări.

O, să alergi, să descoperi pământuri
ori un astru mirabil, sau afunduri de mare

zidit să fii din frământuri,
fără de timp ghicindu-te pe zare

Să te găseşti între culori sunând
şi între sunete cu strălucire
în vârf de gând
să fii tu purtătorul de iubire

Să arzi pe un altar, ca răstignit
şi – nesupus la boaba de-ntuneric
să ai sortit
un zeu a fi în mecanismul sferic

Să poţi zâmbi acelora învinşi
tu, ce le-ai fost de-o umbră şi-o armură
să duci prin inşi
iertarea ca putere şi măsură –

Ah, multe semne nu mi-au izbândit
asemeni magului chinuit de-ntrebări
de căutări obosit
de necuprinsele mereu depărtări...

TIMPUL JUDECĂTOR – 1982

CHIPUL POETULUI

Se închină lui Léopold Sédar Senghor,
la aniversarea a 90 de ani

Porți semnul pe frunte: cicatrice de stea
lucind în bătaia timpului, podoabă
din lupta cu toți, din lupta cu tine;
o acvilă de aer pe umăr: veghe
iar pe buze gust de furtună, sângele
luminând tristeții
memoria adânc biciuindu-o.

Înalt e Muntele ! Pe ce urcuș, în care toamnă
te vei opri, pe care stâncă sihastră ?
Acolo, departe, în urmă, pașii tăi de neșters
legănătoare lanuri de fete la cânturile tale
pârguindu-se, ca sub Soarele–Domn
așteptând venirea bărbaților, dragostea
într-un anotimp de semințe.

Unde sunt bucuriile tale, Profet și Mag ! ?
Ochii, misterizând ca doi aștri
doruri și spaime ascund
vorbele: mânie și binecuvântare
mâinile-ți arătând mulțimilor calea:
o zare mereu mișcătoare, aurora perpetuă
iar tu spre ea, Neînvinsule !

(Novembre îți pune pe umeri toga de ceață
ci, tu înalți auritele steaguri pe țărmur de vis
chemând păduri înmiresmate-n pustiuri
și păsări de imn; fericite corăbii plutind
pe fericitele valuri, pierind pulberea întunericului
lumea – ocean cu frunți miriarde –
nimbul puterii cucerindu-și-l).

În urmă-au rămas: iarba de foc
târâtoarele ascunzându-se-n smârcuri
miasmele iadului otrăvindu-ți carnea
pașii sângerând
în dușmănoasele pietre de timp, iar acum
la marginea întunericului destrămat
sufletul tău hăulind.

(O, dar apoi, ce hoinăreală sublimă
ce petreceri cu vin și femei în Țara Cuvintelor
ce desfrâu al armoniilor de sunete și
ce procesiuni magnifice la porțile Visului !
o, și ce dureri ale facerii, ce lumini
înflorind pe zări și în carnea de patimă
Învingătorule !...)

Celor de față și, mai ales celor care sosesc
– bănuiții în duhul abia bănuit
nevăzuții care ne devoră încet – lor
dezvăluie-te cu știința durerii, miez
gingaș al slavei; este timpul zămislirii
statuilor: fii ochiul veșnic bântuitor
în bronzul fără de trup.

Înțelepciunea – semințe de cântece –
e ultima cunună cu care
asemenea prinților, te împodobești;
cine se teme de cuvinte: de Soare se teme
de mișcarea Pământului !
o, Cuvintele ! tobe aprinse, iar tu între ele
cu gust de furtună pe buze !...

Dă-mi chipul tău ! Acum și pururea
pașii mei –pașii tăi- prin pustie, pe ape
spre Munte drumul suind
și popasul în marele pisc și mulțimile
auritele steaguri desfășurându-le
dureri și tristeți înnobilând –

dincolo de cuvinte, ivindu-mă...

București, oct. 1996

CA UN MUGURE STRANIU

Prima ivire atunci, departe, în copilărie:
trupul fetei gingaș, chipul palid și dulce
sufletul meu se-arăta ca un mugure straniu
și învăpăiat !

Ca o plutire abia, grav înclinată spre stingere
încă mai pâlpâie, încă pură și tainică vreme:
unde ești frumusețe inima mea mângâind
întru durere ?

Cărui adânc străjuiești, stea fără nume și zare
cine ochii-ți adună, sufletul cine ți-l bea ?
Oh, și e timpul să plec, imnul să cadă-n genunchi
rugă târzie...

DESTINUL CIOCÂRLIEI

Pasărea face dragoste-n zbor:
acolo țipătul ei de fecioară
bucurând înaltul
și-adâncul ce o împresoară.

Ea se hrănește cu aer
ea bea apă de aer
ea are cuibul de aer
într-un copac de aer.

Doar când e chemată pe pământ
devine foc și durere
totul în jurul ei se aprinde
și, singură, piere.

Ci, gușa îi palpită încă
până ce soarele apune:
e cântecul cel mai frumos
ne-imn și ne-rugăciune...

LOCUL DE TAINĂ

tot pentru Emmi, cu dragoste !

Această vară care se sfârșește, aceste păsări
care pleacă undeva
acești copaci care ne privesc. Amintește-ți
locul de taină: sângele freamătă iar –
o, înserarea !

(Tăcut sta Muntele și tu la poalele lui
minunato, adânc chemându-mă;
durerea se îndulcea de timp:
neprețuit în caratele-i multe
sufletul tău.

Nicicând nu voi mai trăi clipele
asemenea veșniciilor, ușor luminoase; cu tine
drumul se îngusta, se îngustează; sus
un cor de păsări așteptându-ne
în adorare).

Ah, această vară care se sfârșește
aceste păsări care pleacă, acești
copaci melancolici ! Tu ești asemenea focului
mistuitoareo ! și sângele învins
îngenunchează...

ȚĂRM ÎNGÂNDURAT

Lin e nisipiul ! și iarăși
valul alunecă blând
iarăși s-apropie seara
iarăși o moarte, curând –

Unde ești stea de mărire
zare a mea de orând
clopot albastru și tainic
margine calmă de gând ?

Ce-i nesfârșirea în clipă
care se mistuie stând ?
fraged e miezul tăcerii
dulce mireasmă arzând !

O, liniștirea, o, somnul
ce stăpânește trecând !
clopot albastru și tainic:
valul topindu-mă blând...

SATUL UITAT

se dedică artistului Ion Vlasiu

Încă ne mai așteaptă acolo satul de leagăn;
seara mai ales ne așteaptă: lumini mărunte
voci domoale somnul ca o pasăre lină:
legănătoare lumină.

Satul uitat, cu oameni săraci dar frumoși
cu glas de clopot vestind nașterea
începutul de nuntă și ultimul drum:
amintire și fum...

Nu-l căuta pe priporul știut: valea de secetă
s-a topit, dealul cu bruma de oi uitării s-a dat
acolo oamenii alții și cântece noi:
nu te uita înapoi !

O lacrimă pentru cei dinainte ascunde-o;
noi am rămas într-o copilărie de sunete
ce vine spre noi cu toamna de-a-înotul:
o, fără întoarcere totul...

TRISTII

lui Publius Ovidius Naso,
primul mare poet al
spațiului românesc

I

(...Nefericirea Poetului cuprinde în sine
toate durerile lumii și încă
iar el se sfâșie adânc, mereu mai adânc
până în miezul ființei
și sângele lui păstrează otrava
ce se preface, apoi, în cristalul cuvintelor
cuvintele-i care susțin cerul
și stelele cerului –
și, așa, Poetul e un stâlp de cer.

Fericirea lui: bucuriile lumii
și mai ales *Iubirea*
cu miile-i de chipuri și înțelesuri
și, astfel, suntem asemenea zeilor
și, asemenea lor
supușii greșelilor
fără de care
glasul trecerii noastre ar fi
fără de urmă...)

...Astfel părăsea El nu doar colțul de rai:
rămânea acolo *Iubirea*
statuie cu ochi de timp;
El se născuse spre a-i da chip
spre a o împodobi cu minuni
spre a-i învăța pe oameni
tainele sale.

Ci, zeii altfel au hotărât:
anii Poetului se cereau în aspre pământuri;
în urmă-i rămânea dragostea pentru-o femeie
steag trist !
iar El pleca să fericească în sunete
neștiutele țărmuri
de la Marea Furtunilor...

II

Deseori, fericit de singurătate
gândesc la Ovidius
bărbatul de cântece mari
melancolizând totul în jurul său

și Pontul Euxin făcându-l
cetate tristeților sale.

Năluca lui m-ajunge iar și iar
din ceață întruchipându-se:
sălbăticit la chip, hirsut
îndurerat și dârz și dipserat
topindu-se în dorul după Roma
și așteptând.

Harfă și om în largi singurătăți
– în suflet mari tăceri amenințând –
El face-un semn și păsările cântă
El spune-o vorbă vântului și-l stinge
coboară steaua-n lacrimă și mâna
o-nalță către suduri, așteptând.

N-a fost o Mare c-un Poet mai mare
– amarul fiecare hohotindu-l
și tristiile toatele spunându-și
în triste versuri, întristate valuri –
n-a fost o Mare c-un Poet mai mare
strămoș de cântec și de nemurire...

III

Aici stă El: o veșnică plutire
ființa lui mereu spre tinerețe
El, care a cântat îndrăgostiții
împodobindu-i cu minuni eterne

Aici stă El, pe care doar talentu-i
l-a condamnat; – să mori slujind virtuții
și luminând prin cânturi nemuririi –
destin fără de care nu se poate !

O, voi, care la țărmul Mării noastre
sosiți, aduși de drumurile lumii
opriți-vă la amintirea celui
care-a murit, Iubirea premărind-o.

E chipul său în bronzuri de cuvinte
cuvintele-i sunt bronzuri vuitoare
și legănat e ceru-aici, deasupra
și legănată e puterea Mării !

O, nu vă fie greu a-L pomenire
pe marele Poet, a-i spune gândul
și a-i chema odihnă pentru suflet
aici, la Pontul Euxin și-n ceruri.

N-a fost o Mare c-un Poet mai mare:
El e de aer împrejur, Iubirea
e-n toga lui de stele – cerul getic –

de slavă cântec veșnic lui Nasonis...

DRUMUL SPRE MUNTE

Drumul începe din sămânța căzută-n pământ
(sămânța din altă sămânță) și încet

se înfiră sub zare;
oricât altfel s-ar vrea, *drumul începe*
dintr-un miez de dragoste și se înalță arbore
iar în depărtare Marea
vuindu-și puterea și veșnicia.

Apoi drumul se-ndreaptă
spre Marele Munte, drumul ca un abur
ca un șarpe, lin prefăcându-se-n cântec
prin inima ierburilor trecând
simțirea arzând-o
ca o coasă în șuier, iar în urmă
Marea vuindu-și puterea și veșnicia.

(Neștiut și ciudat începutul drumului:
atunci și nu *altădată*
și apoi pe valea de cer purtându-te;
neștiut și sfârșitul acestuia:
dedesubt taina sângelui, deasupra steaua
și pașii neobosind
iar sufletul plin de pofte mereu)

Spre Muntele de taină drumul aleargă
patimi topindu-le, iar de jur împrejur
câmpia faptelor fiecăruia –
nu vă uitați înapoi ! sfârșitul doare
asemenea înjunghierii; în urmă cetățile ard:
scrum și uitare; *amintirile sunt sărbători*
ale drumului-înainte.

Departe, aproape, aici, acolo Muntele de taină:
nu vă uitați înapoi...

PLECAREA POETULUI

ne-uitându-l, pe Mihail Sabin

Vă amintiți ? În acea toamnă
ne-a părăsit un prieten: pasărea de cer
i-a luat sufletul în plisc, ducându-l fruct roșu;
atunci o femeie
a plâns toate lacrimile
iar greierii pământului au tăcut)

(Deci, sub o piatră s-a mutat omul
cu multe sale nespuse
și umblă vorbă că în septembrie, acolo
se-aud melodii stranii și
în oraș în acele zile plouă tăcut.

Vă mai gândiți la poetul frumos și sentimental ?
Fuma îndelung, noaptea bea cu prietenii
și-ades recita versuri ciudate
din cărți străvechi:
atunci privea la o stea, nouă ascunsă...

Precum o taină-a fost plecarea lui:
(sufletul meu a îmbătrânit cu un cer;
de-atunci ades mă-aplec la cele-ascunse)
s-a dus dar ne-a lăsat zălog
tăcerea gravă-a cântecelor sale...

ÎN ALTĂ VIAȚĂ

lui Petre Ghelmez, cu prietenie

În altă viață, îmi amintesc, o femeie tăcută
mă-nconjura cu miresme a închinare;
zidiri pe țărmul imenselor ape – chipul meu
între ele, trandafiri în preajmă:
o armată de corole clătindându-se.

Fumuri de jertfă, preoți și cântări împrejur
și fecioare sărutându-mi trupul veșnicit, iar eu
în mine, uimindu-mă de nemișcare:
zile și nopți orgii, desfătări sângeroase –
chipul meu în piatră, iris imens.

(Câți dintre voi ați trăit în vremea aceea ?
Pulbere-s toate, vaiere-n vânturi, desmărginire;
pașii pe cer, printre stele, trag urme
asemenea plugului biruitor peste altare
peste câmpiile asire...)

Credeți-mi tonul tristeții, destăinuirea;
cărțile vechi vă așteaptă, martore sfinte:
trist, o femeie atunci mă-nconjura cu iubirea-i
fumul de jertfă mă-nfiora, timp fără timp
dăinuire eternă...

STRUGURE SINGUR

Aripi de cântec am eu, fericitul
păstrător al icoanei ferecată în melodii;
păsări de cer: tâmplele mele
cuvântul: strugure singur călătorind peste vii...

RĂSUNET ALBASTRU

Peste munți, peste văi trec valuri
de clopote, asemeni unor turme zburătoare
albastre dangăte, bangăte;

Pădurile ascultă și ierburile
păsările se închină sunetelor de neoprit:
albastre dangăte, bangăte;

Trece moartea, Doamna domnitoare
coroana ei freamătă stins după
albastre dangăte, bangăte;

Unde te duci, unde mă duci, frumoaso
femeie înmiresmată de timp, călare pe
leneșe dangăte, bangăte ?

Clopotnițele-s goale, clopotele au plecat
să mă vestească în cer și în pământ:
melodioase dangăte, bangăte
dangăte
bangăte
baaang...

ZODIE FASTĂ

Va veni iarna, *Constelația Vărsătorului*
va arde-n zenit, ușor înclinată
spre a se naște cei generoși
sentimentalii, adânc visătorii
o, mai ales adânc visătorii !

Atunci sevele din izvoare zeiești
vor sui în bărbați
iar femeile vor aștepta dezlănțuirea:
dornic de semințe sângele lor
o, sângele, sămânță nepereche !

(Ca o spirală fără de moarte
e cântecul: rădăcina-i în mine
vârful în inima zeului
floare de aur și armonii
de aur și armonii !)

Și, ușor, Vărsătorul va coborî
înspre abisuri durerile spaimei;
se vor naște prunci cu semnul luminii
carnea se va îmblânzi și sufletul –

o, trecerea, trecerea...

GÂND ÎN DECEMBRIE

se dedică poetului Ion Horea

...Și se-adâncesc noi chipuri în chipul meu diurn
precum, nebănuite, inelele-n Saturn
nestinse patimi iarăși – fruct aspru – mă culeg
în spaima mea de spaime din sângele-mi întreg
iar clipa mă subție, umbrindu-mă cu-ncetul
și din adâncul tainei își face drum regretul

Cel strângător de imnuri, de bocete și ode
iar căile, ce sumbre la naltele golgote
și-mbietor, acolo, stă pomul de tăcere
cu crengile de piatră, cu fructele de fiere:
eu sunt ca magul care tăcut și-aprinde steaua
din propria-i lumină când, potopit de neaua...

(Decembre stă-n pierirea de început și încă
e prag de amuțire în lacrima adâncă
e țărm alin de seve, culcuș întremător
la fiara ostenită topindu-se de dor;
Decembre intră-n suflet: apus în răstignire
când ochiul zilei cade la piatra de iubire)

Ce fastuos pe umeri mantia-i aspru gri !
— Decembre mi-o aduse când visul se-nnegri –
și iată: chipuri alte în chipul meu diurn
precum, abia simțite, inelele-n Saturn
și sunt ca magul care tăcut și-aprinde steaua
cu propria-i lumină când, potopit de neaua...

AURITE, STINDARDELE MELE

în amintirea lui Iulian Antonescu

Soarelui mă rog dimineața și seara;
atunci gândul meu e adânc și limpede
pașii timpului lini-dureroși, în ochi
zări boreale, pe cer aurite stindarde
norii
și mă dilat, cu veșnicia cuprinzndu-mă.

Și zic: „Binecuvântă, Părinte al marii lumini
pământul acesta, mângâie-l, dă-i semințe
ca unei femei dornice de rod
cuprinde-l în pânza legănătoare a ploii
și puls viu pune în brațele fiilor lui
și dă-i eternitate, dă-i
bucuria nunții mult așteptate
și dă-i durerea facerii..."

(Veniți la porți
alergați la intrarea-n Cetate:
acolo de pază, eu !
săpați fântâni spre apa cea dulce: eu !
fructe de dragoste și mânie din umerii mei
iar șuvoiul acesta de aur
din inima mea ivindu-se;
veniți la porți și dincolo de ele
căutați-mă !
Nobil chip, veți spune
încrâncenat și bun

aspru și surâzător
puternic și duios:
bun pentru viață și moarte !...)

Și mă rog Soarelui dimineața și seara
asemeni femeilor și bărbaților mei;
aici la răspântia vânturilor trebuia să fiu
să rămân !
Aici, de taină, dedesubt și deasupra
iar pe zări, aurite, stindardele mele...

LEGĂNARE ETERNĂ

Pădure în toamnă: un cor de culori
început de tristețe;
păsări se-ascund în vocile stinse
câinii pământului tac –

Trece un vânt, o eșarfă de cer
peste căile noastre:
ne gândim ne e frică, ne aplecăm
la mormântul de cântec –

Tu mai stai încă necuprinsă de fire
și topești mari visări;
nălucire, ți-o spun, toamna-i în noi
sărbătoare diurnă –

Te grăbește, frumoaso, înflorește acum
o, târzie plăcere !
fum vom fi, frunze în vânt
legănare eternă...

JOCUL DE-A MOARTEA

Domnului profesor Alexandru Balaci

...Şi era o vale frumoasă spre norduri
şi păsări luau vara cu ele, tristă desprindere;
pâlcuri de arbori şi stânci adormite
iar în faţă Muntele în ceaţa lui aşteptând.

(Cum e moartea, când se-ntâmplă, cum ?)

„Curând vom ajunge acolo, la Cantonul
Pădurarului, spuse femeia; era tânără
şi sângele meu spre ea; vom fi numai noi
şi vom fi zei–dumnezei atotputernici !"

(Cum e moartea, când se-ntâmplă, cum ?)

Deasupra o pasăre plutea pe umbră ei
de nelinişte ne îndepărtam, alte dorinţe;
oraşul bubuitor departe; aici nemurirea
în fiece arbore şi pitici prin râpile galbene.

(Cum e moartea, când se-ntâmplă, cum ?)

Şi amintirile
peste suflet sunau ca ploile
iar femeia avea ochii imenşi
spre *dincolo* cerându-mă.

(Cum e moartea, când se-ntâmplă, cum ?)

Numai noi pe drumul neîntoarcerii
şi arbori cu fructe roşii atârnând
şi ea mă trase după sine între marile ierburi
asemenea sălbăticiunilor fără de teamă !

(Cum e moartea, când se-ntâmplă, cum ?...)

LE JEU À LA MORT

À monsieur le professeur Alexandru Balaci

... Il y avait une douce vallé vers les terres du nord,
les oiseaux emportaient l'été sur leurs ailes, triste
déchirure,
des bouquets d'arbres, des rochers assoupis,
devant nous la Montagne patiente dans ses brumes.

(Quand vient la mort ? Quelle est-elle ? Comment... ?)

Bientôt nous serons là-haut, près du Canton
du Forestier, disait la femme; elle étais jeune,
mon sang vers elle; nous serons seuls,
nous serons tout-puissants, dieux suprêmes !

(Quand vient la mort ? Quelle est elle ? Comment... ?)

Là-haut deux oiseaux sur leur ombre planaient,
de plus en plus lointaine l'inquiétude, d'autres désirs;
derrière nous la ville grouillante; ici l'immortalité
dans chaque arbre, et des nains dans les ravins jaunes.

(Quand vient la mort ? Quelle est elle ? Comment... ?)

Sur l'âme les souvenire
s'éteignaient comme les pluies
tandis que la femme ouvrait ses yeux immenses
m'appelant au-delà.

(Quand vient la mort ? Quelle est elle ? Comment... ?)

Nous seuls sur le chemin de non-retour
et ces arbres où pendaient les fruits rouges
et la femme m'attira vers elle parmi les hautes herbes,
pareille à la sauvagine, sans crainte !

(Quand vient la mort ? Quelle est elle ? Comment... ?)

(Traduit du roumain par Annie Bentoiu)

GÂNDIND LA LUME

lui Zaharia Stancu in memoriam

Aici, între marile ierburi, gândesc la lume:
trupul meu odihnindu-se, sufletul, nu !
aici un freamăt de viață-ndelung.

(Tu, cel nevăzut, care mă respiri și mă însetezi
tu, cel din sângele meu
neodihnitule până la marginea ta
pătimașule, pismătareț pe aștri, pe drumul acestora
timpul te-adună, făcându-te bob nevăzut
flămândule de taine !

Cui să dăm vama târzie, steagul de abur
iar închinarea la care fără-de-taină ?
Și până când întrebarea de sânge ?
Din marile orașe se-aud cântări de secol
de dragoste calpă, iubiri la comandă
iar acolo, departe, încă războaie:
se moare pentru-o rază de lumină
pentru o fărâmă de pâine
acolo se intră în veșnicie pentru culoarea chipului
pentru dorința de aer
pentr-o iubire !...
Ce zei–dumnezei sunt norii aceștia
spre cine surâd și care ochi nevăzut
îi îndeamnă, răcoarea lor pentru cine ?...)

Aici, în marile tăceri, de ierburi cutreierat
de întrebările lor; se aud rădăcinile adânc

între glorii trecute;
Poetul rămâne semnul de veac
mereu înnoindu-se, prăbușindu-și statuile oarbe –

eu sunt cel care se întreabă, întrebându-vă...

VERS DE TOAMNĂ

Plânsul dezlega în urmă
o cohortă de fantasme
(între ele cea mai mare:
umbra ta pe-un gând călare)

Când pădurea se desfiră
ochiul meu se limpezește
(intră în irisu' lui
auriul visului)
Peste apa frunzei large
zâmbetul încet cutează
(unde-i, oare, clipa sfântă
cine bine-mi-o cuvântă ?)

Să rămâi așa incertă
ca un fum, ca o părere
(trece toamna-mpodobită
cu miresme de ispită)

Plânsul, iată, se topește
azurind în vânt de seară
(fii statuie-ntre statui:
ceață-n ceața lor să sui)...

COPILĂRIA CARE NE VEGHEAZĂ

Dreptul iubirii și-al morții: copilăria ! Deasupra
Zodia Vărsătorului pândindu-mi pașii
sufletului și foamea de dragoste
copilăria ca un cățel credincioas
iar șoaptele și-alinturi departe, în urmă.

Acolo aerul fraged: copilăria
ca un colind licărind la fereastră
acolo munții se topesc asemenea
poveștilor, copilăria de sunete:
cer sărac și fete desculțe.

(Apele lumii, lungile drumuri, stele străine
peste zarea de zări păsări de fier ducându-mă
oameni de altă culoare și fiicele lor zvelte
– o, frumusețe, chipurile tale străine ! – departe
copilăria, valea de cer, urmele dragi)

Dreptul iubirii și-al morții, mereu reîntoarcerea:
eu sunt cel alungat, copilăria
punându-mi cununa durerii;
cine să-mi pască turmele albe, turmele negre,
o, laptele proaspăt la buzele muribundului !

Copilăria, gândul fără de nuntă
acolo războiul: femeile ucigându-și sângele
de uitare, făcându-l, dreptul iubirii
și-al morții: o cruce ! copilăria
din mine desprinzându-se, bărbat ivindu-mă...

Apropie-te, vale de cer, cuprinde-mă
alină-mi sufletul, lungile spaime
adoarme-le, aer fraged spre mine, copilăria
şi munţii topindu-se, iar Zodia Vărsătorului
mereu înclinându-se...

CA O PIATRĂ VIE

Înfricoşată inima mea
piatră vie dată de-a dura
peste alte pietre vii palpitând
cu muşchi verde-cenuşiu peste zbaterea lor
inima mea mereu dată de-a dura
dată de-a dura.

Soldatul Nord şi Soldatul Sud
cu mâini neobosite, zi şi noapte
noapte şi zi îşi trec unul altuia
inima mea de-a dura peste alte inimi
mirându-se de viaţa acesteia
plictisindu-se.

De spaime somnul meu
şi ninge cu capete reci
cu ochi pustii, cu braţe neperechi
ninge din pământ către cer
ninge cu suflete.

Până când inima mea, până când
râsul Soldatului Nord
chinul Soldatului Sud... ?
spre a nu fi drumul ultimul drum...

V – HERALDICA IUBIRII

selecție din: *Sonete*, Ed. Cartea Românească – 1983; *Pasărea de cenușă*, Ed. Cartea Românească – 1986; *Clipa eternă*, Ed. Eminescu – 1988; *Dorador*, Ed. Orion – 1997.

... la început ideea de iubire
precum lumina aburea în fire
neliniște vibrând în elemente
visând la bucuriile absente
chemând împreunări dorind a fire
la început ideea de iubire

(...și noi ne-am căutat prin vremi de-a rândul:
te bănuiam te-apropiam cu gândul
te desenam recunoscându-ți mersul
și-mpodobeam cu tine Universul
fără-de-chipul tău în mine-avându-l
și noi ne-am căutat prin vremi de-a rândul...)

Iubirea-i axul cerurilor toate
în mari nuntiri cu muzici peste poate
un semn al ei și lumi cu lumi se-adună:
idei dansează hăurile tună
stele-n ghirlande leagănă-se roate
iubirea-i axul cerurilor toate...

SONETE – 1983

I. MONOLOG MELANCOLIC

– „Soyez béni, mon Dieu,
qui donnez la soufrance
Comme un divin remède
à nos impuretés
Et comme la meilleure
et la plus pure essence
Qui prépare les forts
au saintes voluptés !..."

BAUDELAIRE
(*Les fleurs du mal, „Benediction"*)

SONETUL I

Mă lumineze chipul tău ! şi altul
mă voi afla; asupra mea întoarsă
privirea ta: te-aştept cu şoapta arsă
spre a-mi sosi din piscul tău înaltul !

Credinţa-mi sui mai tare ca bazaltul
şi voia pe-ndelung de clipe stoarsă:
puterea ta asupra-mi o revarsă
la-nveşnicire să pot face saltul.

De n-aş fi eu nici Tu n-ai fi nici cânturi
nici armonii de lumi unduitoare
nici Timpul domn pe multele Pământuri –

Și iarăși strig: desfă-te Frumusețe
din întuneric vino și din soare:
vor sângele și ochiul să te-nvețe...

SONETUL II

Genunchii fragezi ca-ntr-un pisc lumină
călătorind – un aer de dorințe –
împerechind acele neființe
ce-mpodobesc a cerului grădină.

Lungi așteptări și spaime ne-credințe
le desfirai topindu-le: o fină
și nevăzută moarte – ca o crină
găsindu-se căzută-n umilințe.

(O, cum visam la marile imperii
de frumusețI și năzuiri ca-n lupte
la marginea dinspre apus a verii

Îmi înfrânam pornirile abrupte
iar imnul sta-n genunchi slujind tăcerii
fără a vrea din glorii să se-nfrupte...)

SONETUL IV

Un dans e totul: ritmuri și durere
rotiri drăcești în cântece de luptă
iar eu năuc jucând cu fața suptă
un dans al vieții ca să nu dispere

Cel suflet – ca spirală ne-ntreruptă
un dans vârtej – a sângelui avere
uitându-şi setea brava lui putere
la secolul cu panta grav-abruptă

Un dans-pământ în omenească fire
peste un dans ce nu se mai aude
deasupra stând un dans-nemărginire –
Mereu în el: delir şi cutezanţă
şi ne-simţirea oboselii crude
şi ca un dinte vârful de speranţă...

SONETUL V

De nu m-aştepţi la cine mă voi duce
şi ce înalt mă va primi în sine
iar vocea ta de n-o întorci spre mine
mă vor chema doar căile năuce.

De văi sunt ameţit vor să mă-apuce
în haosul cu viespile venine
ci eu mă voi o flacără de bine
iar tu eşti semn în palida răscruce.

Primeşte-mă de gând ! aprinde-mi cerul
cu sunete şi armonii stelare:
prin tine voi a prinde adevărul –

Tu eşti izbânda mea prea mult dorită
– numai prin tine clipa-i veacul mare –
topeşte-mă în ochiul tău, Ispită !

SONETUL VI

Ce iarnă deci a întronat puterea
zăpezilor peste-amorțite doruri !
și vânturi iată cum alungă noruri
spre vechi pustietăți zdrobind tăcerea !

Omături mari își scânteie averea:
fierbinte alb fără răgaz amoruri
în zări de cântec începetate coruri
și lupii sfâșiindu-ne vederea

Dar tu rămâi în vară pom albastru
cu fructe aurii semințe bune
când eu departe-n gândul meu sihastru

Ca magul stau: genunchi de rugăciune
iar sufletul comunicând c-un astru –
și sângele domol de-nțelepciune...

SONETUL VII

în amintirea lui Tudor George-Ahoe

Vaste câmpii – tărâm al tuturora ! –
râu Eufrat vuind prin vechi imperii
vin iarăși la risipele tăcerii
când florile-și închide mandragora

La paradisul biblic moartă-i ora:
cu gândul strig și-arhanghelii îi sperii

mulțimile le scol din lungi revèrii
și le adun pe tărmur ca-n agora

Și le vorbesc de-un timp de frumusețe
de neamuri ce s-au dus, de uri nătânge
de regi tirani, de-apusele noblețe –

O, toate cum se duseră !... și-n sânge
iar Moartea mă îndeamnă cu blândețe –
ci Eufratul singuru-i ce plânge...

Babylon, 1975

SONETUL IX

Ca un paing țesându-și pânza fină
în colțul său de umbră și lentore
știindu-și singur patima ce-l doare
și cerului găsind mereu pricină

Așa-mi ascund păgâna mea ardoare
și mă sculptez din vârf la rădăcină
iar clipa cu abisul se-nvecină
că nu-mi sosești de gând mântuitoare.

De vei veni când am să fiu gheenă
cu trupul nesfințit de mângâiere
zvâcnindu-mi tâmpla diavoleasca venă

Zadarnic te vei zbate a scăpare:
vei fi atunci a imnului plăcere
țesută-n melodii de aiurare...

SONETUL XII

Din tinereţe părul meu căruntul
ca o cunună de înţelepciune
stins arde-n jurul tâmplelor şi-mi spune:
departe-i Cerul stă în noi Pământul !

Din tinereţe mi-e stăpân Cuvântul
cel dăruit cu spaimă şi minune
cel căutând comoară să-mi adune
învingător învins pe care cântu-l !

Din tinereţe patimile toate
m-au năvălit ca hoardele-n plăcere
storcându-mă de vlagă peste poate –

O, ce târziu te redescopăr: una
şi singura minune în tăcere
chemându-mă şi alungând minciuna...

SONETUL XIV

...Mereu murim cu fiecare clipă
spre-a ne ivi în clipa care vine
ca o lumină aprinzând lumine
frumoase mistuindu-se în pripă.

E pasul scurt dar bucuria ţipă
precum polenul fecundând cu-albine
sămânţa-gând spre fructul sfânt în sine
esenţă din iubirile-n risipă.

(Să speri că Moartea e în altă viață
să crezi că Viața-aceea nu te-așteaptă
să uiți de-al Veșniciei ochi de gheață !)

La cumpănă pe nevăzuta treaptă
eu mă topesc în mine ca o ceață
în clipa ce spre clipă mă îndreaptă...

SONETUL XV

*se închină lui **Francesco Petrarca**,*
la comemorarea a 600 de ani
de la trecerea-i în eternitate

Există-n veci un cer cu-nalturi pure
spre care năzuim ca spre credință:
acolo Tu: ființă-neființă
precum albastru'-n veșnice azure.

Acolo îngeri îndrăznesc să fure
din versul Tău a versului știință
împodobindu-și fruntea cu dorință
iar aripile-n tainice murmure.

Acolo: mândru-un Munte de tămâie
și-o vale de miresme: plânsul Doamnei
acolo-ngenuncherea mea întâie:

„Primește-mă în armonii prea sfinte
– sosit sunt eu din ceturile toamnei –
Maestre al sonetului, Părinte !..."

Monselice, Padova, 1974

SONETUL XVI

Blestemul meu frumos ca o tăcere
tăcerea mea frumoasă ca o moarte
și moartea mea frumoasă ca o carte
în care ochiul naște umbra cere

Și sărăcia, scumpa mea avere !
averea mea din vântuiri de soarte
și soarta care – cine să ne-o poarte ? –
mă mistuie în miezu-i de putere !

O toate-acestea Tu le știi și iată
departe stai de gura ce murmură
de rima care dibuie înceată,

Putere-a mea cea fără-asemănare
Tu prinsă-n mine ca într-o armură
ivește-mă de foc în aspră zare...

SONETUL XVII

Eu mor puțin în fiecare seară
când somnul vine firea să-mi cuprindă
și sunt doar apa mută din oglindă
înmărmurită-așa mereu și iară

Și trupul stă în împietrita gheară
iar fața mi-e de taină suferindă
când spaima – nebunia să-și aprindă –
dansează-ntre făcliile de ceară.

Nu-mi este-alături somnul tău de veghe
ca trupul meu cu trupul tău să-ndure
alunecarea sub a morții zeghe –

O, dacă-ar fi !..., ar fi deasupra noastră
un vuiet și-o mireasmă de pădure
iar sufletele-n joaca lor albastră...

SONETUL XIX

Întârzieri dorințe vagi și lene
banchete fără tine așteptare
și lungi plimbări prin cer cu Carul Mare
cu poposiri în văile selene

Iar sângele adoarme-ncet în vene
când imnul-imn se mișcă-a nemișcare
și-i somnul îndelunga mea răbdare
și mă sosesc însemnele-i viclene.

Pe cap îmi crește-o iarbă argintie
ce-mi suge vlaga lâncedă tortură
iar vremea-n sine-mi pare-o colivie

Ci mai rezist cu-a dorului armură:
departe visul-vis copilărie –
și sorb învins a clipei băutură...

SONETUL XX

De n-ai fi tu n-ar fi adânc de lume
iar Soarele n-ar mai purta lumină
n-ar mai vibra a vieții rădăcină
oceanele n-ar înflori în spume

De n-ai fi tu cu marea taină-anume
nici iarba n-ar mai năvăli verginâ
iar zorii – întuneric de lumină –
n-ar înțelege frumusețea cum e !

Dar tu exişti ! şi vremea se desface
în largi rotiri ce-mi bântuie credința
la voia ta din început încoace

Şi iată cum din coasta mea bătrână
smerindu-mă îți zămislesc ființa
asemeni mie: specie păgână...

2 – FUGA DIN SINGURĂTATE

„... Nu vreau nici țara lui Pelops
nici aurul regelui Cresus
Nu-mi trebuie și nu vreau
iute ca vântul să-alerg
Ci, lângă stânca aceasta
strângându-te-n brațe, cânta-voi
Către-a Siciliei mare
turma privind-o păscând !...“

THEOCRIT, *Idile*

SONETUL XXXI

Se duc zăpezi și pier din suflet geruri
și stau iubiri la pândă-n întremare
iubiri visând și dulce-mpreunare
precum semințele de stele-n ceruri

Iar așteptarea caută-alinare
sorbind în rădăcini adânce seruri
ivindu-le ca fragede misteruri
când se scurtează lunga depărtare

Și-apar semănătorii: ce lumină
aruncă-n brazda aburind a nuntă !
acolo blânde taine se-nvenină

Și se unesc, albastre coruri cântă
iar morții stau cu ierbile la cină –
o, așteptată, Primăvară sfântă !...

SONETUL XXXII

Da, iarăşi primăvara umblă-n sânge
ca seva-n arbori arcuind uimire
iar trupul tău e proaspăt şi subţire
puterea lui un cer de ceruri strânge

(Dar totu-i vis iar visul nu-ţi ajunge
şi totu-i gând iar gândul se desfire
ci tu aştepţi mereu superbul mire
ca să poţi râde vegetal şi plânge)

Şi intri-n muguri – mândra lor povară ! –
şi frunze dai şi flori zâmbind inele
şi-n păsări prinzi de aşteptări o vară

Şi ameţită-n dansul dinspre stele
iar mă încingi cu vlaga ta amară
precum de mult iubirile acele...

SONETUL XXXVI

E aerul dintre cuvinte viaţă
pâlpietor: monade în monade
topindu-se precum lumina scade
şi iarăşi se cuprinde îndrăzneaţă

Cum în iubire necuprinsa ceaţă
a firii se adună: moi cascade
şi nu-s culori miresmele să-i prade
când Moartea stă ca o imensă greaţă

(Înaltul eşti sublimelor alegeri
– miez nevăzut rotindu-te-n poeme –
spirală-vis în cosmice petreceri

Şi Necuvântul în cuvinte geme:
sunt eu învinsu-ascunselor întreceri
intrând în taină precum regi în steme.

SONETUL XXXVIII

Ah, daţi-mi un deşert spre a-l rodire:
seminţele-cuvinte se adună
şi muguri dau înmiresmând cunună
de sunete-aurind în risipire.

Nisipuri aspre – dună după dună –
le voi fixa cu plante de iubire:
pini blonzi şi chiparoşi în despletire
şi ierburi ce eternitatea-şi sună.

Apoi veni-vor ploi de raze line
iar dinspre sud cu aripi de răcoare
privighetori cântând iubiri divine

Ci în edenul guvernat de Soare
soseşte-mi printre roiuri de albine
regina mea şi-a clipei trecătoare...

SONETUL XL

Frumos e-n Mai ! Ce pasăre-fântână
ce ochi de soare-n mugurele-zeu
și iarba care năvălind mereu
inundă-n sânge devenind stăpână !

Frumos e-n Mai ! Și sufletului meu
i-aduce clipa o credință bună:
un pom ce arde-n frumusețe până
topit e-n miezu-i însuși Dumnezeu !

Frumos e-n Mai ! Tu stai pe vârf de zare
stăpână mândră-n Țara nimănui
jur împrejur miresme-n adorare:

Auzi-mă ! sunt cel ce-ți podobește
cu fraged imn și chip și gând și nu-i
vrun arbor să te cânte-așa zeiește...

București, 1980

SONETUL XLI

Lui Titus Vîjeu, cu prețuire

... Pajiști în vis: împărățeam istorii
și herghelii chemam cu nesfârșirea
la fluviul din cer trăgându-și firea
cu soarele dansând plângând cu norii –

(Ah, cai albaștri năpădindu-mi zorii
și caii albi înzăpezind iubirea

și caii verzi săltând închipuirea
și călărindu-i falnic visătorii !

S-au dus în cer demult, apus miracol:
ceţoase stări în bănuit albastru
himeric timp uitărilor obstacol !)

Gândiri în piatră: prăbuşitul castru
helenic dor tânguitor oracol –
şi cel ce scrie-aici ca un sihastru...

Delphi, 1979

SONETUL XLV

Iar, şarpele şi-a lepădat veşmântul
prea ponosit; acu e-n transparenţă
deci înnoiri de forme – drept esenţă
stă-n veşnicile împliniri Pământul.

(E vremea dar să primenim Cuvântul
cu tonuri largi în simplă elocvenţă
şi rămânându-i starea chintesenţă
ca pisc sublim să se arate cântul)

Nu duce grija rodului din vie
chiar dacă vulpi strica-vor din ciorchine:
aşa a fost mereu şi va să fie

Veghează tu la naltul crug al firii
acordă-ţi pasul stelelor divine
şi fii mereu în ritmul devenirii.

SONETUL XLVI

Tămâi albastre smirnă și aloe
și chitre miresmate rosmarine
magnolii răsfățându-se regine
răsuri suind pe pulpele-ți în voie

Și-acolo tu, spre tine mândră Chloe
străbat hățișuri: paznicele-albine
și muzici ascunzându-te-n lumine
întrezărindu-ți chipul cu-anevoie

(Amețitor urcușul către ceruri
pălind în umbră drumul spre izvoare
iar tu de ne-ajuns creând misteruri;

Ci voia mea-i ca vremea răbdătoare:
bătut de vânturi aspre ars de geruri
spre-a-ți smulge clipa rar mântuitoare)

SONETUL XLVII

Lungi roiuri de albine – zbor sub frunte
zumzet rotund și hărnicie rară –
miresme-aduc nectaruri în povară
polen zeiesc din ochiu-adânc de munte.

O, gust al tainei ! truda lor amară
spre miez de-nțelepciune urcă punte:
acolo-așteaptă florile cărunte
nevestejind a prospețimii țară

Acolo-n pisc de puritãți lumina
alintă jocul ispitind viața:
primind semințe-n pântecu-i Regina !

Și stins apoi căzând în risipire
făptuitorul își primește ceața –
o, gest sublim ! cu imn a-l pomenire...

SONETUL XLIX

Din care lume Lebăda sosise ?
Precum o arcă peste marea sură
trecea pe valuri splendida făptură
și lacul trist se-mpodobea cu vise

Se legăna uimirea în abise:
penet în frăgezime o răsură
iar apele înmugureau și pură
o zare se ivea de paradise

Superbul gât – o albă semilună
regal nălța în pacea diafană
acolo unde imnele pieriră –

Asemenea-i, frumoasă ești, podoabă
iubire-a mea și fără de prihană
și nerostirii stai aleasă roabă.

SONETUL L

cu prietenie, poetului C.D. Zeletin

...Ah, călăreț într-o câmpie mare:
un bărăgan de maci – în visul meu –
care fierbea de dor: împurpurare
când sângele mi se rotea ateu

Și macii alergau: furtună-n zare
iar cerul era-n pară: Dumnezeu
– ascunsă floare albă-n stâlp de sare –
nu mă voia, mă-ndepărta mereu

Mă subțiam de-atâta năzuință
sub mine calul era abur viu
iar macii nesfârșirea în dorință

Și alergam voiam acel pustiu
spre a-mi topi nebuna mea ființă
în infinitul aer purpuriu...

SONETUL LI

Fără sfârșire-i viața, orice plantă
stă în atomi spre-atomii devenirii
cum gânduri sunt semințele rostirii
cum Soarele stă-n infinita quantă

Prin ochiul meu mijit ca printr-o fantă
pătrunde lumea adevărul firii

chemându-mă la farmecul ivirii
și sui mereu anevoioasă pantă

Acolo fierb esențe-n așteptare
precum în pisc de suflet crește dorul
spre mai înalta aspră depărtare

Acolo pasul e de năzuință
de neoprit în vis bântuitorul
topindu-mă-n cețoasa lui credință.

SONETUL LV

Între noi încă Timpul stă minune
ca oaza în miresme și delicii
în mijloc *Pomul*: fructele-i de vicii
chemându-mă spre-acea înțelepciune

Și muzici dinspre sânge-ncep să sune
– frumoși învingem spațiile fricii
cum se-nvingea cu frumuseți Da Vinci –
iar noi intrăm în cer să ne-ncunune

Și iată zei și dumnezei și îngeri
și serafimi și heruvimi de pază
și amuțite veșnicele plângeri

Și mândră firea mea îngenunchează
și de atâta fericire sângeri
iar duhul tău în duhul meu s-așează.

SONETUL LVIII

lui Mihai Codreanu,
in memoriam

O, prinț ivit sub zodia minunii
Sonet încins cu legi dăinuitoare
din care armonii se nasc odoare
dând străluciri adânci înțelepciunii

Pilduitor genunchii-și pleacă unii
la chipul tău cuvinte domnitoare
sculptându-te iar frumusețea doare
de necuprins ca-ntinderea genunii

Și timpul trece însă nu te fură
nu-i pentru tine negurosul Lethe;
drapat în toga-ți – fragedă armură –

Surâzător și trist ca vechi portrete
sublimului dai veșnica măsură
iar trecerii mirabile regrete...

3 – TRIUMFUL IUBIRII

– coroană de sonete –

se închină lui Mihai Eminescu

SONETUL XCVII

Iubirea este-atotstăpânitoare:
E vârf în dor și vis în rădăcină
Chip nevăzut în chipul de lumină
Precum tăcerea mângâie și doare.

De vremi și legi mereu mereu biruitoare
Iubirea doar Iubirii se închină
Înnobilând și stăpânind regină
Ca iarba nesecatele-i izvoare.

A duhului și-a trupului măsură
Iubirea se-nveșmântă în Iubire:
Petală stând și veșnică armură.

Născându-se pentru întreaga fire
În armonii cu legănare pură
Iubirea-i viața fără de pierire.

SONETUL XCVIII

Iubirea este-atotstăpânitoare
domnind pe sânge patimi și eresuri
misterizând la marile-nțelesuri
de chip interior dăltuitoare.

Ea mișcă munții, luminează-n soare
desțelenind universale șesuri
chemându-ne la cosmice culesuri
pe-ntinderi nesfârșit unduitoare.

Iubirea-i axul cerurilor toate
jur împrejuru-i lumi cu lumi s-adună
în mari nuntiri cu muzici peste poate

Idei dansează hăurile tună
stele-n ghirlande leagănă-se roate
sub zodiile care le-ncunună.

SONETUL XCIX

E vârf în dor și vis în rădăcină
iubirea care neoprit creează
ochi al sfințirii în plăcerea trează
mereu a fecundărilor pricină.

Când ierbile cu ea domol s-alină
când anotimpi semințelor veghează
iubirea e adâncul ce visează
la taina care-o-nvăluie vergină.

Esențe sunt femeia și bărbatul
topindu-se și sângele țipându-l:
un iad e dedesubt, deasupra saltul

De patimi carnea și de slavă gândul
făr' de răgaz recucerind înaltul
cu trupul nostru trecător, plăpându-l.

SONETUL C

Chip nevăzut în chipul de lumină
Iubirea arde şi-ntreţine focul
în rug mocnind, hrănind perpetuu jocul
cum Soarele pe-a timpului retină.

Acolo în străfunduri: stea divină
simţirilor le aureşte locul
când zodii faste-nmuguresc norocul
Iubirea urcă-n calea sa destină.

(Voi, frumuseţi, simţirilor solie
cum aşteptaţi împlinitor sărutul
de trecere, pahar cu apă vie –

Răsfrângerile aurind trecutul:
izvor al devenirii, veşnicie
stând strălucire-n toate începutul !)

SONETUL CI

Precum tăcerea mângâie şi doare
vestală, ea, la propria-i putere
în blânde chinuri înflorirea-şi cere
viu pătimind în ceas de sărbătoare.

La 'naltul drum şi-a pus aripi să zboare
să-mpartă lumii unica-i avere
s-aprindă muzici legănate-n sfere
Iubirea pururi tuturor datoare.

(Tu ești al ei, apusă-i umilința
nesaț de cer topind în sine pripa;
fără sfială îngenunchi credința;

Îți faci din ode Marea cu risipa
când ca un brâu te-ncinge biruința
și veșnicești, netrecătoare, Clipa...)

SONETUL CII

De vremi și legi mereu biruitoare
Iubirea steagul singură și-l poartă
născând chemări de dor în Marea Moartă
cu sine împlinindu-se-n ardoare.

Căzură-mpărății pierind popoare
cum stele-au părăsit cerească hartă
graiuri și timpi măreți s-au stins în soartă
Iubirea-i numai veșnic domnitoare.

(De vrei să fii a timpului podoabă
de vrei în cânt eternul tău să suie
adânc Iubirii dăruie-te roabă

Chiar și cu trupul răstignit, în cuie
cu sufletul esență într-o boabă
vei nemuri ca antică statuie...)

SONETUL CIII

Iubirea doar Iubirii se închină
deşi adesea chipu-i stă pe cruce
deşi o sorb durerile năuce
ea nu-şi coboară frumuseţea-n tină.

Ca valea de miresme-n pânza-i fină
statura ei de irizări străluce
cum adevăru-n propria-i răscruce
cum purităţi în ploaia cristalină

(Iubirea-i spre Iubirea de idee
stăruitor în dezlegări savante
văluitor ca veşnice maree –

Tu urci mereu miraju-acestei pante
spiralic vârf în căile lactee
spre a intra în slava ei andante...)

SONETUL CIV

Înnobilând şi stăpânind regină
pe frumuseţi de lumi nemaivăzute
la ochiul care de lumină mut e
Iubirea nu-i durerilor străină.

E slava ei tăcută şi senină
văpaie-a pătimirilor trecute
când mai răsună-n sânge alăute
ca marea-n ţărm îmbrăţişare lină.

(De-ar fi ca să te naşti a multa oară
aşa-ţi meneascâ generoasă Parca:
să fii, tu, miez în a Iubirii pară

Furtunile nu-ţi ocolească arca
tăcerile tăcute să te doară
să suferi domn ca, neînvins, Petrarca...)

SONETUL CV

Ca iarba, nesecatele-i izvoare
se-nvolbură şi viersu-i nu apune:
ca din dureri adună-nţelepciune
urzindu-se în propria-i vâltoare.

Veghează-n sine: pace şi candoare
ca sunetele aşteptând în strune
ca sufletul vibrând a rugăciune
Iubirea e mereu năzuitoare.

Cum linişteşte ea stârnite vânturi
cum gheaţa împietririlor dezgheaţă
cu flori cum veseleşte vechi pământuri

Cu zarea-i despicând tăceri şi ceaţă
miresme risipind peste frământuri:
Iubirea-i veşnic tainic îndrăzneaţă.

SONETUL CVI

A duhului şi-a trupului măsură
Iubirea-i numai una şi-mplinită
esenţe-n fibra fin alcătuită
la fructul-vârf privirea sa augură.

(Bărbatul şi femeia se băură
de-a lung de vremi durere aurită
neîncetat chemându-se-n ispită
cu paşi de iarbă ori de piatră sură.)

Cu năluciri şi gingăşii învinse
ivită ea în raza cărnii tale
Iubirea stă cu torţele-i nestinse

Brav călător tânjind umbroasa vale
mereu voi fi cu-azururile-ntinse
spre vuietul cuprins în osanale.

SONETUL CVII

Iubirea se-nveşmântă în Iubire
neasuprind în tonul ei fierbinte
dorinţe pământeşti ori zboruri sfinte
mereu vâslind în lungă unduire.

(Chiar Regele o înalţă-n psaltire
de imn coroană fruntea să-i alinte

poet sublim îi miresmă cuvinte
cu vin de odă-n aurii potire)

La văzul ei durerea lumii scade
în pasu-i demn tăcerea noastră cântă
mânia sa aruncă-n ceruri spade

Avesalomi se iau cu zei la trântă
eroic se-nveşmântă în balade:
cu tot ce-i viaţă ea binecuvântă !...

SONETUL CVIII

Petală stând şi veşnică armură
legănător limbaj în desfătare:
stea pentru om iar la jivini cărare
o cântă menestreli cu sfântă gură.

Din sinea-i smulsă se preschimbă-n ură
cu aripa-i însângerând o zare
– troieni şi greci în lungă încleştare
la veac destin făcându-se arsură –

(Ca floarea-n zori cu-nrourat caliciu
sărută cer şi lut în clipa blândă
neistovindu-şi trupul către viciu –

Eu sunt al ei în taina sa crescândă
înfăşurat în haina-i de supliciu:
ca Nesus ard – sublima mea osândă !)

SONETUL CIX

Născându-se pentru întreaga fire
jur împrejur: monade în monade
cresc energii și neființa scade
în drum pieptiș mereu spre biruire.

Îmbrățișări în regnuri, contopire
în largi efluvii tăinuind izvoade
e sângele cascadă în cascade
cu-adâncul său mereu în despletire.

S-aprinde suflet, sunet se desface
în vagi nuntiri cu ăuiri de vise
la cerurile devenind sărace –

E piscul pisc zăvoarelor deschise
într-un izvor gâlgâietor de pace
spre-amețitoare stranii paradise.

SONETUL CX

În armonii cu legănare pură
esențializând tăcerea bravă
a Muntelui cu miezu-n miez de lavă
Iubirea-i har în cuminecătură.

Departe de păcat ori impostură
când pasu-i de-ncercare sau de slavă

ochi de-nflorire-n mângâiere gravă
cu zei la masă demna ei făptură.

Cădelniţări iluminări ascete
în lupta cu-mboldirile viclene
mari renunţări fără de chip regrete

Şi lacrima uscată între gene
închise ale imnelor trompete
la sângele purificat în vene.

SONETUL CXI

Iubirea-i viaţa fără de pierire
prea-blândă luminând şi prea-înaltă:
Euridice sub cerească daltă
cu gingaş ton şi aurind subţire.

Mireasă înspre gânduratul mire
în preajma lor un cearcăn se învoaltă
în dulci luciri de raze ce tresaltă
cu frumuseţi, eternă devenire.

(Eu ştiu: voi vreţi iubirea pământească
cu dăruire-n vâna purpurie
aice, Venus, Marea să-şi zidească;

Spre-a nu uita, spre a intra-n vecie
trăiţi Iubirea-n fibra ei cerească
de neînvins, a timpului solie.)

SONETUL CXII

Iubirea-i viața fără de pierire
În armonii cu legănare pură
Născându-se pentru întreaga fire

Petală stând și veșnică armură
Iubirea se-nveșmântă în Iubire
A duhului și-a trupului măsură

Ca iarba nesecatele-i izvoare
Înnobilând și stăpânind regină
Iubirea doar Iubirii se închină
De vremi și legi mereu biruitoare

Precum tăcerea mângâie și doare
Chip nevăzut în chipul de lumină
E vârf în dor și vis în rădăcină
Iubirea este-atotstăpânitoare.

Sinaia, iarna 1982

PASĂREA DE CENUȘĂ – 1986

– rondosonete –

..... ce chin sublim să te înalți statuie
cuvintelor și sângerând în cuie
spre înțelesuri veșnice cununa
de spini să ți-o așezi pe totdeauna
simțind în tine nemuriri cum suie:
ce chin sublim să te înalți statuie...

OUL ETERN

se închină lui Brâncuși

ochi al tăriei fără de ființă
materiei rodind în prisosință
sublim de vis esențelor primare
răspuns cerând o singură-ntrebare
punct hialin întemeind credință
ochi al tăriei fără de ființă

(matrice-n care se încheagă sporul
a tot ce-a risipit Risipitorul
adânc de chip și ascunzând adâncul
în care se-ntrupează tainic pruncul
edenic semn: femeie tu ești dorul
matrice-n care se încheagă sporul)

nimic fără de tine și nici-unde
tu îl pătrunzi pe cel ce te pătrunde
dai gând în grai auzului privire
cu gustul pipăi spre nemărginire
și-l mirosind neantul se ascunde:
nimic fără de tine și nici-unde.

AL TAINEI CHIP

al tainei chip fără de chip știut
prin sine doar văzut în nevăzut
cu văzul minții voi a mi-l ivi
eu ceața-n devenirea lui *a fi*
spre a mă-ncape Cel-Neîncăput:
al tainei chip fără de chip știut

(eu ceața, adevărul în respir
torcându-mă al clipelor deșir
tăcut pătrund materiei în joc:
sunt ceața-n ceață, vuiet în ghioc
topindu-mă de suflet ca un mir
eu ceața, adevărul în respir)

și zidurile cad ca nefiind:
eu cel cuprins pe necuprins cuprind
și-asemenea-s în toate și în tot:
cu cel ce poate-nvinge și eu pot
și-s ceața din adâncurile-n jind
și zidurile cad ca nefiind.

ÎMPOTRIVA MATERIEI

sufletul iar îl bănuiesc a fire
nemărginire prinsă-n mărginire
de visuri caste și de patimi grele
efluviind dinspre și către stele
o nezărită, – ascunsă strălucire
sufletul iar îl bănuiesc a fire

(precum o ceață-n ceața nevăzută
neînceput eram neîncepută
erai mireasmă dor eram ardoare
vuiet de trup și fără de pudoare
răpus ades de spadă ori cucută
precum o ceață-n ceața nevăzută)

putere stăruind în frumusețe:
chip se ivind în mii și mii de fețe
văpaie fără cauză ori moarte
ivind adâncul în adânc de soarte
ideile voind să le răsfețe:
putere stăruind în frumusețe.

LE PETIT PRINCE

se închină lui
Antoine de Saint Exupéry

...El vine doar la clipa de durere
ca învierea-n clipa de-nviere
mister în fraged miez de puritate

lumină-n pașii fără de păcate
polen de cer amenințând cu miere:
El vine doar la clipa de durere

(o stea să am, a mea de dor fierbinte
c-o pajiște albastră de cuvinte
și-o floare stând în veghe aurie
miracolului strâns în poezie
să nu existe timpul ce ne minte:
o stea să am, a mea de dor fierbinte)

trăiește poate-ascuns în fiecare
frumos și blând și purtător de zare
jucându-se de-a moartea fără moarte
către un astru-mbietor departe
spre a zbura când taine nu mai are –
trăiește poate-ascuns în fiecare...

OCHIUL DE GÂND

și să mă minunez privind la ceruri
în noaptea care-ascunde adevăruri
ochiul de gând, purtându-mă, să vadă
prin galaxii de cosmică zăpadă
misterizând să intru în misteruri
și să mă minunez privind la ceruri

(la câte stele am eu drept de soartă
și câte porți îmi vor deschide poartă
ce cărți de foc voi descifra și unde

cel nepătruns mă va dori pătrunde
când fantezia s-o desprinde moartă
la câte stele am eu drept de soartă ?)

albastra ceață-nvăluie-le toate:
cel ce-a voit voi-le-va și poate
– îmbogățind cu aur de lumină
și cu netimp cereasca lui grădină –
să se înalțe-așa precum socoate:
albastra ceață-nvăluie-le toate...

PASĂREA DE CENUȘĂ

„Ochii săi scânteiază de o lumină tainică
în jurul gâtului penele-i strălucesc
asemeni unei flăcări, un cer de azur
trece peste aripile sale..."
CLAUDIUS CLAUDIANUS, *Phoenix*

mă doare-un cer mă bucură un altul
mă cer la fel zenitul și bazaltul
lumina ar voi să-i dau lumină
împrospătându-i palida grădină
când sângele-mi încearcă iarăși saltul
mă doare-un cer mă bucură un altul

(pasăre, ieși din vraja de cenușă
zorile cer împurpurata-ți gușă;
fără-de-trup un trup topind altare
pasăre-duh și pasăre-ntrupare

fii iar deschisa patimilor uşă
Pasăre, ieşi din vraja de cenuşă)

pe gând îmi creşte-o iarbă argintie
din tot ce-a fost din tot ce n-o să fie
spre-a fi mereu mai pur ca inorogul
ci doar chemarea ta fiindu-mi drogul
de-a-mi re-ivi un sens în veşnicie
pe gând îmi creşte-o iarbă argintie.

SUFERIND CU OTHELO

în somn mă părăsesc plecând spre mine
cel care-am fost spre-acela care vine
recunoscând iubiri şi timp şi spaţii
brav luptător şi-acele generaţii
care s-au dus ori care-mi bat în vine
în somn mă părăsesc plecând spre mine

(te aflu iar minune-n zarea stânsă
chip întru chip chemându-mă şi plânsă
în sângele-mi ce te-a ucis prin vreme
şi încă taina sufletului geme
ca o comoară în adâncuri strânsă
te aflu iar minune-n zarea stânsă)

ce greu m-adun din cosmica beţie !
stă trupul în adâncă letargie
abia fiind şi nefiind: departe
cel care-am fost de mine se desparte
când zori în zări trandafiriu adie
ce greu m-adun din cosmica beţie...

UN VIS

mie însumi

Moartea venea pe un cal alb frumoasă
de o zveltețe pură majestuoasă
voaluri de cer îi fluturau sihastre
și păsări o-nsoțeau cu voci albastre
într-o mireasmă din miresme scoasă:
Moartea venea pe un cal alb frumoasă

(cine ești tu de aer și de lună
– de-mi sună somnul visele-mi răsună
iar sângele îmi cade-n ierbi ca rouă –
tu-mi răvășești ființele-amândouă
și spaimelor mă dai ca-ntr-o furtună
cine ești tu, de aer și de lună ?)

trecea așa tăcută și regină
sorbind în ochi lumina din lumină
ci n-a voit să mă privească-n față
– ardeam superb în firea mea de ceață
și-o muzică mă stăpânea divină –
trecea așa tăcută și regină...

13 febr. 1986

NUFERII COSMICI

se închină lui Claude Monet

plutim plutind pe apele adânce
spre zarea de culoare-n care plânge
un gând subțire așteptându-și rândul
pe Cel ascuns vederii căutându-l
ne-ascultând chemările de sânge
plutim plutind pe apele adânce

(țărm adorat cu nuferii în sine
lumina izvorându-se-n lumine
albe-aurii în iris de răcoare
și patima topindu-o-n candoare
chip înflorind în adevăr și bine:
țărm adorat cu nuferii în sine)

grăbim grăbind spre zarea ce alină:
acolo Stuxul a-mbrăcat grădină
culorile-adunându-se în una
mireasă pregătindu-ne cununa
neștiutoare de dureri-lumină –
grăbim grăbind spre zarea ce alină...

Muzeul Marmotan, Paris, 1984

SUPERBA JALE

subțire și fierbinte ca o flamă
ființa ta minunilor mă cheamă
în mine-arzând și mistuindu-mi soarta

ca foc sublim și deschizându-mi poarta
spre strălucirea care ne destramă
subțire și fierbinte ca o flamă

(c-o înflorire de superbă jale
vale-n miresme – ce prelungă vale !
în care tu aștepți ca o statuie
– spre izbăvire altă cale nu e !
când eu sosesc, neostoită cale
c-o înflorire de superbă jale)

Timpul se face pasăre de fugă
departe noi: un rug tânjind a rugă
un spațiu ars, gomoră de păcate:
neîmpliniri în împliniri săpate
sub cerul jos ca o imensă glugă
timpul se face pasăre de fugă...

DE N-AI FI TU

epuizări, anxietăți, momente:
de dincolo priviri cătând atente
cu dor ademenindu-ne spre ele
– sunet-destin în cosmice mărgele
și nopți de veghe zilelor accente –
epuizări anxietăți momente

(de n-ai fi Tu în teama din aorte
în gândurile năvălind cohorte
n-ar fi nici ispitirile-esențe

nici transparența chip în transparențe
– o, fără soare-n vârf pământul mort e ! –
de n-ai fi Tu în teama din aorte)

nedându-mă plăcerilor deșarte
ci căutând a sufletului parte
în partea dinspre umbra luminată
lumina mă lumină ca o pată
strălucitor măscându-mă în moarte
nedându-mă plăcerilor deșarte.

OBSESIE CU PYGMALION

sculptorului Marcel Guguianu

iar oboseala de frumos m-adună
pustiul clipei iarăși mă-ncunună
și iată iarăși clipa are-n sine
– ca miez în miez – semințele de bine
tăceri tăcerii valurile-și sună:
iar oboseala de frumos m-adună

(când te sculptez în trupul meu de sare
îți dau cu gândul gând și-ntruchipare
viu coapsa mea îți umblă-n coapsa dulce
și imnul tău din carnea mea se smulge
iar umerii zvâcnesc în zborul mare
când te sculptez în trupul meu de sare)

târziu spre cer o înălțare-adâncă:
coboară-și steaua raza ei prelungă
e oboseala de frumos și clipa:
Risipitoru-mbogățind risipa
spre-a-și podobi iar trecerea și încă
târziu spre cer o înălțare-adâncă...

CE IERBURI FI-VOM...

privindu-te eu uit că mai exiști
se iscă-n mine ceea ce tu ești:
un timp în care timpul crește bun
și fericite pajiști îl adun
iar ochii mei de bucurii par triști:
privindu-te, eu uit că mai exiști

(topiri de trup în arderea de tot
vag desenate umbre care pot
amețitor învinge gând și dor
semințe-n viul lung legănător
în sus, în jos, amețitor înot:
topiri de trup în arderea de tot)

ce ierburi fi-vom, ce pământ duios
ce glesne săruta-vom luminos
ce fiare îmblânzi-vom, ce azur
vom răsturna în chipul nostru pur
când clopote vor bate-armonios
ce ierburi fi-vom, ce pământ duios !

HIC ET NUNC

pasărea cântă, pasărea veghează
în versul ei de somn un ochi așează
bântuitor ca boaba dentuneric
în care energii s-adună sferic
topindu-se-n esența pururi trează
pasărea cântă, pasărea veghează

(asemeni tu: un cosmic ceas te cere
vuind cu îngeri–demoni de-nviere
adânc deschis adâncului-lumină
– de întuneric marginea-i vergină –
semințe-duh nebănuită-avere
asemeni tu: un cosmic ceas te cere)

aici și-acum un pururi de-ntrebare
ne-răspunzând Ascunsu-acela mare
mister cu imnuri: cer cu șapte ceruri
cel adevăr în mii de adevăruri
ivindu-mă ca într-o deșteptare
aici și-acuma: un pururi de-ntrebare...

VEGHEA DIN VEGHE

Doamnei profesoare
Zoe Dumitrescu-Bușulenga,
cu admirație

o, insomnii, imensa mea avere
netrecător e Cel ce pururi cere
de la ascunsul Său un chip cu chip
de adevăr pe care-l întruchip

ca pe un vis nepieritor când piere –
o, insomnii, imensa mea avere

(...cine eşti Tu adânc şi pur şi mare
Tu ce mereu răsari în ce răsare
în vârf de viu şi de etern cu zborul
Tu ce măsori cu dor pe însuşi dorul
de unde vii şi fără de hotare
cine eşti Tu adânc şi pur şi mare ?...)

de veghe stând când gândul naşte gânduri
imens noian în rânduri după rânduri
plutindu-mă: eu spuma gânditoare
reînviind în clipa-n care moare
ivindu-mă copac în aspre prunduri
de veghe stând când gândul naşte gânduri...

BUNĂVESTIRE

Cel extraordinar e-n urma mea:
El adevăr din adevăr va bea
ivind înaltul din înaltul tot
cum eu flămândul de înalt nu pot
deşi-ndrăznesc a lumina o stea:
Cel extraordinar e-n urma mea

(m-am vrut întotdeauna drept şi pur
lumină dând cu umbră împrejur
şi stăruind la cele ce s-ascund
misterizând la Marele Profund

cel ce-i în tot deși fără contur –
m-am vrut întotdeauna drept și pur)

El va sosi c-un cântec îndrăzneț
sublim va fi și va rosti județ
spre împlinirea celor de-mplinit
va birui cu glas nebiruit
dând trecerii netrecere și preț:
El va sosi c-un cântec îndrăzneț...

STRANIUL SOL

de-atâtea aripi aripile-mi cad
iar sângele-n scăderi devine vad
uscată ploaia lacrimile-mi ia
de nu mai are sâmburul ce bea
doar văzu-ncearcă vârfului de brad:
de-atâtea aripi aripile-mi cad

(prea plin de pofte, de iubiri prea plin
lumina verde-a spinului despin
de-atâtea ori cu toamna m-a rănit
făcându-mă de gând și istovit –
o, ce dulceață-n marele venin !
prea plin de pofte de iubiri prea plin)

să ferecăm acel cuvânt în gol
de frunze stinse răstignit atol
ca o fântână-n sufletul-abis

acolo unde-nchisul s-a deschis
în așteptarea straniului sol –
să ferecăm acel cuvânt în gol...

ÎN COSMICĂ TOPIRE

da, alergăm uimiți înspre idee:
bărbatul înnoindu-se-n femeie
când Ea în El își află năzuința
– ce alchimii le stoarce-atunci ființa
din care prunc se-arată: zeu ori zee ! –
da, alergăm uimiți înspre idee

(fără de tine n-aș fi fost măsura
a ceea ce-i în sinea ei făptura
sângele meu n-ar fi rotit plăcerea
cum sufletul n-ar fi sport averea
cu infinitu-i gram n-ar fi fost ura
fără de tine n-aș fi fost măsura)

oh, vine clipa să plecăm în fire
topindu-ne în cosmică topire
de elemente iar primordiale
rotind în vegetații triumfale
de libertate-n veșnică robire:
oh, vine clipa să plecăm în fire...

DINCOLO DE DINCOLO

dar dincolo de dincolo ce este
ce necuprins al văilor celeste
ne-ademenește, ne-nfioară gândul
voindu-ne cu clipele de-a rândul
ce paradis fără de chip și veste
dar dincolo de dincolo ce este ?

(o ceață eu și tu la fel o ceață
găsindu-ne și re-trăind o viață
ivind grădini re-inventând delire
și fructul-taină-n taina lui orbire
a binelui și-a răului răsfață:
o ceață eu și tu la fel o ceață)

spre Timpu-acel fără-de-timp, chemare
în suflete și-n carnea de uitare
înaintăm, ci zarea tainic ninsă
e-n noi de vecinicii și neînvinsă
când ne grăbim spre dincolo-n sperare
spre Timpu-acel fără-de-timp chemare...

O DEFINIRE A POEZIEI

poetei Persida Rugu

esențe sublimându-se-n esență
vis colorat în somnul transparență
tânjind în miezu-i spiralata formă

spre-a-nvrednici materia informă
iris veghind cea tainică prezență:
esențe sublimându-se-n esență

(desăvârșire în desăvârșire
frământ al meu, *iubire de iubire*
mereu mă subțiezi pân' la idee
precum frumosul intră-n orchidee
pisc irizând sublim apusul-mire:
desăvârșire în desăvârșire)

gând al Naturii ferm năzuitoare
fluid etern dinspre și către Soare
distanță măsurând cu ne-distanțe
precum speranța însumând speranțe
ființa ta mă-nalță și mă doare
gând al Naturii ferm năzuitoare.

POEM, CUVENINDU-MI-SE

...eu mă supun spre a putea învinge
pumnalului din sânge către sânge
și-i truda mea spre-acel ascuns al său
spre-ntemnițatul bine întru rău:
e-o floare-acolo așteptând a ninge –
eu mă supun spre a putea învinge...

(... ce fast, ce imnuri, nebunii, banchete
și-n adorații despletite fete;
ci tu purtai pustiul ca pe-un bine

iar tălpile îți luminau lumine
când ochii largi zoreau un drum, Poete !
ce fast, ce imnuri, nebunii, banchete...)

târziu acum putere din durere
iar Muntele-i sever: tăcând mă cere
cu-naltul său de dor, el însuși dorul !
și-așteaptă-a fi învins, învingătorul:
oh, crucea-i grea dar vârful–vârf e vrere –
târziu acum putere din durere...

14 februarie 1988

VAN GOGH

în amintirea lui Florin Niculiu

se-nalță Domn iluminând calvarul
pisc din adânc, amarul din amarul
acelui fruct cu miezul dulce-n fiere
ducând prin timp imensa lui avere
din care n-a gustat precum avarul
se-nalță Domn iluminând calvarul

(*doi sori* eram – a lui închipuire ! –
și ne-adoram: iubire spre iubire
mari hăuri stând în dedesubturi grele
iar împrejur în largi noianuri stele
și între noi distanța-nemurire:
doi sori eram – a lui închipuire !...)

El stă mereu în stranie lumină
cea a tăcerii de tăcere plină
iar împrejuru-i timpul murmurându-l

blând paradis în care creşte gândul
când chipuri trec şi chipului se-nchină
El stă mereu în stranie lumină...

Amsterdam, 1984

ÎMBLÂNZITORUL DE CUVINTE

...cuvintele, ca pietre preţioase
stând în adânc şi aşteptând sfioase
pe cel sortit luminii să le deie
în străluciri de alte curcubee
ca tainele din taina lor scoase
cuvintele, ca pietre preţioase

(...Iubire, tu, ţi-am măiestrit carate
în umbre şi lumini neaşteptate
a' sângelui porniri şi-ale gândirii
ţi le-am trecut prin porţile rostirii
făcându-mă de imn şi nestemate:
Iubire, tu, ţi-am măiestrit carate...)

...ce chin sublim să te înalţi statuie
cuvintelor şi sângerând în cuie
spre înţelesuri veşnice cununa

de spini să ți-o așezi pe totdeauna
simțind în tine nemuriri cum suie
ce chin sublim să te înalți statuie...

CARNAVAL CU MĂȘTI

artistei Margareta Sterian,
in memoriam

...ivind Frumosul atipești Durerea
iar dulcele îl îndulcești cu fierea
cerului ametist în care-adastă
neîmplinirea-n împlinire vastă
surâzi plângând și-ți iroseşti averea:
ivind Frumosul atipești Durerea

(...ce dans în sinea mea, ce căi ciudate
străvechi mistere, invocări uitate
când aerul e saturat de chipuri
din lumi tăcute, stranii arhetipuri:
om–animal mireasa mi-o străbate !
ce dans în sinea mea, ce căi ciudate...)

de unde vii, din care gintă-amară
ce idoli bat în gândul tău, ce țară
ți se arată-n vuietul tăcerii
și ce iubiri te-mpresură, mă sperii
cu-atâtea taine-n taina mea primară:
de unde vii din care gintă-amară ? !...

ZODIE FASTĂ

„Dragonul, izbind cerul,
trecu în zbor prin poarta
deschisă de el însuși..."
LI CHAO-WEI

de veghe duh peste comori supreme
Dragonul meu, de cine te vei teme ?
Aripi de bronz și ager ochi de șarpe
și răsuflarea-vânt: păgâne harpe
heraldic chip stăruitor în steme
Dragonul meu de cine te vei teme ?

(dă-mi trup de zeu ca zeilor dă-mi hrană
înmiresmează-mi voluptoasa rană
a gândului ne-obosind spre-aceea
ce-mpodobește-n frăgezimi ideea:
adú-o tu de dor și neprihană
înmiresmează-mi voluptoasa rană)

de veghe duh, de veghe stea-n mistere
Dragonul meu, adânca mea putere
– magie–vârf în piatra frunții rece –
daimon superb, mă încunună rege
de aur schiptru luminând în vrere:
Dragonul meu, adânca mea putere.

13–14 febr. 1986

DE TRECERE

...să nu adorm, atent să stau de pază
la Timpul–timp ce-abil se furișează
în sinea mea și amețindu-mi pasul
îmi stăruie-n adânc ivindu-mi ceasul
de trecere sub veșnica sa rază:
să nu adorm, atent să stau de pază

(...tu, cea de-nchipuiri și de podoabe
să-ți prinzi ca-mpodobire-aceste boabe
de primăvară-n străluciri de nuntă
cu armonii ce vânturile-nfruntă
iar vânturile să-ți devină roabe
tu, cea de-nchipuiri și de podoabe)

să nu adorm, să-mi joc spre pururi soarta
în care să-mi troneze doamnă, Arta
Cuvântului eternizând simțirea:
să mă zidesc zidindu-i mănăstirea
la cele-adânci re-deschizându-mi poarta:
să nu adorm, să-mi joc spre pururi soarta...

TURNUL DE FILDEȘ

sau
o definire ideală a *frumosului* și a *creatorului de frumos*
gândită de *Poet* și de prietenul său *Criticul*

în amintirea lui Radu Enescu

poetul
(voce caldă, interiorizată)

„...nicicând n-am fost mai pur și mai esență
în patimile dându-mi transparență,
nicicând în zbor n-am fost mai-temnicerul
acelui zeu care-și înghite cerul
re-apărând ca-ntr-o luminiscență
nicicând n-am fost mai pur și mai esență

și, totuși, iar vâltorile m-adună
mă-nlănțuie și oasele îmi sună
dându-mi ascunsa băutură-a fierii
și-a treia zi ivindu-mă-nvierii:
chip întru chip, cunună în cunună
și, totuși, iar vâltorile m-adună

și sprijin Cerul într-un cânt cu spadă
ca astfel Drumul Robilor să șadă
în echilibrul său ținând vecia:
eu însumi rob, îmi nobilez robia
harului tot cu-a spiritului pradă
și sprijin Cerul într-un cânt cu spadă..."

criticul:
(voce calmă, evident analitică)

„... mereu spre sine, limpezit de jale
cu tot ce-i sfânt în chinurile sale
Poetul e lumină din lumină
furtunii miez în miezul ei deplină
şi, năzuind în vârf, supune-o cale
mereu spre sine, limpezit de jale

e cel ce-ascunde risipind ascunsul
El, cel pătruns de încă-Nepătrunsul
pupilă e a cosmosului mare:
uimire-adâncă, stâlp de întrebare
e cel ce plânge şi, sculptându-şi plânsul
e cel ce-ascunde risipind ascunsul

El e Cuvântul fiindcă El profet e
şi-l mistuie-o nemistuită sete
de adevăr cuvintele-i murmură
şi-i de-ndrăzneală fragila-i făptură:
mulţimile pe zări vuiesc ascete –
El e Cuvântul fiindcă El profet e..."

poetul:
(voce caldă, sieşi încurajatoare)

„...hai, să vorbim de flori şi de amoruri
de-o blândă despărţire între doruri
ca trupurile să-şi adune forţa
iar sufletele să-şi înalţe torţa
ca într-o nălucire: albastre zboruri
hai, să vorbim de flori şi de amoruri

să-mpodobim Pământul cu zvelteața
marelui imn sublim în dimineața
în care s-au născut copii și stele
ca proaspete și gingașe drapele
și risipind cu ele-n aur ceața
să-mpodobim Pământul cu zvelteața

acelor visuri fără-de-prihană
și căutând în clipa veșnic vană
să încercăm a-i prețui puținul;
stă-n ea, ca-n toate, ne-știut Destinul
știindu-ne și dându-ne ca hrană
acelor visuri fără-de-prihană..."

criticul:
(voce mai caldă)

„... mereu spre sine, limpezit de jale
cu tot ce-i sfânt în chinurile sale
Poetul e lumina din lumină
furtunii miez în miezul ei deplină
și năzuind în vârf supune-o cale
mereu spre sine, limpezit de jale

acelor vise dându-le aripe
banchete mari, miresme în risipe –
în fiecare vis ivind semințe
credințe noi în vechile credințe
și re-topind cea veșnicie-n clipe
acelor vise dându-le aripe

El e Cuvântul fiindcă El profet e
și-l mistuie-o nemistuită sete
de adevăr cuvintele-i murmură
și-i de-ndrăzneală fragila-i făptură:
mulțimile pe zări vuiesc ascete –
El e Cuvântul fiindcă El profet e..."

poetul:
(voce demnă, ușor patetică)

„... să nu vorbim de bezne și păcate:
destul că întunericul răzbate
în ziua cu zăpezile-aurite
când steme cad ca semne otrăvite
de visători cu capete plecate
să nu vorbim de bezne și păcate:

să-i fericim pe morți pentru putere
și-asemeni lor să nu simțim durere
mulțimilor să dăm înțelepciune
spre-a nu mai crede-n vis și în minune
și iar: privind la veacul care piere
să-i fericim pe morți pentru putere

din când în când să ne-amintim Iubirea
ea, care a născut și naște firea:
să dăm îndrăgostiților onorul
la dorul lor să-ngenunchem cu dorul
și, spre-a vedea, să le lăsăm orbirea:
din când în când să ne-amintim Iubirea..."

criticul:
(voce mereu mai convingătoare)

„... e cel ce-ascunde risipind ascunsul
El, cel pătruns de încă-ne-pătrunsul
pupilă e a Cosmosului mare:
uimire-adâncă, stâlp de întrebare
e cel ce plânge și, sculptându-și plânsul
e cel ce-ascunde risipind ascunsul

ne-dându-se plăcerilor deșarte
și adâncind a sufletului parte
Poetul se cuprinde-n absolutul
Marelui-Cuget, lepădându-și lutul
El, binele de rău c-un vis desparte
ne-dându-se plăcerilor deșarte

El e Cuvântul fiindcă El profet e
și-l mistuie-o nemistuită sete
de adevăr cuvintele-i murmură
și-i de-ndrăzneală fragila-i făptură:
mulțimile pe zări vuiesc ascete –
El e Cuvântul fiindcă El profet e..."

poetul:
(voce caldă, susținut patetică)

„... mult necesară mi-e această boală
a gândului ce gânduri îmi răscoală
făcându-mă corabie de ceruri
cu fruntea căutând în adevăruri

lăsând în urmă peștera de smoală:
mult necesară mi-e această boală

a suferinței pentru suferință
a ne-ființei pentru ce-i ființă
neputincioasă-n mâzgă și-n duhoare
când, ne-iubind, se sinucide-o floare
și-atunci, căzând, abia avem știință
a suferinței pentru suferință;

Ce-s eu, dacă nu demonul ce-adastă
să-nchidă rana îngerului, castă
când chipuri pier și alte nasc din ele
cum nesfârșirea stelelor în stele
spre-a-mpodobire casa firii vastă
ce-s eu, dacă nu demonul ce-adastă..."

criticul:
(voce de adâncă și caldă prețuire)

„... e cel ce-ascunde risipind ascunsul
El, cel pătruns de încă-Nepătrunsul
pupilă e a Cosmosului mare
uimire-adâncă, stâlp de întrebare
e cel ce plânge și, sculptându-și plânsul
e cel ce-ascunde risipind ascunsul,

El e Cuvântul fiindcă El profet e
și-l mistuie-o ne-mistuită sete
de adevăr cuvintele-i murmură
și-i de-ndrăzneală fragila-i făptură:

mulțimile pe zări vuiesc ascete
El e Cuvântul fiindcă El profet e !...

Ce sus în cer ! și ce aproape-s toate !
cu cel ce poate-nvinge și El poate
iar gândurile-n juru-i: turn de pază
cu cel de veghe,-asemenea veghează
Ochi de lumină-n car cu sfinte roate:
Ce sus în cer ! și ce aproape-s toate !..."

3 – CLIPA ETERNĂ

OMUL CU BARCA

s-a scris pentru Magda C.

„...Out at sea the dawn wind
Wrinkles and slides. I am here
Or there, or elsewhere. In my beginning."
T.S. ELIOT

1
Lacomă privirea peste întinsele ape
asemeni înotătorului prin zăpezile visului
nesfârșite zăpezi polare înfrângeri:
lacom e ochiul și gândul de ochi spre împlinire
o, până la mine lungă e calea
(palide stele pașii mi-i umblă întinerindu-mi-i
și obsedantă coroana – aur și albastru –
pe creștetul meu
miile lumi înălțându-le)

Fie ca fără sfârșire lumina să-alerge
fie ca fără odihnă pustiul să ardă
tălpilor mele tânjnd către răcoare
fie ca setea gândirii mai aspră să urce
mistuitoare iubirea să-și spintece spaima
cu dorul asemeni fie-mi durerea aceasta
neobosită și pură
să crească diamnatine
cerești întrebări

(Cine-mi va spune acum ce-i veacul și clipa
și cum se răsfrânge în cântec pieirea ființei
iar lupta ce-i lupta când visul nu arde ?
Nedumerire e firul trupului meu tremurând
la raza științei mereu izbitoare
– imens neoplasm peste chipul știut
fărădelegilor noastre
plătindu-le vamă)

Lacomă privirea-mi peste albastrele ape:
cutezătoare ideile
ca uriași aisberg-uri în mările calde;
iată așa se înecă în plate privelişti
brațul de luptă ochiul de taină fruntea de ceruri;
scăpărătoare puterea-n furtuni rotitoare
veşnic ne cheamă: trăznet peste abisuri zeiește:
El e-nceputul și vârful
de spaimă și vrerea...

2
Ce frumuseți podobind largile-adâncuri !
palate-n cleştar transparent: închipuirea
prinții de apă – supușii de apă proteguind –
lungi bătălii între specii: izbânzi ale foamei
(foamea de glorie-i fără de chip !) stăpânirea-i
a tuturor și-a nimănui și fiecare
morții se dă ! ci nesfârşită-i plutirea
stelelor pale eternizând efemerul

Să coborâm așadar, fără de teamă acolo

(chipul știut dormiteze-n veșminte pe țărmuri)
trepte-ale lumii de apă călăuzindu-ne
pașii de gând și milioane
de miliarde viețuitoare ni se-nchinând:
chipuri de sunete
într-un halou
fără de moarte

Ce armonii, ce acorduri îmbietoare
(dinții rechinilor alb fulgerând întru pieire)
neamuri de umbră se deslușesc și se destramă
(mâna de apă harpei de apă) în dănțuire
o, necesară-i astăzi puterea către putere
sângele spus revigorând coralierii
iar peste toate cădelnițând
nemărginirea

Cimitirul marin !
Războinice vase prăzi ascunzând iată-i
salutându-ne stins căpitanii și totul
fără de timp:
învingător și învins – chip lângă chip –
oaselor lor înflorind și ivind
ca-ntr-un panoptic
neființe frumoase – în răstignire

Să rămânem cu morții ! Deasupra-i teroarea:
câmpii otrăvite munții de bombe
și păsări cu aripi de sânge, nerușinate
imnuri destrăbălării de cuget, alcoolul
arde-n cupe cât Himalaia, arde-n

gâtlejul *omului–monstru*; acolo deasupra
se fierbe sfârșitul ființei divine !
Să rămânem cu morții ? !

3

(...Metalică pleoapa mă-nchide-n coșmarul
diurn;
meridianele vin cu veștile-n clipă –
o, niciodată ca-n veacul acesta
atâtea morminte voindu-și pântecul plin
cu luptătorii ogoarelor lumii, dorindu-și
deasupra steag negru și arbori uciși clopotind
întunecate arpegii lăudând
neființa și gheara de cer înhățând pe
nepregătiții de ducă

Apocaliptic somnul: biblice ziceri
înnodându-se-n faptele *omului–monstru*
catranul își crește văpaia inimaginabil
trăznetul planetar topind în cosmică flamă
duhul pietrei și-al ierbii iar deasupra zburând
înspre pașnice astre ca o navă-argintie
Sufletul omenirii
hohotind și
uitându-se-n urmă

De groază somnul meu: cenuși spulberate
neantizate imnele, scrumite ideile, ucise miresmele
și *omul acela* jucându-mi la zaruri privirile
și auzul și mareele sângelui și c-un ultim efort
i-am strigat: „Joc pe puterea Cuvântului !

Mergi ?“
Atunci rânjetul lui se înceţoşă
se chirci ca o iasmă
şi pieri
în pieire pierind...
.....

Toată noaptea am fost al Facerii:
dor înălţam, rugă la sunet, gând spre culoare
pentru toţi mă-ntrupam: durere
din durere, zvâcnet în tâmple iveam ţipăt
în genunchii de fugă, o tristeţe fiind
împrejur cu imn; şi erau lângă mine toţi
umbre şi nu-i vedeam, toţi aşteptând să le dau
ochiul de stea, sânul de lună, piscul de aer:
chinuitoare-i facerea lumii, miraculoasa !

Aşa începură sevele să mă inunde:
glezne şi pulpe şi piept şi fruntea – abur de cer –
lungă şi limpede respiraţie; apoi
din mine am crescut fiece mugure
firul de iarbă l-am tors, fiece fluture
l-am aurit; femeilor chemare le-am dat
bărbaţilor nelinişte-n sânge; şiroiam
înfloream, înfrunzeam
mă-ndumnezeiam !

În zori lumea era gata de nuntă şi
plecau din mine perechi de mirezme, de culori
de sunete
de patimi superb legănându-se

din mine
intrând în Marele Tot perechi
ca un sărut pluteam între Cer și Pământ
un văzduh de clopote luminând
strălucind...

Dimineața eram vârstă înaltă, Domn
din Domn lumină din durere
în jurul Soarelui: aură
în jurul Lunii: cearcăn
și-mi clătinam istovit duhul spre somn
ci toți de mine uitaseră, preafericiții
toți mă uitaseră și perechi, perechi
se iubeau: nuntă nebună iar de jur –
împrejurul Pământului miresme de dragoste...)

4

Lacomă privirea peste albastrele-ntinderi
lacom e sufletul de iubire și pace
iar sângele-mi cere odihnă; asemeni Eu
Marelui Muncitor la sfârșitul lucrului său
când peste toate gândul i se adună
în formă de pasăre
stăruind în mulțumirea de sine.

(Eu sunt *Omul cu barca* întors din genunea
imensei furtuni, cu moartea pre moarte călcând
ager căutător cucerind sâmburele înțelepciunii
al asprei științe de-a ființă, izbutind
încununarea ! fiindcă ce ne rămâne
spuneți-mi, rogu-vă, ce ne rămâne decât

puținul praf de eternitate ?)
Iată
necuprins cortul cerului, amețitoare
această miere azurie îndulcind
trecerea noastră prin valea de timp
– oh și se aud fără-ncetare pași de ură
voci de ură
început al pârjolului cosmic –

(Eu sunt *Omul cu barca*, ci voi
asemeni mie sunteți purtând fiecare
în deget inelul puterii iar pe frunte semnul
stelei care vă soarbe vâltorilor visului
dându-vă
căci inima voastră e-n stare să ardă
până dincolo !)

Iată la țărmur vin marile ape mereu
îmbrățișare nesfârșit legănându-se, din care
iubirea rodește –
eu stau pe tronul de aur și-alabastru
eu sunt Marele Muncitor la masa căruia
e loc pentru toți:
bineveniți, oameni, bineveniți !...

Neptun – Mangalia, 1983.

JURĂMÂNTUL

(se va citi pe o corală de Bach)

.....Parfume, jurăminte,
voi, sărutări-noian,
Mai răsări-veți, oare,
adâncurilor noastre,
Ca soarele ce-și spală
tristețea în ocean
Și-ntinerit iar urcă-n
tăriile albastre ?
– Parfume, jurăminte,
oh, sărutări-noian..."
BAUDELAIRE – *Balconul*

I

Unde ești ? !
Timpul mi te ascunde iar în acea depărtare
ochii mei tac așteptând
și numai degetele au memorie
păstrându-te
mângâind aerul trecerii
zidindu-mi-te fără-de trup;
peste Muntele statorniciei pasărea duhului
dinspre tine arătându-mi-se
lumină tragică în Cer și pe Pământ
și Mielul fraged sângerând pentru
iubirea aceasta
spălându-mă de păcatul primordial.

Cândva
o să vină o zi a judecății promise;
care pe care va judeca și cum ?,

LE SERMENT

(A lire sur un choral de Bach)

..... Ces serments, ces parfums,
ces baisers infinis,
Renaîtront-ils d'un gouffre
interdit à nos sondes,
Comme montent au ciel
les soleils rajeunis
Après s'être lavés
au fond des mers profondes ?
– Ô serments ! ô parfums !
ô baisers infinis !..."

BAUDELAIRE – *Le Balcon*

I

Ou es-tu ?
A nouveau le temps te cache au lointain
et mes yeux se taisent en t'attendant;
seuls mes doigts ont de la mémoire et
caressent l'air passager
ils te construisent toi, la-sans-corps;
au-dessus du Mont de Constance l'oiseau
de l'esprit
venu de toi m'apparaît
tragique lumière au Ciel et sur Terre
et le tendre Agneau qui sanguine pour cet
amour
me lave du péché originel.

Un beau jour
il y aura le jugement promis;
qui alors sera juge, qui et comment jugé ?.

piatra mănâncă piatra, totul și toate rostogolindu-se
ah, ferește-te de umbra umbrelor
acolo monștrii nimicului rumegându-ți
privirile
da, trimite-mi pasărea duhului tău:
degetele mele au memorie
și te vor întrupa.

(Crede-mă
niciodată apa n-a fost mai limpede în ură
pământul mai bogat în blesteme
iarba mai verde în otravă
niciodată ca azi Timpul
nu ne-a izbit cu nevăzutele-i arme;
ne-ar trebui floarea albă
palid privindu-ne
pentru a plămădi o altă lume.

Demult
ploi și rodiri în ceața moale ca visul:
pluteau dealurile legănându-se
rândunica oua în părul bunicului
turmele se scăldau în laptele Lunii
nunțile durau trei–patru veșnicii
pomii erau din albine de aur
fulgera și tuna cu colinde în vară
iar eu primeam sărutul mirului pe frunte
binecuvântare
și dor
și-ndrăzneală
iar împrejurul tâmplelor o cunună
de sunete !
acum...)

la pierre ronge la pierre et tout va s'engloutir
Ah, méfie-toi de l'ombre des ombres
où les monstres du néant ruminent les
regards
envoiie-le moi, oui, l'oiseau de ton esprit :
mes doigts qui ont de la mémoire
sauront bien te donner un corps.

(Crois-moi
jamais l'onde ne fut plus limpide de haine
la terre plus riche en blasphèmes
l'herbe plus verte de poison
plus jamais le Temps
ne nous frappa de ses armes insoupçonnées:
il faudrait qu'une fleur blanche
nous contemple pâlement.

Longtemps déjà
pluies et moissons flottaient dans les
brumes du rêve :
les côteaux mollement se blançaient
l'hirondelle pondait dans les cheveux du grand-père
les troupeaus se baignaient dans le lait de la Lune
les noces n'en finissaient plus
les arbres étaient faits d'abeilles d'or
les Noëls résonnaient dans les orages d'été
et mon front recevait le baiser du saint-chrême
bénédiction
désir
audace
tandis qu'un diadème de sons couronnait
mes tempes !
A présent ...)

Unde eşti ?
unde sunt eu cel fără-de-tine ?
Ah, ochii tac şi numai degetele au memorie
păstrându-te;
da, va veni iarna de care mă tem:
lup hăituit pentru iubirea aceasta
o împuşcătură
şi văzduhul îngheţat prăbuşindu-se-n ţăndări
iar pe zăpadă o floare roşie rotindu-se

Unde eşti ?...

2
Dacă nu ai fi fost de la începuturi
te-aş fi creat:
duhul meu plutind peste apele nevăzute
ar fi poruncit să se facă lumină
fixând cerul în cuiele stelelor, ar fi ivit
munţi şi câmpii şi toate vieţuitoarele
iar în a şasea zi aş fi împodobit
firea cu tine
tu de atunci şi pururea prima
şi fără-de-asemănare, apoi
din coasta ta m-aş fi zidit
întrupându-mă
spre a mă închina ţie matrice
a bucuriei
şi a durerii.

Niciodată mai lucid în adoraţie !
Niciodată mai puternic în virtute !
fiindcă ce-i oare mai înalt decât Iubirea
mai adânc şi mai cuprinzător ?

Où es-tu ?
Où suis-je moi celui-qui-est-sans-toi ?
Ah, mes yeux se taisent et seuls mes doigts
ont de la mémoire; il va venir, l'hiver,
dont j'ai si peur;
moi, loup traqué pour mon amour:
un coup de feu
l'air glacé de tomber en éclats
et sur la neige une fleur rouge qui tournoie.

Où es-tu ?...

2

Si tu n'existais pas de tout temps, je
t'aurais créée:
flottant sur les eaux invisibles, mon esprit
aurait ordonné que la lumière soit
par des étoiles clouant le ciel, il aurait suscité
plaines et montagnes et tout ce qui vit
puis le sixième jour je t'aurais créée pour
parer de toi
la création depuis lors à jamais la première
la sans-pareille
ensuite de ta côte me formant
je me ferais corps
pour me vouer à toi encore et encore matrice
de la joie
et de la douleur.

Jamais plus lucide en adoration !
Jamais plus fort en vertu !
En est-il rien de plus noble que l'Amour
de plus profond, de plus illimité ?

(Înțeleptul melc aleargă spre ea
ciocârlia face dragoste-n zbor
păstrăvul spre extazul acesta
se-azvârle-n susul
prăpastiei
iar insecta călugăriță își devoră
partenerul intrând în sublim –
da, niciodată mai statornic și mai îndurerat
pentru iubirea care mă treieră

Aici
peste pădurile mohorâte
peste izvoarele adormite trece Timpul
duhul fără-de margini;
prinzându-l în definiții și cifre
i-am iritat orgoliul
și nemăsurata-i putere
când toate i se supun
până și zeii.

Da, de la începutul lumii doar tu
Femeie Absolută trecută prin stea
și prin lacrimă
iar eu mereu zidindu-te celulă cu celulă
piramidă și fagure
lăsându-mă judecat
biciuit
răstignit
pentru tine Ceamaifrumoasă
putere a puterii mele
suspin de mir picurându-te peste rănile-mi
niciodată vindecate

(C'est lui que le sage limaçon poursuit
l'alouette fait l'amour en plein vol
la truite dans son extase bondit
au plus haut de l'abime
et au seuil du sublime la mante-religieuse
dévore son partenaire.)
Oui, jamais ne serai – le plus constant
ni plus malhereux
qu'en cet Amour qui me parcourt.

Et là
plus haut que les tristes forêts
plus haut que les sources endormies passe le Temps
dont j'ai réduit l'esprit infini
en l'enfermant en définitions et chiffres
tout en irritant son orgueil
et son pouvoir illimité
quand tout ce qui est,même les dieux
lui obéissent soumis.

Oui, depuis le commencement du monde
tu es là Femme Absolue passée par les étoiles
et les larmes
moi te bâtissant toujours cellule par cellule
pyramide et rayon de miel
et me laissant être jugé
fustigé
crucifié
pour toi la Belle-des-Belles
puissance de ma puissance, soupir de
saintes huiles s'écoulant goutte á goutte
sur mes blessures
jamais cicatrisées.

3
Dar cine eşti tu
cu ce mă împodobeşti pentru slava
cu care te înconjur ? cine eşti tu
egalul meu de zbor ? oare sămânţa mea
fertilizându-te
nu tot pe mine mă proiectează în veşnicie ?
oare nu tot eu sunt: al doilea chip
găsindu-mă-n tine oglindă de puritate ?

Cine eşti tu
somn al meu şi nesomn:
bâjbâind prin cutele nopţii răsuflarea
ţi-o aud
o vreau
o sorb ca pe un vin întrematór
din ether izvorând în cupa fiinţei tale
şi mi te dărui
înfricoşându-te de fără-de-corp
intrând în mine ca într-un azil
de lumină

(ah, unul după altul mereu alungaţi
din Palatul Nenăscuţilor
căutându-ne prin veşnicii
rar aflându-ne în
Cartea cu şapte peceţi
sfinţind cetăţile cu petrecerea noastră
aprinzând steaua
stingând-o
mereu sperând
întru nemurire)

3
Mais qui es-tu donc ?
De quoi me pares-tu pour la gloire
dont je t'entoure ? qui es-tu
compagne de mes envols ? Est-ce
moi-même
qui te fécondant se projette dans l'éternité ?
Ne suis-je pas aussi mon second visage
que je retrouve en toi, miroir de pureté ?

Qui es-tu
toi, mon sommeil et ma veille ? !
ton souffle errant dans les replis de la nuit
je l'entends
je le veux
je l'absorbe comme un vin de vie
jaillissant de l'éther dans la coupe de ton être
tu t'abandonnes à moi
le sans-corps te fait peur
et tu entres en moi comme dans un asile
de lumière

(Ô ! un par un sans cesse bannis
Palais des Non nés
nous recherchant à travers les éternités
pour nous retrouver par hasard dans le
Livre-aux-sept-sceaux
nous sanctifions les cités par nos fêtes
allumant l'étoile
l'éteignant ensuite
dans l'espoir indompté
d'immortalité)

Cine eşti tu
cine sunt eu
oare sunt tu
oare eşti eu ? arbore bisexuat
de carne şi suflet
luminosul meu păcat al răzvrătirii
ca pe un steag purtându-l
Cine eşti tu ?

4
Da, de câte ori ne-am propus Infinitul
de atâtea ori l-am cuprins
– în acele momente eram al tău
ca un clopot deasupra lumii
iar împrejur Neantul tăcând –
da, zburam iar şoaptele tale:
„ah, nu-mi ajunge cerul fără de tine"
mă îmbărbătau;
zburam intram în *Marele Tot*: două
transparenţe
de pământescul nostru ne lepădasem zburam
pătrundeam în acel *dincolo de dincolo*
adulmecându-ne esenţele viitoare

(da, zburam dar nu fără de amintiri:
genunchii tăi mă adorau cuprinzându-mă tainei
sânii ca nişte campanule mă absorbeau
gâtul fraged palpitând în miresme
sărutului se dăruia iar acolo adânc
în miezul de facere ciudata măreţie
a sângelui prăbuşindu-se iadului
fierbintea capcană)

Qui es-tu
qui suis-je moi
serais-je toi
serais-tu moi ? arbre bissexué
de chair et d'âme
de la révolte lumineux péché
brandi comme un drapeau
Qui es-tu, toi ? Ô si je savais...

4
Oui, toutes les fois que notre but était l'Infini
nous l'avions aussi englobé
–à ces moments-là j'étais à toi
comme une cloche suspendue sur le monde
avec, tout autour, le Néant muet-oui,
nous volions et ton murmure à peine perçu :
„ah, le ciel sans toi ne m'est rien"
me donnait du courage ; ainsi volant
nous entrions dans le *Grand Tout :*
double transparence
rejetant notre corps terrestre nous volions
nous pénétrions dans *l'au-delà-de-l'au-delà*
en quête de nos futures essences

(oui, nous volions mais non sans souvenirs :
tes genoux m'adoraient – verroux de mystère
tels des campanules tes seins m'absorbaient
ton cou fragile palpitant aux parfums
au baiser se livrant et tout au fond, là-bas
au coeur de la création – mystère étrange –
le sang s'écroulant aux enfers
– plège brùlant)

Zburam !
eram aproape de marginea Infinitului
totul ne aparţinea: imensa grădină
a stelelor
marile spaţii de duh
ochii abstracţi ai puterilor;
liniştea celestă ne învăluia
fără-de-trup fiinţa noastră în *Marele Tot*
împlinindu-i nemărginirea

(ştiu îmi vei spune: „pentru tine
adevărul stă-n vis, realitatea în irealitatea-i
adâncă
şi mai ştiu că zburând ne zidim
în puritate ca într-o catedrală de aer"
iar eu îţi voi răspunde: *„mistica mea*
slujeşte Iubirii
prin ea depăşindu-ne intrăm în sublim
ca într-o scăldătoare
de cer;
ah, ajută-mă să mă bucur de această
esenţializare
ca de o nouă naştere:
râvna mea-i spre această clipă eternă"

Zburam !
un sens pur cosmic sufletelor noastre
plutire în absolut
singurătate în doi
gând întru gând şi în acel vuiet auriu în albastru
îţi puneam pe degete inele de veşnicie:
unul două trei...şapte... Zburam
spre *Clipa eternă...*

Nous volions
Nous frôlions le bord de l'infini
tout nous appartenait : l'immense jardin
des étoiles,
les grandes landes de l'esprit
les yeux abstraits des pouvoirs ;
la paix céleste recouvrant
notre être-sans-corps dans le *Grand Tout*
lui donnant goût d'espaces infinis.

(je le sais me diras-tu : „selon toi
la vérité siège le rêve, le réel dans sa
profonde irréalité
je sais aussi que tout en volant, nous nous
bâtissons
en pureté comme dans une cathédrale d'air".
Et moi de te répondre : „ma mystique
est au service de l'Amour, par lui nous nous
dépassons toujours, nous entrons dans
le sublime comme dans un bain d'azur ;
ah ! donne-moi la force de me réjouir de ce
ressourcement
comme d'une nouvelle naissance :
je rêve depuis longtemps de cet éternel instant")

Nous volions !
sens purement cosmique pour nos âmes :
flottement dans l'absolu –
solitude à deux – pensées entrelacées
et au creux de cette rumeur toute d'or dans le bleu
je passais à tes doigts des anneaux d'éternité :
un, deux, trois... sept... Nous volions
vers *l 'Éternel Instant...*

5
Deci trebuia să îmi lipsești spre-a fi
pe jumătate numai în ființă
spre-a mă simți fără-de-mine apoi:
ne-mărginind lumina cu-ntuneric
în care taine ard arzând idei
către idei
mereu în așteptare

(Tu unde ești și unde-i visul ce
din sine izvora o lume-ntreagă
ne-mai-văzută-n forme și-armonii
ce ochi de duh privindu-te m-alungă
din preajma ta în *Insula Tristeții*
acolo unde
totul se destramă ?)

Spectacol fascinant mereu durerea
născând infernuri dărâmând ades
palate-n cuget și zidind incendii
surâs bătrân în piatră așteptând:
eu mă privesc și-n iezerul de lacrimi
s-azvârle-un șarpe
otrăvind adânc

(Tu unde ești și unde-i glasul ce
mari coruri îngerești ivea-n azururi
fanfare-n frunze viscol peste munți
chemări în seve amintind semințe
spre fabuloase germinări apoi
păduri vuind
Pământului spre Ceruri !)

5
A fallait bien que tu me manques pour n'être
que la moitié de mon être
pour me sentir après sans moi :
incapable de limiter la lumière des ténèbres
où le mystère brûle en brûlant les idées
vers d'autres idées
toujours en attente

(Où es-tu toi et le rêve
d'où jaillisait tout un monde
de formes et d'harmonies inouïes ;
quels yeux de l'esprit te regardant me
banissent
loin de toi dans l'*Ile de la Tristesse*, là où
tout se dissipe ?)

La douleur, spectacle fascinant
qui enfante des enfers, démolissant souvent
palais imaginaires et bâtissant incendies :
sourire vieilli qui dans les pierres ronge :
je me regarde tandis que dans l'étang des
larmes
plonge un serpent et empoisonne le fond.

(Où es-tu toi où la voix dont naissaient
dans l'azur de grands choeurs angéliques
frondaisons des fanfares, tempêtes dans les
montagnes
appels des sèves rappelant les semences
rêvant de fabuleuses germinations
puis des forêts hurlant, poussant
la Terre vers les Cieux !)

Izbânzile sunt cele ce învinge
pe-nvingători: o jale ca o ceață
s-așează-n firea lor tălăzuind
amarul, disperarea și-amintirea:
eroii urcă în statui murind –
plâng armele-mi
și ruginind se sting

(Tu unde ești și unde-i pasul ce
reînflorea pustiurile lumii:
belșug de adevăr și bucurii
largi legănări în dansuri de răcoare:
cum coborau atunci rotiri de păsări
și-n aripile-ți
se topeau de vis !)

E Timpul cel ce ne împovărează
și depărtarea adunând averi
uitând de lupte, sângerări și imnuri
de zborurile-n cosmice-aventuri
și doar mândria de-a fi fost perechea
rămâne-n noi:
o drojdie de preț

6
Înțelepciunea mea se va alege:
al lumii gust fără de tine, nu
sihastru-n adâncimile sihastre
o singură icoană-n suflet: tu
îți jur !

Și voi cunoaște'naltul prin cădere
și-n uscăciunea pietrei voi rodi

Les vraies victories sont celles que l'on remporte
sur les vainqueurs : une détresse telle la brume
s'empare, de leur nature soulevant en délire
amertume, désespoir et souvenir : mourant
les héros se transforment en statues
mes armes se mettent à pleurer
et s'éteignent rouillées.

(Où es-tu toi et où le pas
qui faisait refleurir tous les déserts du monde
richesse de vérité et de bonheur
larges bercements de danses de fraîcheur ;
%, les volées d'oiseaux qui tournoyaient
pour se dissoudre dans
tes ailes de rêve !)

Le Temps, comme un fardeau, courbe nos epaules:
l'éspace aussi: pour amasser fortune
nous oublions combats sanglants
vols, hymnes, cosmiques exploits ;
il ne nous reste que l'orgueil divin
d'avoir formé un couple:
précieux levain...

6
A la fin ma sagesse choisira :
le goùt du monde sans toi, non:
plut%t ermite aux plus sombres ermitages
et dans l'âme une seule image: toi
, je te jure !

Je connaîtrai les cieux par la chute
je germerai dans la sécheresse de la pierre

ca vulturul, cu șarpele de-o seamă
visând la zboruri mă voi umili
îți jur !

La noua ta venire voi veghea
pe marginea neantului statuie
destinului supus cel Nesupus
ca Omu-acela sângerând în cuie
îți jur !

Plăcerile căzute-s sub zăvoare
– imensă voluptate ucigând –
doar amintirea seninându-mi fruntea
la strălucirea Morții pure: gând
îți jur !

Mai mult decât pe mine te iubesc
tânjind mă subțiez în adorare
spre chipul tău de aer năzuind
și fericit în răul cel mai mare
îți jur !

7

Nu-i Marea în alin să mă adune
ea doar abisuri îmi oferă, dar
pe care eu oricând i-l pot întoarce
mult însutit
amarul său e-nveninată dungă
iar zările-i deschise vânturi țes
uitări în lene
adormire lungă

(Tu unde ești ?)

égal à l'aigle et au serpent
rêvant d'envols je m'humilierai
je te jure !

Je veillerai à ton prochain avènement
comme une statue au bord du néant
insoumis soumis à sa destinée
comme cet *Homme*-là sous les clous saignant
je te jure !

Les plaisirs sont mis sous les verroux
– immense volupté meurtrière –
a l'éclat de la Mort claire
seul le souvenir vient dérider mon front,
je te jure !

Plus que moi-même je t'aime oh combien
m'étiolant à force d'adoration
je ne rêve que de toi, de ton visage d'air,
heureux au coeur du mal le plus profond
je te jure !

7

Non ! la Mer ne peut pas me caresser sereine,
ce n'est que l'abîme qu-elle puisse m'offrir
l'abîme qu'à mon tour je pourrais lui rendre
mille fois agrandi
son amertume est une rate venimeuse
et à ses horizons ouverts les vents
tissent de paresse les oublis,
longs sommeils.

Où es-tu ?

E Muntele puterea mea de soartă
statornic pisc
la care mă adun spre-a te sculpta
mister în așteptare
spre-a te chema la marele festin
al mândrei toamne care se petrece
înfiorând prelung păduri târzii
și gândurile-mi cu suflarea-i rece

Tu unde ești ?

Departe-n văi în murumur omenirea
cu răbufniri în patime de veac
aici doar eu
la chipul tău de aer
arzând cântări-miresme-n blândul ceas
o fumegare
lin-liniștitoare
ca un oftat al Firii în popas

Tu unde ești ?

Am semne dinspre Moarte:
se desrobesc nălucile-n văzduh
ca steaguri largi
desfășurate ceturi
și Timpul-gâde îmi culege clipa
– când toate-s vii
și sângele-i sonor –
ci neființa-și mugurește aripa

Ah, unde ești ?

Le force de mon destin c'est la Montagne
c'est la cime fidèle
d'où je puise des formes pour te sculpter
mystère en attente
pour te convier ensuite au grand festin
du bel automme qui passe sans arrêt
tandis que sous sa froide haleine
frissonnent mes pensées et les bois oubliés.

Toi, où es-tu ?

Au loin dans les vallèes c'est la rumeur du monde
avec ses lourds éclats de passions
ici moi seul
devant ta chère image d'éther
je brûle incessamment
du dous parfum des chants
douyce fumée reponsante
soupir de la Nature, silence qui hante.

Toi, où es-tu ?

La mort me donne de ses signes :
les revenants inondent l'immensité
les brumes déploient leurs larges voiles
comme des drapeaux
le Temps-bourreau cueille mon instant
– quand tout est à la vie
et le sang chante
mais l'aile de la mort fait germer ses boutons.

Ah, toi, où es-tu ?

Și degetele mele
îndrăgostite neuitând nimic
te-nalță-n grabă:
stânca se mlădie
un dans–idee început de zbor
amurg de pofte
cerul își deschide:
apocalips frumos izbânditor

(Lup hăituit pentru iubirea-aceasta
– zăpezile pământul au sfințit –
și e târziu
și pașii vin din ceruri
și e târziu
și pașii s-au oprit:
o-mpușcătură-dor și-o umbră naltă
rotindu-se
și intru-n asfințit)

.....

Tu unde ești ? !...

Neptun-Mangalia, august 1987

En voici mes doigts toujours épris
qui n'ont rien oublié
t'élévant vite aux nues ;
le rocher s'assouplit
une danse-idée, ébauche d'envol
le ciel étale
crépuscule de désirs :
l'apocalypse, beau triomphateur.

(Loup pourchassé pour cet amour suis-je
sur cette terre que j'ai sacrée
il se fait tard
les pas arrivent des cieux
il se fait tard
les pas se sont arrêtés :
un *coup de feu – désir :* une ombre haute
tourne sur elle-même
et j'entre dans le Couchant !...)

.....

Où es-tu, toi ! ?...

Neptun–Mangalia, août 1984

4 – DORADOR

TIMPUL DE DRAGOSTE

Sălăşluieşte pe gura ta urma sărutului;
păsări trec albe luându-ţi gândurile.
Vuietul apelor mari se amestecă-n
vuietul stelelor.

(Arse buzele mele ca după beţie, murmur
de taină carnea binecuvântând clipa;
păsări se-ndreaptă spre Nord intuind
timpul de dragoste)

Vaier sunt eu. Cânt aiurit. Orb de iubire.
Paşii se sting. Pietrele tac. Oră adâncă.
Păsări trec peste cer către împlinire.

O, Dorador, tu, care miez de-ntrupare nu vei primi
sângele tău şarpe-i spre moarte tânguitor.
Sălăşluieşte pe gura ta urma sărutului...

PAŞII DE DUH

Precum pasărea voi cânta, ca iarba voi creşte
mă voi risipi ca ploile, ca soarele voi lumina
asemenea pământului, roditor voi fi
ca un descântec mă voi subţia: mireasmă...

LE TEMPS D'AMOUR

Demeure sur ta bouche la trace du baiser;
blancs, les oiseaux passent emportant tes pensées.
Le gémissement de larges flots se mêle
incessamment à celui des étoiles.

(Brulées mes lèvres comme après l'ivresse;
murmure mystérieux, chair bénissant
l'instant; pressentant le temps d'amour,
les oiseaux s'envolent vers le Nord)

Plainte suis-je ? Chant hébété. Ivre d'amour.
Les pas se perdent. Les pierres se taisent.
L'heure este profonde.
Haut dans le ciel les oiseaux passent pour
leur accomplissement.

O, Dorador, incarnation à jamais refusée
ton sang est serpent suppliant la mort.
Demeure sur ta bouche la trace du baiser...

LES PAS D'ESPRIT

Comme l'oiseau je chanterai, comme
l'herbe je pousserai,
comme la pluie je m'épandrai, comme le soleil
j'éclairerai, pareil à la terre, fertile je serai
telle une incantation – parfum – je me diluerai...

(Tu culege doar ceea ce nu se vede:
pașii de duh – esențe pentru alții –
drumul acestora luminându-l, deschide-te
către zarea de murmur)

Precum iarba, pașilor tăi mă aștern:
mângâie-mi aromele, o, Dorador, și înaintea tuturora
respiră-mă: ca pasărea voi cânta.

Menirea noastră: esență pentru suflete.
Iată marele timp pentru frunte ! deschide-te
precum soarelui iarba veșnică.
Pasărea cântă...

CHIP ÎNMIRESMAT

Te voi închipui toată numai din miresme:
ca o grădină clătinată de vânt, clătinată
de lumină vei fi, Doador ! Picuri de gând aromat
se vor prelinge din degetele tale.

Pletele tămâi răspândi-vor: fum dulce
peste chip, peste ochii uimiți. Umerii
mirt vor purta și, alunecând, din subsuori
aloe albăstrind spre pântec. Împrejur, iederi.

Coapsele tale comori de nard vor primi
șerpi de ierburi verzi: glesnelor cântece
și până în zări câmpia faptelor tale dansând...

(Toi, recueille seulement l'invisible:
les pas d'esprit – essences pour les autres –
dont tu éclaires la route, ouvre-toi
vers l'horizon de murmures.)

Comme l'herbe, je m'étends sous tes pas:
mes parfums, caresse-les, õ, Dorador, et
avant que les autres le fassent
respire-moi: comme l'oiseau je chanterai.

Notre destin: essence pour les âmes
Voici le grand temps pour le front ! ouvre-toi
comme sous le soleil l'herbe éternelle.
L'oiseau chante...

POTRAIT D'AROMES

Je t'imaginerai faite d'arõmes seulement:õ Dorador !
comme un jardin qui ondoie sous le vent, tu ondoieras
sous la lumière, õ Dorador ! de tes doigts des gouttes
d'odorantes nostalgies couleront lentement.

Tes cheveux exhaleront de l'encens: douce fumée
sur ton visage, sur tes yeux éblouis.
Tes épaules sentiront le myrthe et, bleuissant,
l'eloès glissera de tes aiselles à ton ventre.

Tes cuisses se couvriront de nard précieux
serpents d'herbe verte: chants pour tes chevilles
et tout autour, dansante, la plaine de tes faits...

Din miresme mi te închipui: legănându-te !
După tine păsările îndrăgostite. Fântână eşti
o, deschide-te gurii mele ! Şi ochilor, pajişte...

FECUNDATĂ DE VEŞNICIE

Cu un cuvânt te voi schimba într-o pajişte
cum n-ai mai fost: dulce pajişte
şi îţi voi frăgezi toate ale tale
ale mele toate fiind.

Abia atunci ţi se va dărui duhul meu
iar tu îl vei primi tăcând şi îmbătându-l
îi vei smulge tainele
în miresmele tale topindu-le.

Aşa te vei fecunda cu veşnicie:
dansând în tine lumina, seminţe pregătind
chip fraged pentru a doua venire.

Ci eu voi fi şoaptă, apoi gând sălăşluindu-te
iar peste împărăţia ta, Dorador
un clopot de dor istovindu-se...

Toute d'arômes faite je t'imagine en te balançant.
Des oiseaux épris autour de toi. Ouvre-toi à ma bouche,
ô fontaine ! Étale-toi sous mes yeux, ô prairie...

FÉCONDÉE D'ÉTERNITÉ

D'un seul mot je te changerai en prairie
douce prairie, comme tu ne l'as jamais été
et j'affinerai toutes choses tiennes
les faisant miennes.

Alors seulement mon esprit te sera donné.
Tu l'accueilleras en silence
puis, l'environant, tu lui arracheras ses secrets
pour les fondre dans tes esences.

Ainsi seras-tu fécondée d'éternité:
en toi la lumière dansera, les semences prépareront
la fragile image du second avènement.

Et moi, je serai murmure, puis pensée t'habitant
et au-dessus de ton empire, Dorador,
carillon de désir serai, m'extenuant...

DELIRUL DE TAINĂ

...Poezia este respirația aurie a zeilor
țesând sufletele cu cer, dând ploilor cântece
și Soarelui chip ! Poezia, spuneai, este ochiul
prin care ne inundă minunile nebănuite.

Dezgroapă-mi cuvintele, spuneai, sapă
la temelia lor de tăcere; acolo
sunt boabele fără de nume, și-n ele
miezul ascuns. O, descoperă-mă !

Și mai este, spuneai, durerea prin care
purificându-ne, asemenea florilor devenim
o tristețe încununându-ne, un chip părăsindu-ne.

Da, poezia, spuneai, este delirul de taină: eu
prin el înfloresc ! Tu nu știi că mâinile mele
se veștejesc în fiecare noapte. Și a doua zi iar...

SINGURI...

La marginea cetății singuri:
timpul se face pasăre
pasărea se face semn
semnul se face soartă.

(Acum, lumea e departe de noi
tălpile sărută morminte

LE SECRET DÉLIRE

La poésie c'est le souffle doré des dieux,
tissant de ciel les âmes, donnant aux pluies une musique
et au Soleil un visage ! La poésie, disais-tu, c'est l'oeil
par lequel les merveilles insoupçonnées nous inondent.

Déterre mes mots, disais-tu, creuse
à leur base de silence; là gisent
les grains sans nom et, en eux
l'amande bien cachée. Õ, découvre-moi !

Puis, disais-tu, il y a la douleur par laquelle,
purifiés, nous devenons pareils aux fleurs,
une tristesse nous couronne, un visage nous quitte.

Oui, la poésie, disais-tu, c'est le secret délire; c'est par elle
que je fleuris ! Tu ne sais pas que toutes les nuits
mes mains se flétrissent. Et le lendemain à nouveau...

SEULS...

Aux abords de la cité, seuls:
le temps se change en oiseau
l'oiseau en signe
et le signe en destin.

(Le monde est loin de nous maintenant
les pieds baisent les tombes

sângele este cucernic
sărutul – cuminecătură.

Singuri
Cetatea se îndepărtează
asemenea unei nave, cerul înghițindu-o...

Aici, pe pământul pietros al uitării
va înfrunzi și va rodi
arborele sângelui nostru...

ASEMENEA UNUI SÂN

Sub seară, inima mea
spre inima ta iar se îndeamnă;
focul zilei se stinge
blând, carnea se înmiresmează.

(Drumul e lung asemenea
călătoriei din urmă:
rămân femei delirând
frumoasele imnuri apuse)

Tu mă aștepți la marginea
clipei care se năruie
iar toamna-i din clipe

Și sunt aproape: simțindu-mă, sufletul tău
se deschide: pătrund ! și amurgul înflorește
asemenea unui sân în sărut...

pieux le sang
le baiser, une eucharistie)

Seuls
La cité s'éloigne
tel un navire englouti par le ciel...

Ici, sur cette terre rocailleuse de l'oubli
l'arbre de notre sang
portera des feuilles et des fruits...

COMME UN SEIN

A la tombée du soir mon coeur
vers le tien se fraie chemin
le feu du jour s'éteint doucement
la chair se couvre de prafum.

(Longue est la route
tel le dernier voyage:
des femmes demeurent en délirant
les beaux hymnes d'antan)

Au bord de l'instant qui s'écroule
tu m'attends, et l'automne
est fait d'instants

Et je suis là: je te devine, ton âme
s'ouvre: j'entre ! et le crépuscule fleurit
tel un sein sous le basier...

SUB POMUL CUNOAȘTERII...

În râul de vin și miere te voi împinge
ușor, apoi, alături de tine, îmi voi scălda
trupul în zeiasca licoare. Amândoi
asemenea marilor protectori fiind.

(O, înmiresmată și ametitoare fugă !
Trup după trup – sufletele de veghe
lung topindu-ne, pe-ndelete sorbindu-ne –
o singură dogoare, sângele nostru !)

Maluri de verdeață înclinându-se către
asfințirea noastră – pasărea țipându-te
pasărea cerându-mă – carnea adânc jeluindu-se...)

Dar până când așteptarea ! Iată mă aplec și
smulgându-mi coasta, te zămislesc.
Sub pomul cunoașterii te voi deschide templu al
meu...

LEUL DE AUR

„De tainele noastre vom pieri, spuneai
și privirile îți erau ca o spaimă aleasă;
de taine și de izvoruri secate
cu limba uscată, ca o piatră rugându-se..."

Spuneai: „Tu, Sburătorule, semeni cu visul
dintr-o copilărie de sunete, când

SOUS L'ARBRE DE LA CONNAISSANCE...

Doucement je te pousserai dans le fleuve du vin
et du miel, puis à tes côtés je me baignerai
dans la liqueur divine. Tous deux
semblables aux plus grands dieux.

(Ô, enivrante course parfumée !
Corps par corps – les âmes veillantes –
longue fusion, lente absorbtion
notre sang – une seule volupté !)

Rivages de verdure s'inclinant vers
notre crépuscule – l'oiseau t'appelant,
l'oiseau m'appelant – plainte profonde du sang...)

Combien longue l'attente ! Je me penche et
en m'arrachant une côte, je te crée.
Sous l'arbre de la connaissance je t'ouvrirai, temple
mien...

LE LION D'OR

„Nous périrons à cause de nos mystères, disais-tu,
et tes regards étaient d'une peur altière;
de mystère et de sources taries
la langue sèche comme un caillou en prière..."

Tu disais: „Toi, Sylphe, tu ressembles au rêve
d'une enfance des sons, du temps ou j'ai vu

mi s-a arătat Leul de aur: atunci
am simțit cerul cerându-mă...

Da, de tainele noastre vom pieri, când steaua
va opri timpul și-n cercuri verzi privirile
se vor desface mărunțindu-se-n sunete..."

(Frumoasă vei fi, o, Dorador !... La hotarul acela
e o ceață de aur, iar dincolo tăcerea așteptând
să ne înstăpânim în ea nevăzutele chipuri...)

TĂCEREA TA...

pentru Mousse Boulanger,
cu prețuire !

Tăcerea ta asemenea cerului tăcând, asemenea
mărilor presimțind furtuna, asemenea munților
după viscol, asemenea pădurilor spre înmugurire
asemenea marilor tăceri boreale.

Tăcerea ta asemenea vulcanilor așteptând
asemenea jarului din stejarii nedoborâți
asemenea păsărilor și pietrelor după dragoste
asemenea marilor tăceri boreale.

Tăcerea ta imense câmpii așteptând ploaia
tăcerea semințelor îndrăgostite
tăcerea marilor tăceri boreale.

Tăcerea ta, tăcerea mea, tăcerea
a mea, a ta, a noastră, fără-de-margini, în care
Dumnezeu, coborând, ar fi o nesfârșită tăcere...

le Lion d'or: lors j'ai senti entre mes épaules
le ciel qui m'appelait...

Oui, nous périrons à cause de nos mystères
lorsque l'etoile arrêtera le temps et qu'en cercles verts
les regards se déferont, amenuisés en sons..."

(Belle tu seras, õ Dorador !... A cette frontière – la
il y a une brume d'or et, là-bas le silence attend
que nous y maîtrisions nos visages invisible...)

TON SILENCE...

pour Mousse Boulanger,
affectueusement !

Ton silence pareil au ciel muet, pareil
aux mers pressentant l'orage, pareil aux montagnes
aprés la neige, pareil aux forêts bourgeonnantes
pareil aux grandes quiétudes boréales.

Ton silence pareil aux volcans en attente
pareil à la braise des chénes non abattus, pareil
aux oiseaux, aux pierres après l'amour
pareil aux grandes quiétudes boréales.

Ton silence, vastes plaines attendant la pluie
quiétudes des graines éprises
silence des grandes quiétudes boréales.

Ton silence, mon silence, notre silence
le mien, le tien, le nõtre, sans bornes, ou Dieu,
y descendant, ne serait qu'un silence infini...

ÎNSERARE...

Înserare, pasăre sfântă și rece
te aduni peste mine. Aripile tale, pleoape
pliscul tău, fulger fără de șoaptă
ochii din cer.

(Tăcut e Muntele la fereastră, asemenea
unui urs imens: depate marele oraș
fluviul îmbrățișându-l. Țărm aspru.
Inima ta, acolo)

Înserare, pasăre rece și sfântă.
Chpuri străvechi împrejuru-mi:
frumoasele femei de ceață...

Spre ziuă, numai duhul tău mă va străjui
somnul meu, scurtă trecere
și stelele stingându-se una câte una...

ASEMENEA PROFETULUI...

Cel neadormit la poalele munților
sprijinindu-și oboseala de stânci, sunt eu.
De drum lung, tâmplele
aleargă în galop. Doamne, timpul !

(Numai de mi-ar ajunge pentru imnul acesta
numai de s-ar aduna toate pădurile
numai de-ar asculta toate apele
numai de-ar sosi toate păsările...)

TOMBÉE DU SOIR...

Tombée du soir, oiseau sacré et froid
sur moi tu te poses. Tes ailes, paupières
ton bec, susurrant éclair
tes yeux, de ciel.

(Muette la Montagne à la fenètre
tel un ours gigantesque; au loin la grande
ville que le fleuve enlace. Rivage âpre.
Là-bas, ton coeur)

Tombée du soir, oiseau froid et sacré.
Tout autour de moi visages du temps jadis:
les belles femmes de brumes...

A l'aube, ton âme seulement me veillera
mon sommeil, bref passage
et les étoiles une à une s'éteignent...

TEL LE PROPHÈTE...

C'est moi sans sommeil au pied des montagnes
appuyant sa fatigue sur le roc.
De long cheminement, mes tempes
courent au galop. Seigneur, ō le temps !

(S'il me suffisait au moins pour dire cet hymme
si au moins tous les bois s'assemblaient
si au moins toutes les eaux m'écoutaient
si au moins les oiseaux accouraient...)

Fruntea în asfințit se înalță. Asemenea
profetului la poarta cetății pustii
către tăcerea din mine voi profeți...

La poalele munților. Departe fluviul tău –
și păsările nu mai sosesc, pădurile se retrag.
Asemenea profetului la poarta cetății...

RĂSTIGNIRE

Împletit trupul meu din dureri.
Vântul mătură apele fluviului.
Apele fluviului se tânguie lung.
Deasupra pasărea duhului.

Împletit trupul meu din dureri.
Semnul trecerii. Înaltul căzând.
Pământ de plâns. Marea lacrimă.
Iată-mă, cel sacrificat.

Împletit trupul meu din dureri
Trei cruci în ostrovul sărat.
Trei cruci din lemn blestemat.

Apropie-te ! Alină-mi tălpile. Fruntea
îmi sângerează cu veacul. Roagă-te pentru mine !
Iată corabia mea topindu-se timpului...

A l'heure du couchant le front s'élève. Tel
le prophète aux portes de la cité déserte
je prophétiserai pour le silence de mon coeur...

Au pied de la montagne. Que ton fleuve est loin
les bois se retirent, les oiseaux tardent d'arriver.
Tel le prophète je reste aux portes de la cité...

CRUCIFIEMENT

Mon corps, entrelacs de douleurs.
Le vent balaie les eaux du fleuve.
Les eaux du fleuve se lamentent longuement.
Là-haut, l'oiseau du temps.

Mon corps, entrelacé de douleurs.
Signe du passage. La voute s'effondrant.
Terre à plaindre. Que la larme este grande.
Me voici, le sacrifié.

Mon corps, entrelacé de douleurs.
Trois croix dans l'ile salée.
Trois croix, en bois maudit.

Approche-toi ! Caresse mes pieds. Mon front
saigne de ce siècle. Prie pour moi !
Au loin mon navire languit sous le temps...

VI – INEDITE

1 – *Poeme orientale* – selecție din volumul cu același titlu, în pregătire
2 – *Muntele*, din volumul *Poeme de timp*, în pregătire la Ed. Orion

... vino, tu, chip al dragostei eterne,
sângele meu spre tine se așterne
în vârfurile-i presimțind arsura
cu alcooluri înflorindu-mi gura
din ceea ce neantul pururi cerne
vino, tu, chip al dragostei eterne...

(... spre cele împlinidu-se în soarte
tu ai zorit și-ntinsul Mării Moarte
îl stăpânești sădindu-l cu uimire:
cyproși de duh în duhuri să se-nfire
ca miri dorind iubirile să-și poarte
spre cele împlinidu-se în soarte...)

... rug de miresme, dăruie-te mie !
sunt eu, chematul întru armonie
să ard în vârf polenuri și nectaruri
putinul dulce-a-l bănui-n amaruri
și distilându-l: chin în poezie
rug de miresme, dăruie-te mie...

PUTEREA MĂSLINULUI

... de unde vii, din ce adânci amaruri
și vârsta-ncununându-ți-o cu haruri
sever te-nstăpânești peste himere
și stâncii sterpe dându-i înviere
topești durerea irizându-n daruri:
de unde vii, din ce adânci amaruri ?

(...gând zvelt și fraged, însetat de rouă
stă-n miezul tău și așteptând să plouă
se face duh-mireasmă-n ode pure
ne-îndurând ne-mai-voind să-ndure
dorul uscat – ci dându-se-acum nouă
gând zvelt și fraged, însetat de rouă...)

...cer blond acolo, mări alinătoare
flori sexual ivindu-se-n pudoare
amor de păsări zborului dând clipă:
Măslinul stă Pământului aripă
în verde-agav și tălmăcind odoare –
cer blond acolo, mări alinătoare...

LA PARADISUL BIBLIC...

... când florile-și închide mandragora
și noaptea-și licăre în sine ora
vin iarăși la câmpiile tăcerii:

râu Eufrat vuind prin vechi imperii
și sunt al meu fiind al tuturora
când florile-și închide mandragora

(...la paradisul bibilic timpul zace
în mine strig: tăcerea se desface
renasc mulțimi din pulberi, timpu-n tâmple
adâncul gol cu gând adânc îl umple
și clipele de trup devin sărace –
la paradisul bibilic timpul zace...)

...o, toate cum se duseră-n sfârșire:
iubiri și uri: abis-nemărginire
apuse neamuri, străluciri de sânge
și Eufratul singurul ce plânge
când moartea cu blândețe-mi intră-n fire –
o, toate cum se duseră-n sfârșire...

SPRE MECCA

gândind la Al. Macesonski

... mereu cuprins de febra împlinirii:
în zarea zării, întru firea Firii
în zare oaza izvorând izvoruri
departe-n zare sângele-n amoruri
spre-acel departe pasul istovirii
mereu cuprins de febra împlinirii...

(... ce timp am străbătut și ce dogoare
pustiuri lungi, nisipuri mișcătoare
și umbră: doar a spinului din mine

fată-morgana, tu, dansând lumine
pe apele de aer și de soare:
ce timp am străbătut și ce dogoare...)

... la Mecca, deci ! către cetatea sfântă
acolo-n murmur lumea se cuvântă
la ceasul când Pământul naște Lună
și visători islamici se adună
îngenunchind – și cerurile cântă –
la Mecca, deci ! către cetatea sfântă...

PASĂREA IBIS

... când vine primăvara cu magnolii
împărățind și răspândindu-și solii
spre boreale zări slujind natura
polenului ivindu-i aventura
la imnuri vechi înmugurind bemolii
când vine primăvara cu magnolii

ca semn întâi la Nilu-n revărsare
pasărea Ibis iese din uitare:
penet în alb și irizând văzduhuri
ivind în preajmă-i așteptate duhuri
reînviind mitologii agrare
ca semn întâi la Nilu-n revărsare

din somn urcăm în proaspătă trezie
sculptând în aer chip de poezie
imense-n aripi ceruri diafane

de ibişi puri în cărţile-corane
şi suntem zeii clipei ce-ntârzie:
din somn urcăm în proaspătă trezie.

AMURG LA HÉLIOPOLIS

... târziu în mine visurile-s apte
a străjui luminii fără şoapte
a o-mplini în umbra filozofă
închisă-adânc în taina teozofă
spre-a înflori cu piscu-n miazănoapte
târziu în mine visurile-s apte...

(... la Baalbek azi: ruinuri, templul scade
în aer Moartea vechilor arcade
desăvârşite-n lut hrănesc vecia
noi doi în ea sfidând vremelnicia
unindu-ne ca două noi monade
la Baalbek azi: ruinuri, templul scade...)

... amurg şi păsări unduind arare
şi zările pălind: abandonare
în aurit şi ultim apogeu;
sunt cel ivit din stirpea lui Orfeu
spre-a-l rezidi ca într-o adorare –
amurg şi păsări unduind arare...

POEM LA FLOAREA DE LOTUS

„... al cărui gust era atât de delicios
încât, mâncându-o,
străinii uitau de locul nașterii lor..."
HOMER

... ce floare-zee cu miresme stranii !
cine o gustă-și uită acolo anii
tot ce-a trăit: durerile, iubirea
obârșia, nu simte despărțirea
prietenii-s de ceață și dușmanii –
ce floare-zee cu miresme stranii...

(... tu ești asemeni: neintrând în moarte
din începuturi izvodind în soarte
cea pură ispitire: chip de lotus
mă bântui cu chemările-ți și totu-s
esență-a clipei care mă împarte:
tu ești asemeni: neintrând în moarte...)

...e-n mine floarea marilor delicii
de timp uitând, de ochiul gol al fricii
sporind c-un vis edenu-acelei delte
când florile în trupurile zvelte
imn cu miresme clatină spre vicii:
e-n mine floarea marilor delicii...

PE DRUMUL DAMASCULUI

„... fără-de-veste,
o lumină puternică, din cer,
a strălucit de jur-împrejurul meu..."
(Faptele Apostolilor, 22, 6)

... încrâncenat, ascuns în zâmbet rece
războinic dârz (ce nimeni nu-l întrece !)
plătit cu aur şi hrănit cu glorii
eram vestitul între luptătorii
ce nu-şi trădează sângerosul rege
încrâncenat, ascuns în zâmbet rece

... de-odată Tu ! mi-ai izbucnit în faţă
ca mii de sori născând o dimineaţă:
ce spaimă mândră năvăli în suflet
când m-ai cuprins în tainicul tău umblet
spre-a-mi revela minunile din ceaţă
de-odată Tu ! mi-ai izbucnit în faţă...

... sunt eu cel vinovat redat luminii
cel ce-ţi culege de pe frunte spinii
cel ce-ţi slăveşte-n clopot nefiinţa
şi paşii peste ape: sunt credinţa
întru frumos şi miresmându-ţi crinii
sunt eu cel vinovat redat luminii...

PALMIRA

Celeimaifrumoase frumoase !

... Palmira ca un palmier în floare
se leagănă și vânturi poftitoare
cu-adânc de zări sosesc să i se-nchine
și păsări mii și fluturi și albine
o-mpodobesc în vârf de sărbătoare:
Palmira ca un palmier în floare...

(... bolnav sunt de miresme și de zboruri
zidindu-te: nor mândru între noruri
bolnav de taine-n tainele abrupte
mereu învins învingător în lupte
când anii fug: ce neoprite zoruri !
bolnav sunt de miresme și de zboruri...)

Regina palmierilor, Palmira !
râvnind la tine-mi înfrunzește lira
iar sângele-mi e arbore-n furtună:
cer și pământ în ritmu-i se-mpreună
când tu la Eufrat îți scoți porfira
regina palmierilor, Palmira !...

UMBRA LUI ALEXANDRU MAKEDON MONOLOGÂND

„To be or not to be ?"
SHAKESPEARE, „Hamlet"

... la Nil, la Eufrat, apoi la Ind
am strălucit învingător fiind;
luceau în zare apele lui Gange
ademenind armatele-mi falange
dar eu vroiam Frumosul să-l cuprind
la Nil, la Eufrat, apoi la Ind...

... o, timpi de aur ! o, măriri trecute !
pierite glorii, glorii ne-ncepute !
paşii de duh: Alexandria mea !
şi Moartea ce-n surâs m-ademenea
tărâmului cu zările tăcute:
o, timpi de aur ! o, măriri trecute...

... din tot ce-i veşnic numai Aristot
stă-n tainica lumină ca un Tot
iar eu pe Ducipal – albastru fum –
sunt aer–domn în aerul postum
când secoli după secoli trec înot –
din tot ce-i veşnic numai Aristot...

CUVÂNT DESPRE CUVÂNT

„... Cuvântul este gloria omului..."
THOMAS MANN, „Muntele vrăjit"

... da, toate sunt întru Cuvânt zidite !
prin EL lumina raza îşi trimite
prin EL auzul devenind Tăria:
firul de iarbă astrul veşnicia
văzutelor şi-a celor ne-ivite:
da, toate sunt întru zidite...

(... trudind prin EL ţi-am hotărât făptura
pe Nil în sus uimindu-ni-se gura
de numele-ţi iar chipul-acel de taină
l-am podobit cu-a cerurilor haină
sublim Cuvântul inventând măsura:
trudind prin EL ţi-am hotărât făptura...)

... doar în Cuvânt stă dăinuirea Lumii
tot ce-i deasupra şi-n ascunsul humii
fără de EL ar stăpâni tăcerea
n-am auzi sărutului durerea
ceaţa de duh nimicnicia spumii:
doar în Cuvânt stă dăinuirea Lumii...

2 – MUNTELE

lui Nicolae Labiș,
la 40 de ani de la înveșnicire

„... legat de stânca aceasta dobândită prin durere,
văd arborii respirând pacea neagră a morților
și surâsurile încremenite ale statuilor..."

SEFERIS

1.

Măreț, Muntele !
Aici, la țărmul Mării Neliniștite, zbuciumându-și coroana apelor
aici, peste câmpiile văluitoare ale ierburilor
la neînvinsele armate ale pădurilor
aici păsările de duh
– pe căile cerului, ochii –
aici noi cu pământul în brațe, cu pământul în suflet
asfințind cu pământul în gură: cântec de naștere
și de năprasnică nuntă.

Măreț, Muntele !
La ferestrele timpului morții (în orbitele lor
licăre praful eternității) viteji
rezistând morților năvălitori, supunându-i rădăcinilor
morții noștri purtându-și sufletul steag: voievozi cu sceptre de aer și oșteni cu
arcuri de vânt
morții stirpei noastre
la ferestrele timpului.

Măreț, Muntele !
la temelia lui odihniți-vă, luptători
voi, care m-ați semănat !
Iată veacul despicându-se – așa cum ați voit –
iată tirania topindu-se ca o zgură otrăvitoare
înghițindu-se pe sine însuși ca o năpârcă
iată, prăbușindu-se în tină
statuile sângeroase !...

2.

Muntele meu ! modernă împărăție și dreaptă se vrea
și totuși, o, durere, sângele tânăr
mai pâlpâie-n stingere
lovit mișelește, devreme plecând spre dincolo:
eroi ai gloriei fragede.
O, ticăloșii ale hidrei flămânde, iată, așa au pierit
vitejii în afara turnirurilor: fără armuri
și fără-de lăncii
fiecare doar cu flamura cuvântului îndrăznind...

(Acum, nopțile sunt ale visătorilor; tăcuți, ei pun
Muntelui lumini de colind:
rouă peste lacrimi, imn peste geamăt:
turme de stele miei zămislind
bărbații îndemn tainic înspre femei: duh către duh
la fecundarea cerurilor
trup către trup la bucurie pământului: visătorii !
Vin și miere le-aduc, miresme șiroindu-le-n cale
Preot al Iubirii Iubirilor, Eu !...)

.....

3.

La marginea dinspre apus a veacului: oamenii poartă
cununi de oţel, cu păsări de fier
zburând: drumuri în cosmos
ca într-o grădină apocaliptică
însă Dumnezeului din ei nici o îngenunchire !
Dar sufletele ? Ce se vor face dacă ochiul din astră
nu le mai cheamă ?
Şi ce va fi cu inimile de vor rămâne mărunte
ca bobul de mei ?
Adevăr zic vouă: ele stins vor înflori
şi rodul lor pleavă se va chema !...

.....

4.

(... în somn, visând, am lăcrimat, în tristeţe
hălăduind către zi;
poleit, chipul Muntelui lucea ca într-o stingere;
lumea cutreiera Cetatea flămânzind, cerşind
puţini îmbuibânmdu-se
şi peste toate un soare scârbit. Atunci am strigat
în Piaţa Tăcerilor:
— Să vină înţelepţii !
– iar ei au sosit îmbătrâniţi
abia mişcându-se –:
— Daţi tuturor Cuget, Măsură şi Demnitate !
şi îndrăzneală întru acestea."
Apoi:
— Unde sunt cei ce împart Legea ?
– căscând s-au apropiat–:
— Daţi fiecăruia după faptele sale ! Pentru a se topi
noaptea fiţi pătimaşi în Dreptate:
fiecăruia o stea
spre-a se cunoaşte !"

Apoi am chemat Poeții, pe adevărații poeți i-am
chemat;
ci ei tăceau, neîncununați, tânjind după vinul cel bun
în ochi cu taina tainelor. Și mă priveau uimindu-se:
— Iată, le-am spus, Muntele îmbătrânește.
S-a îmbolnăvit.
Nu simțiți ?
Se clatină de prea multe păcate !
Înnoiți-l ! Sădiți *grădini în formă de vis* !
Semănați ode albastre, dulci elegii
rotunjiți doruri și nunți
și blânde bocete legănătoare !
Dăruiți fiecăruia măcar un vers:
atunci vor sosi și privighetorile !"
Iar adormiților paznici, cu furie, le-am strigat:
— Alungați zarafii și înșelătorii de suflete ! Biciuiți-i
și azvârliți-i în pulberea nimicniciei !...
E timpul, în sfârșit, să turnăm statui
în bronzul bronzurilor: cugetul.
Fiți puternici și generoși !... Acum, aici,
lumea iese dintr-o lungă tristețe !
O, voi Înaintemergătorilor, începeți !...")

.....

5.

... La pragul furtunilor, la țărmul Mării Neliniștite
înnoit Muntele meu se vrea !
Aici durerea durerilor sub lumina temătoare și iată
de peste zări pelerini ar dori să-mi guste aerul
și fructele și imnele
să-și așeze gândurile la raclele strămoșilor mei
și ale martirilor tineri.
Aici, ca dintr-o ceață primordială, o naștere grea
și iată pământurile și apele abia despărțindu-se

iar Muntele visează putere tânără
și fecioare înflorind: mirese ale unui timp dorit!

O, părinți neînvinși, o, eroi fără de vârstă, iarăși
sângele vostru călătorește
iarăși vrerea se-nalță din voi pentru noi, pentru
cei de după noi sosind
iarăși Poeții seamănă Cuvântul și păsări măiestre
îl poartă în toate punctele cardinale
și, la țărmul Mării Neliniștite, turme de vis pasc
ierburile trupului meu...

București, 1992-1996.

INDICE ALFABETIC AL POEZIILOR DUPĂ TITLU SAU DUPĂ PRIMUL VERS

A

Acum e ochiul de-ntuneric mare, 6
Acum îţi pun odăjdii triumfale, 57
Adie-mă cu viersu-ţi de argint, 98
A doua venire, 102
A duhului şi-a trupului măsură (Sonet CVI), 213
Ah, călăreţ într-o câmpie mare (Sonet L), 204
Ah, daţi-mi un deşert spre a-l rodire (Sonet XXXVIII), 199
Ah, iarăşi tânăr..., 152
Al tainei chip, 219
Amurg Ipa Heliopolis, 300
Aproape elegie, 8
Aproape odă, 109
Arbore de taină, 11
Asemenea magului, 160
Asemenea unui sân în sărut..., 286
Asemeni profetului, 292
Aştept cu trupul înflorit, 61
Aurite stindardele mele, 178

B

Baladă la 1907, 139
Bat clopote în suflet şi aud..., 64
Beţie dulce peste noi..., 63
Biserică în munţi, 119

Blestemul meu frumos ca o tăcere (Sonet XVI), 194
Bunăvestire, 230

C

Ca iarba nesecatele-i izvoare (Sonet CV), 212
Ca o piatră vie, 185
Cantată, 151
Carnaval cu măști, 237
Carte de piatră, 129
Ca soarele e trupul tău arzând, 69
Ca un mugure straniu, 164
Ca un paing țesându-și pânza fină (Sonet IX), 191
Căci tu colină ești de mirt în mine, 87
Către copilărie, 143
Cântând dintr-un arbore, 125
Cântec trist, 12
Ceamaifrumoasă, 149
Ce chinuit, și tristul meu aspect..., 70
Ce iarnă, deci, a întronat puterea (Sonet VI), 190
Ce ierburi fi-vom, 228
Centaur îndrăgostit, 42
Chipul de aer, 137
Chip fără chip, 113
Chip înmiresmat, 280
Chip nevăzut în chipul de lumină (Sonet C), 209
Chipul Poetului, 162
Ciudatul drum, 106
Clipă suspendată, 158
Comme un sein, 287
Contradans lent, 31
Copilăria care ne veghează, 184
Crucifiement, 295
Cu timpul în suflet, 9
Cuvânt despre Cuvânt, 305

D

Da, iarăși primăvara umblă-n sânge (Sonet XXXII), 198
Dans la echinoctiu, 4

De-acelaş foc să ardem, aceiaşi vâlvătaie..., 56
De jertfă pas şi-n templul tău pătrund, 66
Delirul de taină, 284
De muzici şiroind mi te arată, 84
De n-ai fi tu, n-ar fi adânc de lume (Sonet XX), 196
De nu m-aştepţi, la cine mă voi duce... (Sonet V), 189
Destinul ciocârliei, 165
De trecere, 239
De vremi şi legi mereu biruitoare (Sonet CII), 210
De zare eşti femeia mea înaltă, 62
Din care lume lebădă sosise? (Sonet XLIX), 203
Dincolo..., 143
Dincolo de dincolo..., 233
Din tinereţe părul meu căruntul (Sonet XII), 192
Dintr-un dezmăţ al cântecului ies..., 65
Domolirea unui cântec..., 150
Drumul spre Munte, 171
Drum spre tine, 115
Duh de centaur, 43
Dulce pleoapa de zee, 147
După apusul soarelui sosește, 75
După dragoste, 29
Durere de secol, 101

E

E aerul dintre cuvinte viaţă (Sonet XXXVI), 198
Edenul meu de mugure şi soare, 59
Elegie de piatră, 40
Elegie-n noiembrie, 10
E muzica tăcere de altar, 63
Era o ţară-ntinsă cu clopote în zbor..., 67
Eu mor puţin în fiecare seară (Sonet XVII), 194
Eu veşnicul de cânt risipitor, 94
E vârf în dor şi vis în rădăcină (Sonet XCIX), 208
Există-n veci un cer cu-nalturi pure (Sonet XV), 193

F

Fără sfârșire-i viața, orice plantă... (Sonet LI), 204
Fântână de veghe, 156
Fecondée d'eternité, 283
Fecundată de veșnicie, 282
Fiul lui Zamolxe, 33
Fiul risipitor, 30
Floare a vinului, 37
Frumos e-n Mai ! Ce pasăre-fântână... (Sonet XL), 200
Frumos e pe pământ, 156

G

Gând înapoi, 126
Gând în decembrie, 177
Genunchii fragezi, ca-ntr-un pisc lumină (Sonet II), 188
Grădină dulce, raiul meu de dor
Greșeala grea o-mpart cu cerul meu, 71

H

Hic et nunc, 229
Hora de la Frumușica, 123

I

Iarba mea, lumina mea..., 137
Iarbă de cântec, 103
Iar inima e corn de vânătoare, 80
Iarna, chipul meu este lin..., 71
Iar șarpele și-a lepădat veșmântul (Sonet XLV), 201
Iar uneori îmi spun că-i o părere, 69
Imn Soarelui, 3
Invocație la păsări, 28
Iubirea doar iubirii se închină (Sonetul CIII), 211
Iubirea este-atotstăpânitoare (Sonet XCVII), 207
Iubirea este-atotstăpânitoare (Sonet XCVIII), 207
Iubirea se-nveșmântă în iubire (Sonet CVII), 213

Iubirea-i viața fără de pierire (Sonet CXI), 216
Iubirea-i viața fără de pierire (Sonet CXII), 217
Iubito, să pătrundem în vasta catedrală..., 71

Î

Îmblânzitorul de cuvinte, 236
Împotriva materiei, 220
În altă viață, 174
În armonii cu legănare pură (Sonet CX), 215
În cosmică topire, 232
Îndrăgostindu-mă, 109
Înnobilând și stăpânind regină (Sonet CIV), 211
În noaptea mea ești pururea fecioară, 57
În primăvară sângele dă muguri, 58
În rândul celor mai bogați m-adun, 61
Înserare, 292
Întârzieri, dorințe vagi și lene... (Sonet XIX), 195
Între noi încă Timpul stă minune (Sonet LV), 205
Între zăpezi, 13
Întomnare, 157

J

Jocul de-a dacii, 34
Jocul de-a moartea, 180
Jocul de pământ, 154
Jurământul, 254

L

La ceasul de umbră-am bătut, 73
La marginea somnului, 1
Lamentație sublimă, 46
La paradisul biblic moartă-i ora, 297
La Steaua Canopus, 144
La valea de cântece, 131
Lângă pădure, tristețe..., 115
Legănare eternă, 179
Le jeu de la mort, 181

Le lion d'or, 289
Les pas d'esprit, 279
Le Petit Prince, 220
Le secret délire, 285
Le serment, 255
Le temps d'amour, 279
Leul de aur, 288
Litanie, 101
Locul de taină, 166
Lumina mea, adie-mă curând, 79
Lumina ochiului meu verde, 148
Lungi roiuri de albine – zbor sub frunte (Sonet XLVII), 202

M

Maicile mele de piatră, 128
Maramureşul din gând, 136
Mă lumineze chipul tău ! Şi altul... (Sonet I), 187
Mereu nestins, neprihănit, 59
Mic descântec, 41
Mică odă la Bach, 141
Mic poem, 53
Mi-e dragostea o stafie-n cetate, 91
Miresme dând, înmiresmând un drum, 85
Miresme-mprejur, 111
Moment adânc, 119
Moment de nuntă, 39
Muntele, 306

N

N-am bănuit vreodată că drumul nu-i de slavă, 76
Născându-se pentru întreaga fire (Sonet CIX), 215
Ne protejează, cine, iubito, care zeu..., 65
Nobila stirpe, 132
Noi doi, 36
Nuferii cosmici, 225
Numai tu, 16

O

Obsesie cu Pygmalion, 227
Ochii urmelor, 45
Ochiul de gând, 221
O definire a Poeziei, 233
O, legănată mare cu țărmi legănători, 77
Omul cu barca, 247
O prăpastie aurie, 148
O, Prinț ivit sub zodia minunii (Sonet LVIII), 206
Oră sublimă, 112
Orele dragostei, 7
O revedere, 159
Oul etern, 218

P

... Pajiști în vis: împărățeam istorii (Sonet XLI), 201
Palmira, 303
Pasărea cu ochi abrupt, 8
Pasărea de cenușă, 222
Pasărea Ibis, 299
Pasăre uimindu-se, 113
Pașii de duh, 278
Pădure zeiască, 12
Pe drumul Damascului, 302
Peisaj mioritic, 124
Petală stând și veșnică armură (Sonet CVIII), 214
Pe valea miresmelor, 153
Plâns de toamnă, 47
Plecarea Poetului, 173
Poem cu vulturi, 35
Poem de taină, 48
Poem cu clopote, 121
Poem cuvenindu-mi-se, 234
Poem după viscol, 52
Poem la floarea de lotus, 301
Portrait d'aromes, 281
Precum tăcerea mângâie și doare (Sonet CI), 209
Psalm aspru, 107

Psalm de moarte
Puterea măslinului, 297

R

Răstignire, 294
Răsunet albastru, 175
Respirând prin cântec..., 131
Romanță în toamnă, 135
Rugă de toamnă, 117

S

Satul uitat, 167
Sălbatici faguri, dulci de așteptare, 89
Seară lungă..., 142
Secol mare, 117
Se duc zăpezi și pier din suflet geruri (Sonet XXXI), 197
Se face așteptarea de mătasă, 82
Se împlinește lumea, cu tine-n vârf, frumos, 68
Septembrie mor valurile-neet, 72
Seuls, 285
Singuri, 284
Sonet cu chip durut, 18
Sonet cu sabie-ntre noi, 24
Sonet cu toamnă, 23
Sonet cu umbra femeii, 20
Sonet de început, 16
Sonet de priveghi, 25
Sonet de taină, 22
Sonet, iarna, 26
Sonet înainte de dragoste, 16
Sonet în amiază, 17
Sonet în așteptare, 19
Sonet, înnoindu-mă, 20
Sonet în septembrie, 22
Sonet în noiembrie, 26
Sonet în templul tău, 21
Sonet, întristându-mă, 24

Sonet pentru mai târziu, 27
Sonet răstignit, 18
Sous l'arbre de la connaissance, 289
Spre Mecca, 298
Statornică-ți voi fi precum un munte, 99
Stea aproape, 105
Stranie nuntă, 104
Straniul sol, 231
Strugure singur, 175
Sub pomul cunoașterii, 288
Suferind cu Othelo, 223
Superba jale, 225

Ș

Și iarăși sunt de veghe, 132
Și rătăcind pe apa neantului de dor, 132

T

Tainică sămânță, 51
Tainice oficieri, 4
Tăcerea ta..., 290
Tămâi albastre, smirnă și aloe (Sonet XLVI), 202
Târziu, atunci, simțeam că mă întomn, 75
Târziu, în mine, gândul e târziu..., 73
Tel le prophète, 293
Thalassa, Thalassa, 134
Timpul de dragoste, 278
Tombée du soir, 293
Ton silence, 291
Trece un vânt, 111
Tristii, 168
Turnul de fildeș, 240

Ț

Țara lui Lal, 120
Țărm îngândurat, 167
Țărm nezărit, 104

U

Umbra lui Alexandru Makedon monologând, 304
Umbre dragi, liniștiți-vă..., 118
Un dans e totul: ritmuri și durere (Sonet IV), 188
Un gând și încă unul spre marile zăpezi, 78
Un rug de dor peste Ierusalim, 83
Un singur copac, 110
Un vis, 224

V

Vai, mie ! Mă-nspăimântă a stelei mele toană, 74
Van Gogh, 235
Vara cu mâna întinsă, 103
Vară de dor, 146
Vastă rotire, 38
Vaste câmpii – tărâm al tuturora (Sonet VII), 190
Vârf de dor, 32
Vârf de legendă, 124
Veghea din veghe, 229
Vers de mire, 5
Vers de mireasă, 6
Vers de toamnă, 183
Vis povestit, 50

Z

Zburau păsări mari, 108
Zodie fastă, 238

CUPRINS

Poezia erosului cosmogonic (prefață) V
Tabel cronologic XVII
Precizări și mulțumiri (notă asupra ediției) XXXVII
I. CENTAUR ÎNDRĂGOSTIT 2
ORGĂ ȘI IARBĂ (1966) 3
Imn Soarelui 3
Tainice oficieri 4
Dans la echinocțiu 4
Vers de mire 5
Vers de mireasă 6
Orele dragostei 7
Aproape elegie 8
Pasărea cu ochi abrupt 8
Cu timpul în suflet 9
Elegie-n noiembrie 10
Arbore de taină 11
Cântec trist 12
Pădure zeiască 12
Între zăpezi 13
La marginea somnului 14
UMBRA FEMEII (1968) 16
Sonet de început 16
Sonet înainte de dragoste 16
Sonet în amiază 17
Sonet cu chip durut 18
Sonet răstignit 18
Sonet în așteptare 19
Sonet în umbra femeii 20
Sonet, înnoindu-mă 20

Sonet în templul tău 21
Sonet în septembrie 22
Sonet de taină 22
Sonet cu toamnă 23
Sonet cu sabie-ntre noi 24
Sonet, întristându-mă 24
Sonet de priveghi 25
Sonet în noiembrie 26
Sonet, iarna 26
Sonet pentru mai târziu 27
IARBA VERDE, ACASĂ (1968) 28
Invocație la păsări 28
După dragoste 29
Fiul risipitor 30
Contradans lent 31
Vârf de dor 32
Fiul lui Zamolxe 33
Jocul de-a dacii 34
Poem cu vulturi 35
Noi doi 36
Floare a vinului 37
Vastă rotire 38
Moment de nuntă 39
Elegie în așteptare 40
Elegie de piatră 40
Mic descântec 41
Centaur îndrăgostit 42
Duh de centaur 43
Ochii urmelor 45
Lamentație sublimă 46
Plâns de toamnă 47
Poem de taină 48
Vis povestit 50
Tainică sămânță 51
Poem după viscol 52
Mic poem 53
II. BANCHETUL ÎN DOI 54
GRĂDINA ÎN FORMĂ DE VIS – sonete – (1970) 55
Și, rătăcind pe apa neantului de dor 55
De-acelaș foc să ardem, aceeași vâlvătaie 56

În noaptea mea eşti pururea fecioară 57
Acum îţi pun odăjdii triumfale 57
În primăvară sângele dă muguri 58
Edenul meu de mugure şi soare 59
Mereu nestins, neprihănit 59
Acum e ochiul de-ntuneric mare 60
Aştept cu trupul înflorit 61
În rândul celor mai bogaţi m-adun 61
De zare eşti, femeia mea înaltă 62
Beţie dulce peste noi 63
E muzica tăcere de altar 63
Bat clopote în suflet şi aud 64
Ne protejează, cine, iubito, care zeu 65
Dintr-un dezmăţ al cântecului ies 65
De jertfă, pas, şi-n templul tău pătrund 66
Ce foc mistuitor, învăluind 67
Era o ţară-ntinsă cu clopote în zbor 67
Se împlineşte lumea cu tine-n vârf frumos 68
Iar uneori îmi spun că-i o părere 69
Ca soarele e trupul tău arzând 69
... Ce chinuit ! şi tristul meu aspect 70
Greşeala grea o-mpart cu cerul meu 71
Iubito, să pătrundem în vasta catedrală 71
Septembrie ! Mor valurile-ncet 72
La ceasul de umbră-am bătut 73
Târziu în mine, gândul e târziu 73
Vai, mie ! Mă-nspăimântă a stelei mele toană 74
... Târziu, atunci, simţeam că mă întomn 75
După apusul soarelui, soseşte 75
N-am bănuit vreodată că drumul nu-i de slavă 76
O, legănată mare cu ţărmi legănători 77
Iarna, chipul meu este lin 77
Un gând şi încă unul spre marile zăpezi 78
CÂNTAREA CÂNTĂRILOR (1973) – fragmente – 79
Lumina mea, adie-mă curând 79
Iar inima e corn de vânătoare 80
Se face aşteptarea de mătasă 82
Un rug de dor peste Ierusalim 83
De muzici şiroind mi te arată 84
Miresme dând, înmiresmând un drum 85

Căci tu colină eşti de mirt în mine 87
Sălbatici faguri, dulci de aşteptare 89
Mi-e dragostea o stafie-n cetate 91
Eu, veşnicul de cânt risipitor 94
Grădină dulce, raiul meu de dor 97
Adie-mă cu viersu-ţi de argint 98
Statornică-ţi voi fi precum un munte 99
III. ŢARA LUI LAL 100
ORACOL DESCHIS (1971) 101
Durere de secol 101
Litanie 101
A doua venire 102
Vara, cu mâna întinsă 103
Iarbă de cântec 103
Stranie nuntă 104
Ţărm nezărit 104
Stea aproape 105
Ciudatul drum 106
Psalm aspru 107
Zburau păsări mari 108
Îndrăgostindu-mă 109
Aproape odă 109
Un singur copac 110
Mireasmă-mprejur 111
Trece un vânt 111
Oră sublimă 112
Pasăre uimindu-se 113
Chip fără chip 113
Psalm de moarte 114
Lângă pădure, tristeţe 115
Drum spre tine 115
Numai tu 116
Secol mare 117
Rugă de toamnă 117
Umbre dragi, liniştiţi-vă 118
CÂNTÂND DINTR-UN ARBORE (1971) 119
Moment adânc 119
Biserică în munţi 119
Ţara lui Lal 120
Poem cu clopote 121

Hora de la Frumușica 123
Peisaj mioritic 124
Vârf de legendă 124
Cântând dintr-un arbore 125
Gând înapoi 126
Sufletul-pasăre 127
Maicile mele de piatră 128
Carte de piatră 129
IV. TIMPUL JUDECĂTOR 130
NOBILA STIRPE (1976) 131
Respirând prin cântec 131
La valea de cântece 131
Nobila stirpe 132
Și iarăși sunt de veghe 133
Thalassa 134
Romanță în toamnă 135
Maramureș 136
Iarba mea, lumina mea 137
Chipul de aer 137
Vei adormi frumoasă 138
Baladă la 1907 139
TEMERILE LUI ORFEU (1978) 141
1 – DRUMUL SPRE TAINĂ 141
Mică odă la Bach 141
Seară lungă 142
Către copilărie 143
Dincolo 143
La steaua Canopus 144
2 – CÂNTECE DE PURIFICARE 146
Vară de dor 146
Dulce pleoapa de zee 147
O prăpastie aurie 148
Lumina ochiului meu verde 148
Domolirea unui cântec 150
Cantată 151
Ah, iarăși tânăr 152
Pe valea miresmelor 153
Bocet de fiu 154
Jocul de pământ 154
Frumos e pe pământ 156

Fântână de veghe 156
Întomnare 157
Clipă suspendată 158
O revedere 159
Asemeni magului 160
TIMPUL JUDECĂTOR (1982) 162
Chipul Poetului 162
Ca un mugure straniu 164
Destinul ciocârliei 165
Locul de taină 166
Țărm îngândurat 167
Satul uitat 167
Tristii 168
Drumul spre Munte 171
Plecarea Poetului 173
În altă viață 174
Strugure singur 175
Răsunet albastru 175
Zodie fastă 176
Gând în decembrie 177
Aurite, stindardele mele 178
Legănare eternă 179
Jocul de-a moartea 180
Le jeu à la mort 181
Gândind la lume 182
Vers de toamnă 183
Copilăria care ne veghează 184
Ca o piatră vie 185
V. HERALDICA IUBIRII 186
SONETE (1983) 187
1. MONOLOG MELANCOLIC 187
Sonetul I (Mă lumineze chipul tău ! și altul...) 187
Sonetul II (Genunchii fragezi ca-ntr-un pisc lumină...) 188
Sonetul IV (Un dans e totul: ritmuri și durere...) 188
Sonetul V (De nu m-aștepți, la cine mă voi duce...) 189
Sonetul VI (Ce iarnă, deci, a întronat puterea...) 190
Sonetul VII (Vaste câmpii – tărâm al tuturora –...) 190
Sonetul IX (Ca un paing tesându-și pânza fină...) 191
Sonetul XII (Din tinerețe, părul meu, căruntul...) 192
Sonetul XV (Există-n veci un cer cu-nalturi pure...) 193

Sonetul XVI (Blestemul meu frumos ca o tăcere...) 194
Sonetul XVII (Eu mor puțin în fiecare seară...) 194
Sonetul XIX (Întârzieri, dorințe vagi și lene...) 195
Sonetul XX (De n-ai fi Tu, n-ar fi adânc de lume...) 196
2 – FUGA DIN SINGURĂTATE 197
Sonetul XXXI (Se duc zăpezi și pier din suflet geruri...) 197
Sonetul XXXII (Da, iarăși primăvara umblă-n sânge...) 198
Sonetul XXXVI (E aerul dintre cuvinte, viață...) 198
Sonetul XXXVIII (Ah, dați-mi un deșert spre a-l rodire...) 199
Sonetul XL (Frumos e-n Mai ! Ce pasăre-fântână...) 200
Sonetul XLI (Pajiști de vis: împărățeam istorii...) 200
Sonetul XLV (Iar șarpele și-a lepădat veșmântul...) 201
Sonetul XLVI (Tămâi albastre, smirnă și aloe...) 202
Sonetul XLVII (Lungi roiuri de albine – zbor sub frunte –...) 202
Sonetul XLIX (Din care lume Lebăda sosise ?...) 203
Sonetul L (... Ah, călăreți într-o câmpie mare...) 204
Sonetul LI (Fără sfârșire-i viața, orice plantă...) 204
Sonetul LV (Între noi, încă, Timpul stă minune...) 205
Sonetul LVIII (O, Prinț ivit sub zodia minunii...) 206
3 – TRIUMFUL IUBIRII (coroană de sonete) 207
Sonetul XCVII (*Iubirea este-atotstăpânitoare...*) 207
Sonetul XCVIII (Iubirea este-atotstăpânitoare...) 207
Sonetul XCIX (E vârf în dor și vis în rădăcină...) 208
Sonetul C (Chip nevăzut în chipul de lumină...) 209
Sonetul CI (Precum tăcerea, mângâie și doare...) 209
Sonetul CII (De vremi și legi mereu biruitoare...) 210
Sonetul CIII (Iubirea doar Iubirii se închină...) 211
Sonetul CIV (Înnobilând și stăpânind regină...) 211
Sonetul CV (Ca iarba, nesecatele-i izvoare...) 212
Sonetul CVI (A duhului și-a trupului măsură...) 213
Sonetul CVII (Iubirea se înveșmântă în Iubire...) 213
Sonetul CVIII (Petală, ea, și veșnică armură...) 214
Sonetul CIX (Născându-se pentru întreaga Fire...) 215
Sonetul CX (În armonii cu legănare pură...) 215
Sonetul CXI (Iubirea-i viața fără de pierire...) 216
Sonetul CXII (*Iubirea-i viața fără de pierire...*) 217
PASĂREA DE CENUȘĂ (1986) – rondosonete – 218
Dul etern 218
Al tainei chip 219
Împotriva materiei 220

Le petit Prince 220
Ochiul de gând 220
Pasărea de cenuşă 221
Suferind cu Othelo 222
Un vis 223
Nuferii cosmici 224
Superba jale 225
De n-ai fi tu 225
Obsesie cu Pygmalion 226
Ce ierburi fi-vom 227
Hic et nunc 228
Veghea din veghe 229
Bunăvestire 229
Straniul sol 230
În cosmică topire 231
Dincolo de dincolo 232
O definire a Poeziei 233
Poem cuvenindu-mi-se 233
Van Gogh 234
Îmblânzitorul de cuvinte 235
Carnaval cu măşti 236
Zodie fastă 237
De trecere 238
Turnul de fildeş 239
3 – CLIPA ETERNĂ 240
Omul cu barca 247
Jurământul 247
Le serment 254
4 – DORADOR 255
Timpul de dragoste 278
Le temp d'amour 278
Paşii de duh 279
Les pas d'esprit 278
Chip înmiresmat 279
Portrait d'eternite 280
Fecundată de veşnicie 281
Fecondée d'éternité 282
Delirul de taină 283
Le secret délire 284
Singuri 285
..... 284

Seuls 285
Asemenea unui sân 286
Comme un sein 287
Sub pomul cunoașterii 288
Sous l'arbre de la connaissance 289
Leul de aur 288
Le lion d'or 289
Tăcerea ta 290
Ton silence 291
Înserare 292
Tombée du soir 293
Asemenea profetului 292
Tel le prophète 293
Răstignire 294
Crucifiement 295
VI – INEDITE 296
1 – POEME ORIENTALE 297
Puterea măslinului 297
La paradisul biblic 297
Spre Mecca 298
Pasărea Ibis 299
Amurg la Heliopolis 300
Poem la floarea de lotus 301
Pe drumul Damascului 302
Palmira 303
Umbra lui Alexandru Makedon monologând 304
Cuvânt despre Cuvânt 305
2 – MUNTELE 306

Indice alfabetic 311

Lector: Radu VLĂDUȚ
Culegere: Florentina COLȚA
Coperta și tehnoredactarea computerizată: Gabriel N. COLȚA
Imprimat în Tipografia Editurii GLOBUS
Apărut în 1998

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen 2026